

TERVOLAN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2024



Kunnanvaltuusto hyväksynyt 26.5.2025 § 31

SISÄLTÖ

TOIMINTAKERTOMUS	2
1 Kunnanjohtajan katsaus	2
2 Perustietoa kunnasta	3
3 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
4 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	24
5 Kokonaistalouden tarkastelu	27
6 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	35
7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelemiseksi.....	46
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	47
8 Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.....	47
9 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	73
10 Investointiosan toteutuminen.....	77
11 Rahoitusosan toteutuminen	83
12 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	84
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	85
13 Kunnan tilinpäätöslaskelmat.....	85
14 Konsernilaskelmat	89
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	93
15 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	93
16 Tuloslaskelman liitetiedot	95
17 Tasetta koskevat liitetiedot	97
18 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyitä koskevat liitetiedot	102
ERIYTETTY KUNNAN SÄHKÖLIIKETOIMINTA	105
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	106
ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	107

TOIMINTAKERTOMUS

1 Kunnanjohtajan katsaus

Filosofi Herakleitoksen toteamus 500 vuotta eaa. "vain muutos on pysyvää" tuntuu pitävän edelleen paikkansa, ehkä enemmän kuin koskaan. Elämme jatkuvan muutoksen ja epävarmuuden keskellä niin globaalisti kuin kansallisesti. Lisäksi muutoksiin liittyvät tulevaisuutta koskevat epävarmuudet ovat luonteeltaan moninaisempia ja kasvaneet. Tämä heijastuu myös kuntiin, joiden toiminnan ja talouden suunnittelu on vuosi vuodelta vaikeutunut. Kuntien on oltava entistä uudistumiskykyisiä ja muutosvalmiita, ajassa eläviä tulevaisuuteen luotaavia yhteisöjä.

Vuoden 2024 tilinpäätöstä tarkasteltaessa Tervolan kunta on onnistunut vastaamaan tähän haasteeseen. Viihtyisä elinvoimainen Tervola -kuntastrategian pohjalta laaditun talousarvion tavoitteet on pääosin saavutettu, Tervolan viihtyisyys on lisääntynyt ja koettu hyvinvointi parantunut.

Viihtyisyyttä vuoden aikana ovat lisänneet mm. Kätkävaaran alueen kehittäminen, ikäihmisiä ja heidän läheisiään palveleva lähivirkistysalue sekä urheilualueen viereen rakennettu koirapuisto. Vuoden merkittävin panostus lapsiin oli varhaiskasvatusta palvelevien, modernien tilojen rakentaminen Heikkelin kiinteistöön. Osallistavan budjetoinnin kautta kuntalaiset pääsivät vaikuttamaan 20.000 euron määrärahan käyttöön, vuonna 2024 varat kohdentuivat kuntalaisäänestyksen perusteella Keskustien viihtyisyyden lisäämiseen. Vuoden aikana laadittiin yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa tiesuunnitelma kevyen liikenteen väylän rakentamisesta lukionmäeltä raviradalle, hankkeella voidaan parantaa merkittävästi Itäpuolentien liikenneturvallisuutta.

Vuoden alussa kunnan aiemmin järjestämät ateriapalvelut siirtyivät Meri-Lapin kuntapalveluiden tehtäväksi. Muutos oli seurausta sote-palveluiden siirtymisestä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Viime vuoden aikana valmistauduttiin myös työllisyydenhoidon muutoksiin valtiolta kunnille, vuoden 2025 alusta kunnat vastaavat työllisyyspalveluista.

Tervolassa pitkään vireillä olleet energiahankesuunnitelmat etenivät myös vuoden aikana. Tuulivoimahankkeiden lisäksi vuoden aikana käynnistyi myös kuntamme ensimmäinen aurinkovoimahanke. Näiden hankkeiden myötä erilaiset energiaintensiiviset toimijat, mm. datakeskukset ovat osoittaneet kiinnostusta kuntaamme kohtaan.

Lämpölaitoksessa sattunut tulipalo osoitti varautumisen merkityksen yllättävien tilanteiden varalle. Vuoden aikana tehtiinkin erilaisia varautumista tukevia investointeja. Lisäksi Tervolan Energia ja Vesi Oy käynnisti kunnan sähköverkon uudistamisen hankkimalla omistukseensa Taivalkoski-Lehmikumpu sähkölinjan. Jatkossa Tervolan sähkö tulee pääosin tuota linjaa pitkin.

Kuntalaisten ja kuntamme työntekijöiden hyvinvointiin panostamista jatkettiin. Vuoden aikana aloitti tehtävässään hyvinvointiohjaaja, jonka tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen. Panostukset työntekijöidemme hyvinvointiin näkyivät mm. sairauspoissaolojen vähenemisenä sekä kiinnostuksen lisääntymisenä kuntamme avoimia tehtäviä kohtaan. Uutena viestinnän työkaluna otimme käyttöön uutiskirjeen, jonka tilaajamäärä on jo ensimmäisen vuoden aikana yllättänyt positiivisesti.

Tämä valtuustokausi jää historiaan monien suurten muutosten kautena. Tervolan kunta on sopeutunut hyvin näihin muutoksiin, suurin kiitos siitä kuuluu niin työntekijöiden kuin luottamushenkilöiden hyvällä ja tuloksekkaalla yhteistyöllä. Toivottavasti tämä hyvä yhteistyö jatkuu myös tulevilla valtuustokaudella.

Haluan kiittää kaikkia Teitä, jotka olette olleet mukana kehittämässä Tervolan kunnan viihtyisyyttä ja elinvoimaisuutta. Erityiskiitokset kesäkuussa luottamustoimensa jättäville. Samalla haluan toivottaa uusille päättäjille onnea ja menestystä vaativassa tehtävässänne, työmme kuntamme ja kuntalaistemme hyväksi jatkuu viihtyisässä ja elinvoimaisessa Tervolassa.

Mika Simoska
kunnanjohtaja

2 Perustietoa kunnasta

- Perustamisvuosi 1867
- Kokonaispinta-ala (1.1.2025) 1592,03 km²
- – maata 1559,9 km²
- – vettä 32,13 km²
- Aukkaita 31.12.2024: 2822
- Tukialue 1
- EU:n tukialue 1
- Veroprosentti 6,9

Tärkeimmät etäisyydet keskustaajamasta

- Rovaniemi 75 km
- Kemi 45 km
- Tornio 50 km
- Kemi-Tornion lentokenttä 40 km
- Kemin satama 55 km
- Valtatie n:o 4: 2 km
- Rautatieasema 2 km

Kunnan sijainti ja alue

Tervolan kunta rajoittuu etelässä Keminmaan ja Simon kuntiin, lännessä Tornion kaupunkiin, pohjoisessa Rovaniemen kaupunkiin, idässä Ranuan kuntaan ja luoteessa Ylitornion kuntaan. Tervolan kokonaispinta-ala on 1592,03 km². Kunnan halki virtaavan Kemijoen ja sen sivujokien varsilla on alavaa maanviljelys-aluetta, josta maa jatkuu loivasti kumpuilien kunnan rajoilla oleviin vaaroihin. Erilaiset suot muodostavat suurimman osan kunnan pinta-alasta.

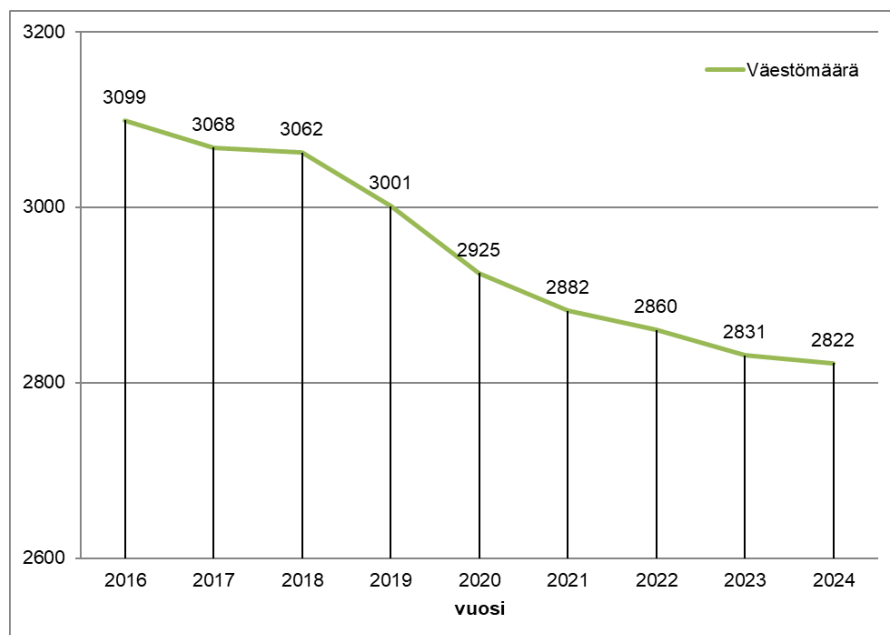
Kunnan hallinnolliset yhteydet

- Lapin käräjäoikeus
- Lapin aluehallintovirasto
- Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Lapin liitto
- Lapin poliisilaitos
- Lapin hyvinvointialue
- Meri-Lapin kehittämiskeskus
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- Suomen metsäkeskus

Väestö

Tervolan kunnan väkiluku vuodenvaihteessa 2024–2025 oli 2822 henkilöä.

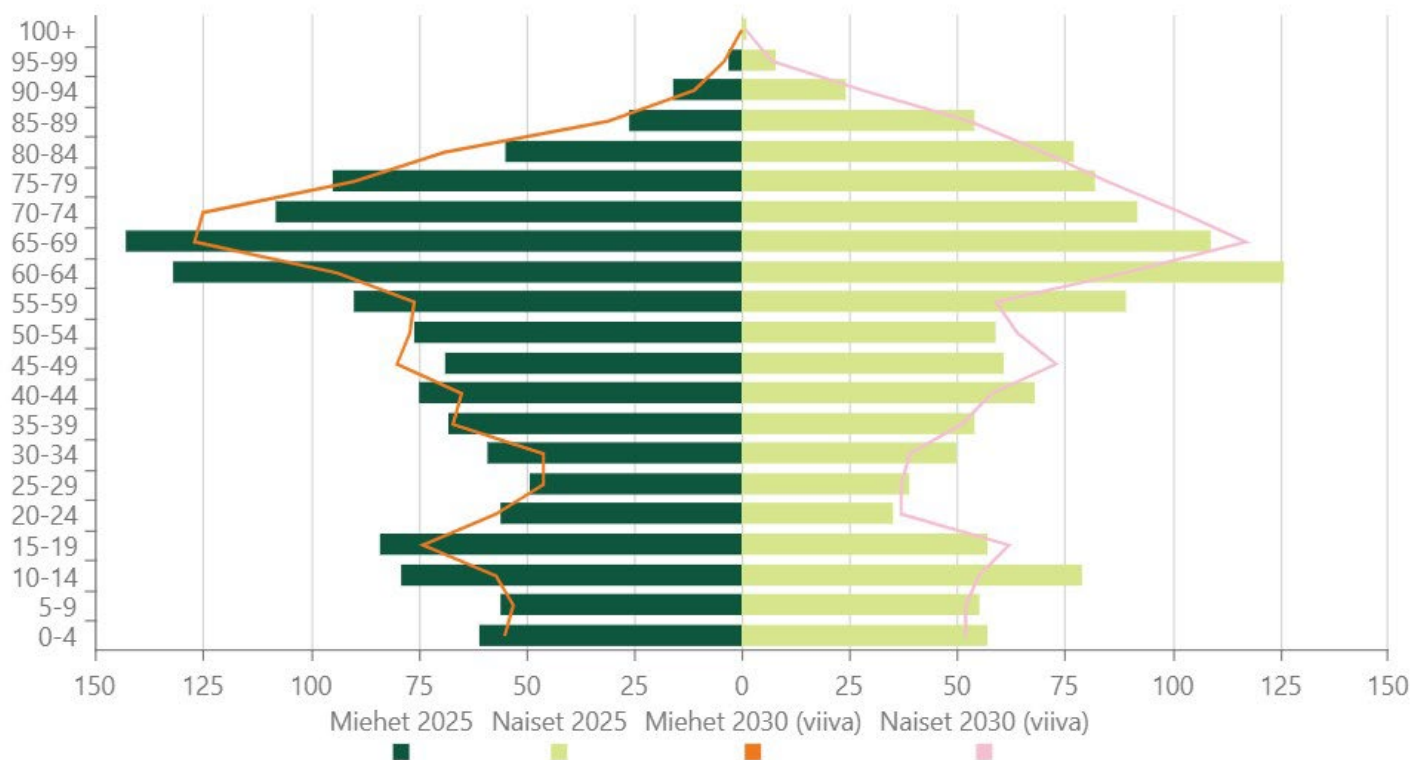
	31.12.2024	31.12.2023
Syntyneet	24	27
Kuolleet	52	50
Miehiä	1477 (52,3%)	1 480 (52,3%)
Naisia	1345 (47,7%)	1 351 (47,7%)



Tervolan väestön kehitys vuosina 2016–2024

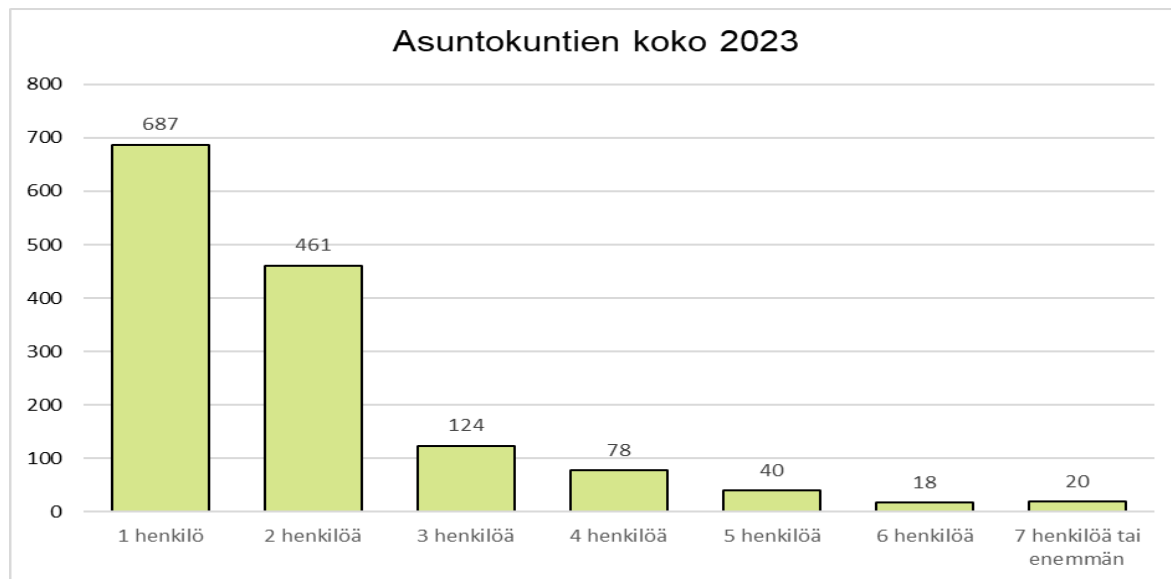
31.12.Lkm. Muutos

2016	3099	-96
2017	3068	-31
2018	3062	-6
2019	3001	-61
2020	2925	-76
2021	2882	-43
2022	2860	-22
2023	2831	-29
2024	2822	-9



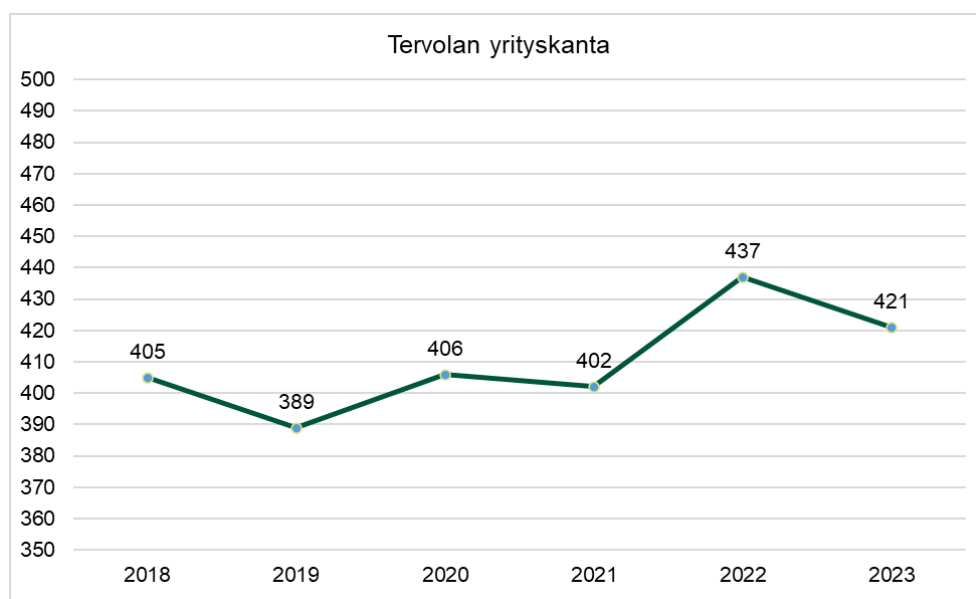
Statfin

Tervolan väestön ikärakenne

Tervolan kotitaloudet asuntokunnan koon mukaan 2023**Tervolan kunnan elinkeinorakenteen muuttuminen vuodesta 2000 vuoteen 2022**

	2000	2010	2020	2021	2022
Väestö	3 895	3 444	2 925	2 882	2 860
Työvoima	1 570	1 322	1 226	1 232	1 219
Työpaikat	1 166	1 157	951	1 004	1 005
* alkutuot.	186	200	136	131	129
* jalostus	207	306	239	265	282
* palvelut	745	643	553	592	606
* tuntematon	28	8	23	16	6

(Lähde: Tilastokeskus)

**Yritysten toimipaikat Tervolassa 2018-2023**

Kunnan toiminnan kehittämistavoitteet

Viihtyisä, elinvoimainen Tervola. - Tervolan kuntastrategia asiakirjasta:

Missio: Huolehdimme kuntalaisten hyvinvoinnista ja kunnan elinvoimaisuudesta.

Visio: Viihtyisä ja elinvoimainen Tervola (VET).

Viihtyisä Tervola rakentuu elinvoimaisuudesta, hyvinvoivista ja aktiivisista kuntalaisista sekä työntekijöistä, paikallisesta tuotannosta sekä vahvasta paikallisesta identiteetistä. Kaiken tämän yhdistää positiivinen ja osallistava viestintä.

Tervolan kunnan toimintaa ohjaavat arvot ovat:

Asukaslähtöisyys ja yrittäjähenkisyys
Maaseudun ja paikallisuuden arvostaminen
Vastuullisuus
Idearikkaus ja innovaatiokykyisyys

Strategiset suunnat ja tavoitteet

1. Panostamme viihtyvyyteen.

Tavoite: Viihtyisä Tervola kaikille.

Mittarit	TP2023	TA2024	TP2024
Asukasviihtyvyysskysely (Taloustutkimus, asteikko 0–10)	kyselyä ei toteutettu (aik. kysely 8,3)	9,0	7,7

2. Lisäämme Tervolan houkuttelevuutta, vetovoimaisuutta ja elinkeinorakenteemme monipuolisuutta.

Tavoite: Elinvoimainen, vetovoimainen ja pitovoimainen maaseutupitäjä.

Mittarit	TP2023	TA2024	TP2024
Asukasluku	2831	2900	2822
Vuosittain peruskorjatut vuokra-asunnot	12 kpl	4 kpl	5 kpl
Rakennusluvut	57 kpl	50	34 kpl
Syntyneet lapset	27	25	24
Nettomuutto	-7	+20	+20
Yritysten nettolisäys	+16	+10	+4
Työllisyysaste	73,3 % (2022) *	75 %	74,9 % (2023)
Työttömyysaste	9,4 %	8 %	8,5 %
Työpaikkojen omavaraisuusaste	93,1 %	92 %	93,4 %
Yrittäjäbarometri (asteikko 1–5)	2,88 (2022)	3,5	2,76
Yhteisöveron kehitys	696.829 €	606.000 €	725.250 €

* Tunnusluku korjattu vuoden 2024 tilinpäätökseen

Panostamme suunnitelmallisesti maankäyttöön tarjotaksemme kysyntää vastaavia laadukkaita tontteja ja vuokra-asuntoja. Edistämme etätyömahdollisuuksia kaikille ja tuemme palvelutarjonnan lisäämistä valokuituverkossamme.

Kehitämme kunnan tarjoamaa yritysneuvontaa. Vastaamme yritysten tontti- ja toimitilarpeisiin. Maaseutukylät ja kuntakeskus luovat hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä myös hyvien liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien kautta. Kouluissamme kehitetään turvallisia oppimisympäristöjä.

3. Panostamme kuntalaisten ja työntekijöiden hyvinvointiin ja turvallisuuteen kehittämällä Tervolan palveluja ja kumppanuuksia.

Tavoite: Toimivat palvelut ja hyvinvoivat kuntalaiset ja työntekijät kaikissa eri elämäntilanteissa.

Mittarit	TP2023	TA2024	TP2024
Asukkaiden hyvinvointi (Taloustutkimus, asteikko 0–10)	8,3 (mitattu 2020)	9,0	8,1
Työntekijöiden työtyytyväisyys (Työhyvinvointikysely, asteikko 1–5)	3,7	4,5	3,7 (2023)
Koettu turvallisuus (Taloustutkimus, asteikko 0–10)	8,97 (mitattu 2020)	9,0	8,5
Tapahtumien määrä	+85 % v. 2022 verrattuna	+20 % v. 2023 verrattuna	139

Kehitämme palveluja idearikkaalla suunnittelulla, hyvällä johtamisella ja hyvinvoivilla työntekijöillä. Hyödynnämme palvelutuotannossamme uutta teknologiaa sekä edistämme kumppanuuksia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Tivistämme yhteistyötä kuntakonsernin eri toimijoiden kanssa.

Edistämme työhyvinvointia, sillä hyvinvoivat, osaavat ja työssään viihtyvät työntekijät ovat toimintamme keskeisin voimavara. Kehitämme hyvää johtamista ja esimiestyötä.

4. Panostamme paikallisuuteen, vastuullisuuteen ja Tervolan brändin vahvistamiseen kunnan toiminnassa.

Tavoite: Paikallisen osaamisen ja tuotannon arvostaminen.

Mittarit	TP2023	TA2024	TP2024
Kuntakonsernin tervolalaisten sopimus- kumppanien määrä	22 kpl*	+20 % v. 2023 verrattuna	25**
Uusiutuvan energian käyttöä lisäävien toimenpiteiden määrä		1	1
Lähiruokahankintojen osuus		+40 % v. 2023 verrattuna	ei elintarvikehankintoja, ruokapalvelut Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy:n kautta

*yhteenlaskettu kappalemäärä Tervolan Vuokrataloilta ja Tervolan Energialta ja vedeltä

**yhteenlaskettu kappalemäärä koko kuntakonserni, kirjalliset sopimukset, ei konsernin sisäisiä sopimuksia

5. Tuotamme monikanavaista viestintää.

Tavoite: Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista positiivisen ja osallistavan viestinnän kautta.

Mittarit	TP2023	TA2024	TP2024
Internet-sivujen kävijät	tieto ei saatavissa	150.000	60.700 (uniikit kävijät) 167.000 (sivunäyttöä)
Sosiaalisen median seuraajat	+19,5 % v. 2022 verrattuna	+20 % v. 2023 verrattuna	2576
Kunnallisen tiedotuslehden verkkolukijat	tieto ei saatavissa	+25 % v. 2023 verrattuna	ka. 450 sivuselausta/kk
Viestintään osallistuvien ulkopuolisten tahojen määrä	0	2	3

Kehitämme markkinointia ja tiedotamme Tervolan mahdollisuuksista. Viestintämme on monikanavaista, vuorovaikutteista ja aktiivista. Viestimme Tervolan strategisista suuntauksista ymmärrettävästi ja näkyvästi.

Suunnittelukauden painopistealueet

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 22.9.2022 hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin suunnittelua ohjaaviksi tavoitteiksi taloussuunnitelmakaudelle 2023–2025 seuraavat:

Viihtyvyys:

1. Laadukkaat asunnot/asuntokannan parantaminen
2. Harrastepaikat, liikuntapaikat ja leikkipaikat ja niiden kunnossapito

3. Vahvistetaan ja ylläpidetään haja-asutusalueiden palveluja

Elinvoima:

1. Kemijoen ja luonnon hyödyntäminen (maisemointi)
2. Yritystonttien markkinointi
3. Tuetaan kylien elinvoimaisuutta

Hyvinvointi:

1. Kattavat lähipalvelut jatkossakin hva:lle siirtymisen jälkeen (vaikuttamistyö hyvinvointialueelle)
2. Riittävät henkilöstöresurssit palvelujen turvaamiseksi
3. Olemassa olevan kouluverkon säilyttäminen

Paikallisuus:

1. Lähiruokapalveluiden kehittäminen
2. Kilpailutusten hyödyntäminen (positiivinen diskriminointi, laatukriteereiden asettaminen paikalliset huomioiden)

Positiivinen ja osallistava viestintä:

1. Tervolan kunnan ja uuden kuntabrändin tunnetuksi tekeminen kuntarajojen ulkopuolelle
2. Aktiivinen tiedottaminen
3. Avoimuus

Lyhyen tähtäimen toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024:

Paikallisuus:

- osallisuuden vahvistaminen ja uusien osallisuuden muotojen kehittäminen
- paikallisten palveluiden ja tuotteiden markkinointi

Hyvinvointi:

- liikunta-aktiivisuuden lisääminen ja liikkumisympäristöjen kehittäminen
- viihtyisien ja turvallisten toimintaympäristöjen luominen

Elinvoima:

- tonttimarkkinoinnin tehostaminen
- kaavoitustyö
- kolmannen sektorin osaamisen hyödyntäminen palveluiden tuottamisessa

Kunnanvaltuusto asettaa hallintokunnille vuosittain talousarvion valmistelun ja hyväksymisen yhteydessä lyhyen tähtäimen toiminnalliset tavoitteet, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja valtuuston asettamista tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet esitetään talousarvion käyttötalousosassa. Hallintokunnat vievät tavoitteet edelleen tulosalueille operatiivisen johtamisen tueksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti osana muuta talouden ja toiminnan seuranta. Myös erillisten toimialakohtaisten ohjelmien ja kehittämishankkeiden tulee olla kunnan strategisista tavoitteista johdettuja.

Kunnanhallituksen arvio kuntastrategian toteutumisesta

Tervolan kunnan kuntastrategia Viihtyisä, elinvoimainen Tervola – kuntastrategia hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 16.6.2022. Kuntastrategiassa on määritelty strategian seuranta ja arviointi. Tervolan kunnan eri toimielimet seuraavat strategian mukaisten tavoitteiden toteutumista omassa toiminnassaan ja raportoivat siitä talousarvion toteutumis-

rannan ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus raportoi kuntastrategian toteutumisesta koko kuntakonsernin tasolla tilinpäätöksen yhteydessä. Valtuustokauden päätteeksi tehdään kuntastrategian toteutumisesta itsearviointi.

Viihtyvyyteen on panostettu myös vuoden 2024 aikana. Kätkävaaran vetovoimaisuutta parannettiin edelleen Kätkän INFRA –hankkeella. Hankkeessa toteutettiin paikoitusalue sekä esteetön yhteinen huolto- ja wc-rakennus. Tervolan lähiliikunta- ja virkistysalue -hankkeessa rakennettiin ikääntyviä ihmisiä ja heidän läheisiään palveleva virkistyspolku sekä urheilukentän läheisyyteen kauan toivottu koirapuisto. Leikkipaikoille tehtiin kuntotarkastus, jonka tuloksia hyödynnetään monelle vuodelle ajoittuvassa kunnostuksessa. Osallistavan budjetoinnin kautta Keskustielle on hankittu penkkejä ja roska-astioita sekä talveksi joulukuusia. Vuonna 2024 toteutettiin jälleen Taloustutkimus Oy:n toimesta asukasviihtyvyysselvitys, jonka mukaan kuntalaisten kokema viihtyvyys (7,7) on laskenut edellisestä kyselystä (8,3). Tunnusluvun laskuun on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tervolan kunnan houkuttelevuutta, vetovoimaisuutta ja elinkeinorakenteen monipuolisuutta on kehitetty monin tavoin vuoden 2024 aikana. Kylien elinvoimaisuutta tuettiin kylien viihtyisyys-hankkeisiin jaettavien avustusten lisäksi kylien toiminta-avustusten myöntöperusteiden päivittämisellä. Tervolan Vuokratalot Oy on peruskorjannut 5 vuokra-asuntoa. Yritysten tontti- ja toimitilatarpeisiin on pystytty vastaamaan. Tervolan kunta on ollut aktiivinen maanhankinnassa, jotta tonttitarpeisiin voidaan jatkossakin vastata. Lisäksi kunta on ollut aktiivinen kunnan alueella olevassa metsätilusjärjestelyssä. Vastarannan alueen kaavoitus sekä Loue-Mattinen osayleiskaavan tarkistustyö eivät edenneet odotetusti. Keskustaan kaavailtua toimintatontteja varten käynnistettyä kaavoitustyötä jatkettiin. Kunnan alueella tapahtuneiden yritysinvestointien johdosta sähkön tarve on lisääntynyt. Tervolan Energia ja Vesi Oy on hankkinut omistukseensa Fingrid Oy:ltä sähkölinjan Taivalkoskelta Lehmikumpuun. Jatkossa Tervolan sähkö tulee pääosin tuota linjaa pitkin. Vuoden 2024 kesällä yhtiö kaapeloi Kirkonkylä-Lehmikumpu -välin. Tervolan Palveluverkot Oy päätti vuokrata omistamansa valokuituverkon Napapiirin Kuituverkot Oy:lle 1.6.2025 lähtien. Omistus verkosta säilyy Tervolan Palveluverkot Oy:llä, mutta kesäkuusta alkaen Napapiirin Kuituverkot Oy vastaa verkon ylläpidosta ja valokuitupalveluiden toimittamisesta sekä asiakaspalvelusta. Muutoksen myötä alueen asiakkaiden palveluvalikoima laajenee sekä asiakaspalvelusta tulee nykyistä paikallisempaa.

Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy on kehittänyt tarjoamiaan palveluita mm. yrittäjien uutiskirjeen käyttöönottamisella. Elinkeinopalvelujen kehittämiseen täytyy jatkossakin panostaa, jotta kunnan imago yrittäjäystävällisenä kuntana parane. Työttömyysaste jatkoi laskuaan ollen keskimäärin 8,5 %. Tervolan kunnan työpaikkaomavaraisuus kasvoi hieman ollen 93,4 % (v. 2023 93,1 %). Tervolan kunnan väkiluku jatkoi laskuaan luonnollisen väestönkehityksen negatiivisuudesta johtuen. Syntyvyys on edelleen hyvällä tasolla, vuoden 2024 aikana syntyi 24 lasta. Nettomuutto oli myös positiivinen maahanmuuton seurauksena. Kotihoidontuen kuntalisää on maksettu vuoden 2024 alusta, tämä on merkittävä etuus kotona lapsia hoitaville perheille. Nuorten kesätyöllistämiseen on panostettu lisäämällä kesätyöllistämiseen varattuja määrärahoja ja uusimalla kesätyöllistämisen periaatteet.

Tervolan palveluja ja kumppanuuksia on kehitetty kuntalaisten ja työntekijöiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden parantamiseksi. Kuntalaisten hyvinvointiin on panostettu hyvinvointiohjaajan toimen perustamisella. Louen koulun lakkautus siirtyi ainakin yhdellä lukuvuodella oppilasmäärän noustessa tarvittavalle tasolle. Asukkaiden kokema hyvinvointi ja turvallisuus ovat kuitenkin hieman laskeneet asukasviihtyvyysselvityksen tulosten perusteella. Työntekijöiden työtyytyväisyyttä on mitattu edellisen kerran vuonna 2023, seuraava kysely toteutetaan maaliskuussa 2025. Työtyytyväisyys on ollut hyvällä tasolla. Koko henkilöstölle järjestettiin työhyvinvointikoulutusta. Viime vuosien työsuhte-etuuksien parantamisen jatkona päivitettiin myös virkistysaikaohjeistus.

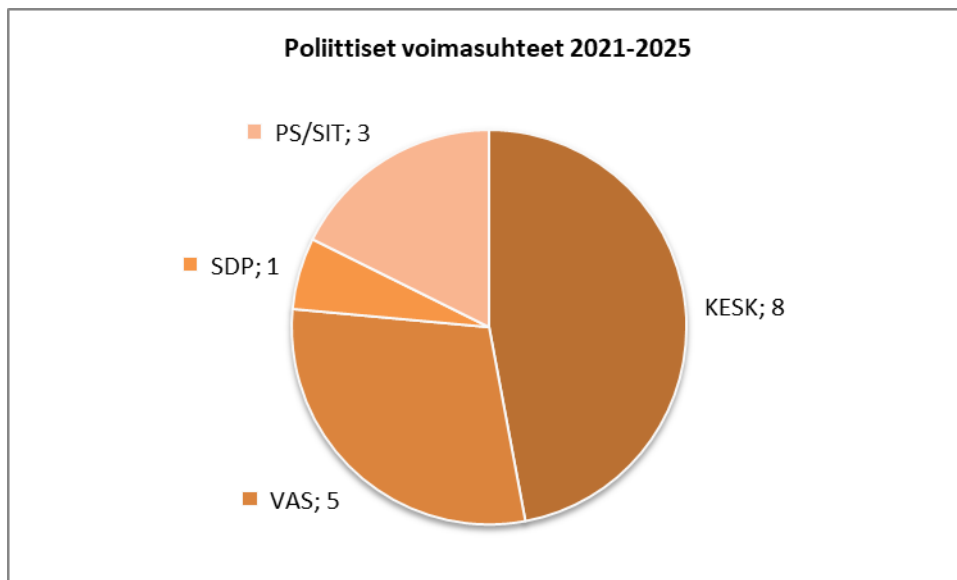
Kokonaisuudessaan voidaan arvioida, että kuntastrategia on toteutunut kuntakonsernissa pääosin, mutta kunnan veto-, pito- ja elinvoiman edistämiseksi kuntastrategian mukaisiin toimenpiteisiin on jatkossakin panostettava. Kuntastrategia tulee kuntalain mukaan päivittää vähintään kerran valtuustokaudessa. Muuttuvan toimintaympäristön vaikutukset huomioidaan tarkistuksen yhteydessä. Kuntastrategian päivitystyö käynnistyy syksyllä 2025, jolloin uudet luottamushenkilöt ovat aloittaneet. Tarkoituksena on saada päivitystyö valmiiksi siten, että päivitetty kuntastrategia voidaan huomioida vuoden 2027 talousarvion valmistelussa. Päivitystyön yhteydessä on aiheellista kehittää edelleen kuntastrategian toimeenpanoa ja seurantaakin koko kuntakonsernissa.

3 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kevään 2021 kuntavaaleissa kunnanvaltuustoon valittiin 17 valtuutettua. Kunnanvaltuuston voimasuhteet toimikaudelle 2021–2025 muodostuivat seuraavaksi:



Kunnanvaltuuston varsinaiset jäsenet kertomusvuoden lopussa:

Nimi	ammatti	ryhmä
Antinkaapo Niina	restonomi	SDP
Hemminki Pertti	eläkeläinen	VAS
Hietanen Ari	rajavartija	PS./SIT.
Juntunen Juha	eläkeläinen	VAS
Kaasila Hanna-Leena	maatalousyrittäjä	KESK
Keränen Pertti	kunnallisneuvos	VAS
Kokko Virva	erityisluokanopettaja	KES
Korhonen Johanna	asiakkuusneuvoja	VAS
Lampela Eero	yrittäjä	KESK
Oinas Riikka	sairaanhoitaja	VAS
Palokangas Pia	yrittäjä	KESK
Pesonen Hanna	merkonomi	KESK
Kontiokoski Kari	yrittäjä	PS
Vaajoensuu Matti	yrittäjä	KESK
Vaara Jorma	yrittäjä	KESK
Volotinen Juha	asentaja	PS./SIT.
Ylimartimo Eero	maanviljelijä	KESK

Ryhmittymien ensimmäiset ja toiset varajäsenet kertomusvuoden lopussa:

Nimi	ammatti	ryhmä
Puikko Raimo	isännöitsijä	VAS
Kauppi Janne	insinööri	KES
Salmi Veli	yrittäjä	PS
Jurva Antti	nosturinkuljettaja	KES
Saukko Ari	ulkoaluetyöntekijä	VAS
Hoppari Mika	eläkeläinen, monitaitorakentaja	PS

Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2024 viisi kertaa, joissa valtuusto käsitteli 75 asiaa. Vuonna 2024 tärkeimpiä päätöksiä olivat:

Kokous 15.2.2024:

- § 3 Kunnan valtionosuusrahoitus sekä veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetysten korvaukset vuonna 2024
- § 4 Sivistysosaston tarpeettomiksi käyneiden virkojen lakkauttaminen
- § 5 Esiopetusta antavan opettajan viran lakkauttaminen ja luokanopettajan viran perustaminen 1.8.2024 alkaen

Kokous 13.6.2024:

- § 16 Sivistysosaston organisaatorakenteen muutos 1.1.2025 alkaen
- § 27 Tervola kunnan henkilöstötilinpäätös 2023
- § 28 Arviointikertomus 2023
- § 29 Vuoden 2023 tilinpäätös

Kokous 26.9.2024:

- § 35 Teknisen osaston tarpeettomiksi käyneiden virkojen lakkauttaminen
- § 40 Ratkaisuvallasta kunnallis- ja kiinteistöveroista vapauttamisessa vuosina 2025-2027
- § 43 Vuoden 2024 talousarviokirjan korjaus
- § 44 Vuoden 2024 investointimäärärahojen muuttaminen

Kokous 14.11.2024:

- § 56 Tilintarkastusyhteisön toimikausi ja tilintarkastuspalveluiden hankinta
- § 62 Kunnan tuloveroprosentin sekä kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2025
- § 67 Isohaara II kalatien toteuttamista koskevan yhteistyösopimuksen irtisanominen

Kokous 12.12.2024:

- § 73 Hirviaavan tuulivoimaosayleiskaava/osayleiskaavatyön käynnistäminen
- § 74 Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman hyväksyminen

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto valitsi 15.6.2023 kunnanhallituksen jäsenet toimikaudeksi 2023–2025. Kokoonpano on seuraava:

Varsinaiset jäsenet

Nimi	ammatti	ryhmä
Hietanen Ari	rajavartija	PS./SIT.
Kaasila Hanna-Leena	maatalousyrittäjä	KESK

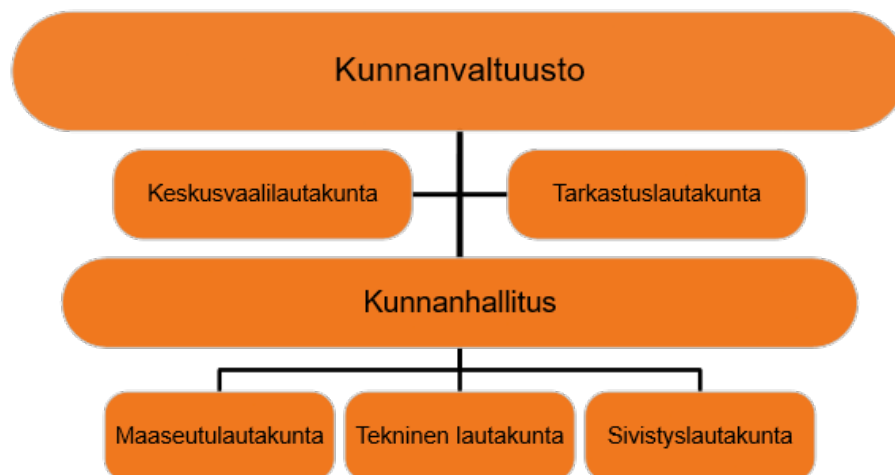
Puikko Raimo	isännöitsijä	VAS
Oinas Riikka	sairaanhoitaja	VAS
Ylimartimo Eero	maanviljelijä	KESK

Varajäsenet

Salmi Veli	yrittäjä	PS
Palokangas Pia	yrittäjä	KESK
Antinkaapo Niina	restonomi	SDP
Lampela Eero	yrittäjä	KESK
Juntunen Juha	eläkeläinen	VAS

Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi Eero Ylimartimo ja varapuheenjohtajana Riikka Oinas. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja Mika Simoska. Sihteerinä toimi vs. hallintojohtaja Laura Kantomaa 1.1.2024-1.9.2024. Sihteerinä toimi hallintojohtaja Sari Tervaniemi 2.9.2024- 31.12.2024.

Vuonna 2024 lautakuntia oli kolme: maaseutulautakunta, tekninen lautakunta ja sivistyslautakunta. Maaseutulautakunnan jäsenmäärä on viisi. Teknisessä ja sivistyslautakunnassa jäseniä on seitsemän.

**Kunnanvaltuuston asettamat toimitelimet 15.6.2023 alkaen**

Viranhaltijaorganisaatio 1.1.2023 alkaen

Kunnan henkilöstön päävastuualueisiin pohjautuva osastojako on seuraava:

- hallinto-osasto
- tekninen osasto
- sivistysosasto

Osastopäälliköt ovat seuraavat:

- hallinto-osasto vs. hallintojohtaja Laura Kantomaa 14.11.2022- 1.9.2024, hallintojohtaja Sari Tervaniemi 2.9.2024 alkaen
- tekninen osasto tekninen johtaja Janne Pekkarinen
- sivistysosasto sivistysjohtaja Tarja Leinonen

Osastopäällikkö vastaa osastonsa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa. Yhteensopivista tehtäväkokonaisuuksista on osastojen puitteissa muodostettu vastuualueita. Kunnanjohtaja ja osastojen päälliköt muodostivat kunnan johtoryhmän.

Kunnanvaltuusto on määritellyt tilivelvolliset luottamushenkilöt ja kunnan palveluksessa olevat viranhaltijat 6.4.2006 § 22. Vuonna 2024 tilivelvollisessa asemassa olivat:

- kaikkien toimielinten jäsenet (lukuun ottamatta valtuusto)
- kaikkien toimielinten esittelijät
- kunnanjohtaja
- osastopäälliköt
- hallintojohtaja
- maaseutupäällikkö
- tekninen johtaja
- sivistysjohtaja

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden 2024 aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote jäänee 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja vuonna 2024 myös yksityinen kulutus hieman laski. Kasvua sen sijaan tuli ulkomaankaupasta. Vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta. Inflaation hidastumisen ja korkojen lasku odotetaan kääntävän sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuonna 2025. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027.

Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2025, jolloin talouden elpyminen lisää työvoiman kysyntää. Vuonna 2024 työllisyys heikkeni erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa, ja työttömyysaste nousi lähes 8,5 prosenttiin. Vaikka osaavan työvoiman puute hillitsee irtisanomisia, avoimet työpaikat vähenevät ja työttömyys kasvaa laaja-alaisesti. Vuonna 2025 työmarkkinat alkanevat elpyä, mutta työttömyyden lasku on hidasta. Vuosina 2026–2027 työllisyys paranee talouden vahvistuessa, ja työllisyysaste kääntyy uudelleen nousuun. Kasvua tukevat hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet ja lisääntynyt maahanmuutto.

Nimellispalkkojen nousuvauhti hidastui vuoden 2024 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä 3,3 prosenttiin viime vuoden 4,0 prosentista. Kolmannella vuosineljänneksellä palkat kasvoivat 2,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Hidastuminen oli seurausta sopimuspalkkojen nousuvauhdin pienenemisestä, sillä palkkaliukumat suurenivat. Lisäksi vuonna 2023 maksetut kertapalkkiot nostavat vertailuajankohdan palkkoja. Erityisesti paikallishallinnon sektorilla sopimuspalkkojen nousuvauhti hidastui, mutta muillakin julkisen ja yksityisen sektorin toimialoilla maksettiin yleisesti vuotta 2023 pienempiä sopimuspalkkoja. Toimialoista etenkin kiinteistöpalveluiden ja kaupan sekä sosiaalipalveluiden ansioiden nousuvauhti hidastui viime vuoteen verrattuna. Reaalipalkat nousivat alkuvuonna 2024 puolitoista prosenttia, sillä ansiotason nousu ylitti inflaation neljänä peräkkäisenä vuosineljänneksenä.

Veroaste eli julkisyhteisöjen keräämien pakollisten verojen ja veronluonteisten maksujen vuosikertymä suhteessa bruttokansantuotteeseen oli vuonna 2023 42,5 prosenttia. Vuoden 2024 veroasteeksi ennustetaan 42,1 prosenttia.

Kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitytulot ovat inflaation hiipuessä kääntyneet kasvuun vuonna 2024, mutta tämä ei ole näkynyt kotitalouksien kulutuksessa. Kulutus on ollut laskusuuntaista vuoden 2024 aikana. Kasvaneiden tulojen ja vähäisen kulutuksen seurauksena kotitalouksien säästäminen on kasvanut selvästi. Kuluttajien luottamus on syksyn 2024 aikana hieman parantunut, mutta se on edelleen selvästi keskimääräistä heikompi. Julkinen kulutus kasvoi 3,4 prosenttia vuonna 2023. Julkisen kulutuksen kasvun arvioidaan hidastuvan vuonna 2024 n. 1,2 prosenttiin, supistuvan vuonna 2025 0,5 prosenttia ja vuonna 2026 edelleen 0,4 prosenttia. Kulutusmenojen kehitystä jarruttavat mm. hallituksen säästötoimet ja hyvinvointialueiden omat pysyvät sopeutustoimet.

Vuonna 2024 inflaation arvioidaan oleva keskimäärin 1,6 prosenttia, vuonna 2025 1,1 prosenttia, vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,8 prosenttia. Inflaation hidastuminen vuonna 2025 on seurausta omistusasumisen vaikutuksen kääntymisestä negatiiviseksi korkojen laskiessa. Sen sijaan yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä mitattu inflaatio kiihtyy, kun energian negatiivinen vaikutus pienenee, välillisten verojen korotukset nostavat hintoja ja muiden

hyödykkeiden kysyntä elpyy vähitellen. Riskit hintakehityksen suhteen ovat lyhyellä aikavälillä melko tasapainossa, mutta painottuvat pitkällä aikavälillä ylös.

Maailmanlaajuisten rahoitusmarkkinoiden tilanne on säilynyt kohtuullisen vakaana erilaisten jännitteiden kasvusta huolimatta. Osakemarkkinat ovat etenkin Yhdysvalloissa nousseet vahvasti vuonna 2024. Lyhyet markkinakorot ovat laskeneet inflaation hidastuttua ja rahapolitiikan kevennyttyä laajalti. Keskuspankkien odotetaan jatkavan ohjauskorkojen alentamista myös vuonna 2025.

(Lähde: VM: *Taloudellinen katsaus, talvi 2024*; VM 19.12.2024)

Kuntien vuoden 2024 tilinpäätösarviot

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Kuntien tilinpäätökset olivat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate kasvoi 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa se pienentyi vuoteen 2023 verrattuna. Kuluja laski mm. kuntien työttömyysvakuutusmaksujen aleneminen. Lisäksi kuntien menot työttömyysturvan rahoittamiseen pienenivät vielä, vaikka pitkäaikaistyöttömyys on ollut kovassa kasvussa. Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Ennakkotietojen perusteella tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Heikoimman tuloksen kuntajoukkoon sijoittuu useita isoja ja keskisuuria kaupunkeja. Asukaskohtaisissa tarkasteluissa heikoimpaan ääripäähän nousee sen sijaan pienempiä kuntia.

Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi väli vuosien jälkeen kasvuun.

(Lähde: Kuntaliitto 4.2.2025, Kuntatalouden tila heikkeni: Kuntien omat sopeutustoimet vahvistivat taloutta vuonna 2024.

Kemi–Tornio talousalueen kehitys

Väestön määrä

(Lähteet: Tilastokeskus: Väestön ennakkotilasto, väestömuutosten ennakkotiedot alueittain sekä Väestörakenne) Toimintakertomusvuosi on ennakkotieto, edeltävät vuodet ovat lopullisia väestötietoja.

	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos ed. v.
Kemi	20 437	19 982	19 499	19 371	19 404	0,2 %
Keminmaa	7 984	7 904	7 771	7 691	7 604	-1,1 %
Simo	2 950	2 904	2 877	2 828	2 786	-1,5 %
Tervola	2 925	2 882	2 863	2 831	2 822	-0,3 %
Tornio	21 467	21 333	21 227	21 018	20 973	-0,2 %
Yhteensä	55 763	55 006	54 237	53 739	53 589	-0,3 %

Väestön määrä nousi 2024 Kemissä, ja laski kaikissa muissa kunnissa. Koko alueen väkiluvun muutos oli -150, mikä merkitsee -0,3 prosentin laskua edellisvuoden lopun tilanteeseen. Luonnollinen väestönlisäys oli negatiivinen jokaisessa Kemi-Tornio alueen kunnassa (-409). Kuntien välinen tulomuutto oli 2212 henkilöä ja kuntien välinen lähtömuutto

2463 henkilöä. Nettomaahanmuutto oli positiivinen kaikissa Kemi-Tornion kunnissa, yhteensä +512 henkilöä. Kemi-Tornio seutukunnan kokonaisnettomuutto oli siis 261 henkilöä

Työttömien %-osuus

(Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö: kuntapohjaisia vuosikeskiarvoja)

	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos ed. v. (%yks.)
Kemi	16,9	14,7	13,5	14,3	14,2	-0,1
Keminmaa	10,9	9,2	8,3	7,8	7,8	0,0
Simo	11,5	9,4	9,5	11,1	9,5	-1,6
Tervola	12,7	11,4	10,0	9,4	8,5	-0,9
Tornio	12,0	10,5	8,7	8,1	8,2	0,1
Kemi-Tornio	13,6	11,8	10,5	10,4	10,3	-0,1

Vuonna 2024 työttömien osuus työvoimasta laski Kemissä, Simossa sekä Tervolassa. Koko aluetta tarkasteltaessa työttömien osuuden muutos oli -0,1 prosenttiyksikköä. Seutukunnallisesti pienintä työttömyys oli vuonna 2024 Keminmaassa, ollen keskimäärin 7,8 %.

Työpaikat

(Lähde: Tilastokeskus: Työssäkäynti)

	2021	Muutos % ed. v.	2022	Muutos % ed. v.	2023	Muutos % ed. v.
Kemi	8 462	-3,2	8 065	-4,7 %	8 006	-0,7 %
Keminmaa	2 717	-0,2	2 687	-1,1 %	2 809	4,5 %
Simo	604	4,5	562	-7,0 %	576	2,5 %
Tervola	1 004	5,6	1 005	0,1 %	1 008	0,3 %
Tornio	8 704	1,5	8 853	1,7 %	8 856	0,0 %
Yhteensä	21 491	-0,4	21 172	-1,5 %	21 255	0,4 %

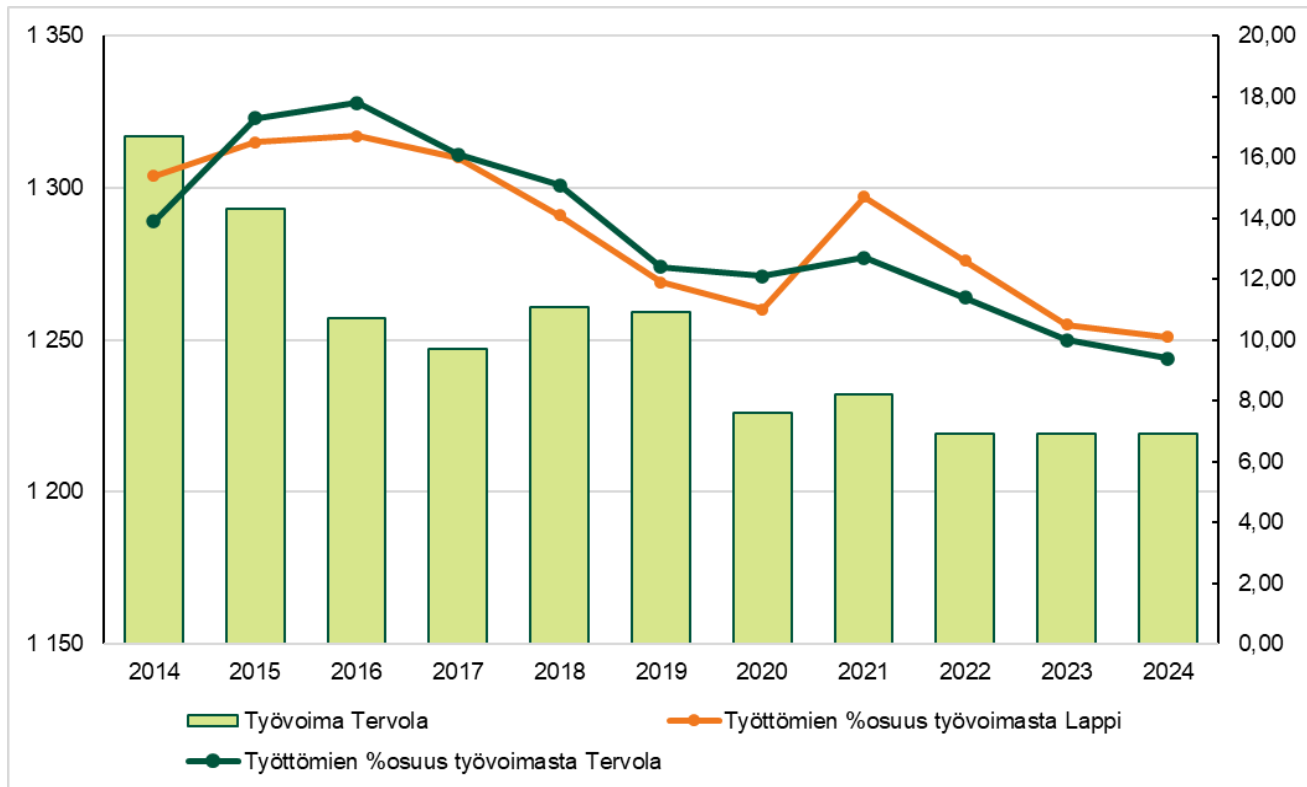
Työpaikkojen määrän kehityksestä ei ole vielä saatavilla tilastotietoa vuodelta 2024. Vuosi 2022 oli seutukunnalle työpaikkojen määrän suhteen hiukan huonompi; työpaikat vähenivät 1,5 prosenttia, mutta vuonna 2023 työpaikat lisäntyivät alueelta 0,4 prosenttia. Työpaikkojen määrä Tervolassa kasvoi hieman verrattuna vuoteen 2022.

Taloudellinen huoltosuhte

(Lähde: Tilastokeskus)

	2019	2020	2021	2022	2023
Kemi	1,83	1,87	1,86	1,88	1,86
Keminmaa	1,48	1,52	1,45	1,44	1,41
Simo	1,94	1,94	1,80	1,88	1,89
Tervola	1,73	1,74	1,66	1,65	1,62
Tornio	1,49	1,53	1,49	1,45	1,42
Kemi-Tornio	1,64	1,68	1,63	1,62	1,60

Taloudellisesta huoltosuhteesta ei ole vielä saatavilla tilastotietoa vuodelta 2024. Huoltosuhteen kehitys kuvaa väestön ikärakenteen ja työllisyysilanteen kehitystä. Vuonna 2023 Kemi-Tornion alueella oli 1,60 työhön osallistumatonta yhtä työllistä kohden. Väestön ikääntyminen koskettaa muun maan tavoin myös Kemi-Tornio aluetta. Työttömyyden lasku parantaa huoltosuhdetta.



Työvoima Tervolassa ja työttömien prosenttiosuus työvoimasta Tervolassa sekä Lapissa

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Muutokset tuloperusteissa

Kunnan väestön määrän ja työllisyystilanteen kehitys ovat keskeisiä kunnan tuloperusteisiin vaikuttavia tekijöitä. Tervolan kunnan ennakkollinen väkiluku oli vuoden 2024 päättyessä 2822 eli 9 henkilöä (0,3 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Väestön määrän väheneminen on jatkunut koko 2000-luvun, väestökehityksessä näkyy kunnan vanhuspainotteinen ikärakenne. Vuonna 2024 luonnollinen väestönkasvu oli edelleen negatiivinen; syntyneitä oli 24 ja kuolleita 52. Kuntien välinen muuttotase oli myös negatiivinen. Kuntaan muutti muista kunnista 117 henkilöä ja kunnasta muutti 120 henkilöä. Sekä kuntaan muuttaneiden että kunnasta muuttaneiden määrä laski vuoteen 2023 verrattuna. Nettomaahanmuutto oli vuonna 2024 +23. Ennakkotietojen mukaan väestön määrä on tammikuun aikana hieman kasvanut.

Tervolalaisten työllisyystilanteen myönteinen kehitys jatkui vuonna 2024. Keskimääräinen työttömyysprosentti laski 8,5 prosenttiin, mikä on 0,9 prosenttiyksikköä matalampi kuin edellisvuonna. Tervolan työttömyysaste on Meri-Lapin alueen keskitasoa. Työttömiä työnhakijoita ml. lomautetut oli keskimäärin 104 henkilöä (v. 2023 116 henkilöä). Pitkäaikaistyöttömiä oli keskimäärin 24 henkilöä eli 23,1 % työttömistä (v. 2023 30,2 %). Tervolan työttömyysaste joulukuussa 2024 oli 9,8 prosenttia ja tammikuussa 2025 11,4.

Väestöön ja työllisyyteen liittyvien tekijöiden lisäksi kunnan talouteen vaikuttavat valtion toimenpiteet. Vuodelle 2024 veroperusteisiin tehtiin kuntien verotuloihin vaikuttavia muutoksia. Euromääräisesti merkittävin muutos oli maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus, minkä arvioitiin lisäävän kuntien kiinteistöverotuloa 108 milj. eurolla. Muita merkittäviä veroperustemuutoksia oli mm. ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus, minkä arvioitiin pienentävän kuntien verotuloa 29 milj. eurolla. Hallitusohjelman mukaan valtion veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille.

Kunnat saivat vuonna 2024 valtionosuuksia yhteensä vajaat 3,4 miljardia euroa. Edellisvuoteen verrattuna valtionosuudet laskivat n. 200 milj. eurolla. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisesti kunnilta hyvinvointialueiden rahoitukseen siirrettävät tulot tarkistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen ja valmistuneen verotuksen

mukaisten maksuunpantujen verotulojen perusteella koko maan tasolla hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia vastaaviksi. Tulojen ja kustannusten erotus otetaan huomioon peruspalvelujen valtionosuudessa vuodesta 2024 lukien. Jos kunnilta on tarkistuksen perusteella koko maan tasolla siirtynyt tuloja vähemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä vähennetään kunnille myönnettävästä valtionosuudesta. Jos tuloja on siirtynyt enemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä lisätään kunnille myönnettävään valtionosuuteen. Vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden lisäyksenä tai vähennyksenä puolet vuonna 2024 ja puolet vuonna 2025. Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei tehty vuonna 2024, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan keran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti laski 0,17 prosenttiyksikköä ja oli 21,92 vuonna 2024 (22,09 vuonna 2023).

Toiminnalliset muutokset

Sote-uudistuksen takia Tervolan kunnan on pitänyt suunnitella ruokapalveluiden toteuttaminen uudella tavalla, koska kunnat eivät voi merkittävässä määrin tuottaa suoraan palveluita hyvinvointialueille. 1.1.2024 lähtien Tervolan kunnassa ruokapalveluita on tuottanut Meri-Lapin kuntapalvelut Oy. Kunnan osalta tämä tarkoitti noin 10 vakituisen henkilön siirtymistä yhtiön palvelukseen, samalla toiminnot ruokapalveluiden osalta siirrettiin yhtiön alaisuuteen.

Työvoimapalvelut siirtyivät kuntien hoidettavaksi vuoden 2025 alusta. Tervola kuuluu Meri-Lapin työllisyysalueeseen, jonka isäntäkuntana toimii Tornion kaupunki. Työllisyysaluetta koskeva yhteistoimintasopimus on hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.10.2023. Tervolan ja Tornion välinen palvelutuotantosopimus on hyväksytty kunnanhallituksessa 18.12.2024. Sopimuksen mukaan Tornion kaupunki mm. ostaa Tervolan kunnalta työhönvalmennuspalvelua 0,5 htv:n verran.

Konsernitasolla merkittävin muutos tapahtui Tervolan Palveluverkot Oy:ssä. Yhtiö päätti vuokrata omistamansa valokuituverkon Napapiirin Kuituverkot Oy:lle 1.6.2025 lähtien. Omistus verkosta säilyy Tervolan Palveluverkot Oy:llä, mutta kesäkuusta alkaen Napapiirin Kuituverkot Oy vastaa verkon ylläpidosta ja valokuitupalveluiden toimittamisesta sekä asiakaspalvelusta. Muutoksen myötä alueen asiakkaiden palveluvalikoima laajenee sekä asiakaspalvelusta tulee nykyistä paikallisempaa.

Talousarviopoikkeamat

Vuonna 2024 kunnan taloudenhoito toteutui kokonaisuudessaan talousarviossa ennakoitua paremmin. Toimintakatteeksi muodostui -9,33 milj. euroa ja vuosikatteeksi 3,18 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 2,21 milj. euroa ja tilinpäätössiirtojen jälkeinen tilikauden ylijäämä 2,39 milj. euroa. Kunnan lainakanta pieneni 1,41 milj. euroon. Kertynyt ylijäämä 31.12.2024 oli 21,70 milj. euroa. Kunnan rahavarat vuoden 2024 päättyessä olivat 10,94 milj. euroa.

Vuonna 2020 siirryttiin kunnan talousarvion käyttötaloulosan sitovuuden osalta nettobudjetointiin eli kunnanhallituksen ja lautakuntien talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate eli tulojen ja menojen välinen erotus. Valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana tai tuloarviona. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion kunnanhallitusta ja lautakuntia sitovaksi toimielintasolla, joten toimielin ei saa ylittää toimielintason talousarviota ilman valtuuston hyväksymistä. Toimielin voi tulosalueidensa sisällä ja välillä päättää määrärahojen siirroista.

Sisäiset erät huomioiden toimielimet alittivat oman talousarvionsa. Euromääräisesti merkittävin alitus oli kunnanhallituksella 0,45 milj. euroa, mikä johtui etenkin henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen jäämisestä alle talousarvion. Teknisen lautakunnan osalta talousarvion alittuminen johtui toimintatuottojen ylittymisestä. Sivistyslautakunnan talousarviota paremman toteuman selittää henkilöstökulujen jääminen alle budjetoidun. Maaseutulautakunta ylitti toimintatuotot ja alitti toimintakulunsa. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin vuonna 2024 pääosin. Syitä talousarviopoikkeamiin eritellään toimielimittäin jäljempänä asiakirjassa luvussa 8 Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.

Investointimenot kokonaisuutena toteutuivat huomattavasti talousarviota pienempinä, menojen osalta talousarviopoikkeama oli 2,87 milj. euroa talousarvioon verrattuna. Investointimenojen toteutuminen talousarviota pienempinä johtui lähinnä Mattisen kevyen liikenteen väylän toteuttamisen ja rivitalohankkeen siirtymisestä. Myös pienempiä hankkeita jäi

toteutumatta. Osa rakentamishankkeen hankkeista siirtynee tuleville vuosille. Investointitulot jäivät 0,26 milj. euroa arvioitua pienemmäksi. Investointitulot jäivät tavoitteesta toteutumattoman hankerahoituksen sekä maa-alueiden arvioitua pienemmistä myyntituloista johtuen.

Olennot tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Lopullista ratkaisua Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän edellisten vuosien alijäämien kattamiseen ja laskutukseen ei ole saatu. Aluehallituksen tekemän päätöksen mukaan Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän edellisten vuosien alijäämästä maksamatta oleva osuus laskutetaan kuntayhtymän entisiltä jäsenkunnilta siten, että alijäämä tulee kokonaisuudessaan katetuksi peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa. Tervolan kunta teki aluehallituksen päätöksestä oikaisuvaatimuksen, joka hylättiin. Tervolan kunta on valittanut asiasta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Kuntayhtymän vuoden 2021 loppuun mennessä kertyneet alijäämät on alun perin laskutettu alueen kunnilta käytön suhteessa. Vuoden 2022 alijäämän kattaminen on vielä ratkaisematta. Mikäli alijäämä laskutetaan peruspääoman suhteessa, on kunnan osuus vuoden 2022 alijäämästä 93 595,46 euroa ja aikaisempien vuosien alijäämästä 622 900,04 euroa. Tervolan kunta on tähän mennessä kattanut alijäämästä 416 845,86 euroa. Keväällä 2025 on jäsenkuntien päätöksenteossa esitys alijäämien kattamisesta siten, että ennen vuotta 2022 kertynyt alijäämä lasketaan sekä peruspääoman että kolmen vuoden jäsenkuntalaskutuksen keskiarvon suhteessa ja kunkin jäsenkunnan osuus on näiden keskiarvo. Tällä tavalla laskettuna Tervolan kunnan osuus ennen vuotta 2022 kertyneestä alijäämästä olisi yhteensä 519 872,95 euroa. Vuoden 2022 alijäämän osalta käytettäisiin perusteena kolmen vuoden jäsenkuntalaskutuksen keskiarvoa, jolloin Tervolan kunnan osuus vuoden 2022 alijäämästä olisi 62 634,15 euroa. Tervolan kunnalle tulisi lisämaksua 165 661,24 euroa.

Laki sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisista voittoveroista (363/2023) tuli voimaan 24.3.2023 ja sitä sovelletaan verovuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Verolla valtion on tarkoitus periä sähkön tuottajilta osa siitä ylituotosta, jonka ne saivat maailmanpoliittisen tilanteen aiheuttamasta energiamarkkinoiden muutoksesta ja siitä johtuneesta kallistuneesta sähköstä. Sähköalan voittoveroa on velvollinen suorittamaan sähkömarkkinoilla toimiva sähköntuotantoa tai sähköntoimitusta harjoittava yritys, jonka sähköliiketoimintojen yhteinen liikevaihto on vähintään 500 000 euroa. Vuonna 2023 päättäneiden tilikausien veroilmoitus tuli antaa 30.4.2024 mennessä. Windfall-vero voi koskettaa Tervolan kuntaa Lapin Sähkövoima Oy:n harjoittaman sähkönmyynnin kautta. Tervolan kunta on hakenut yhteistyössä Tornion kaupungin ja Enontekiön kunnan kanssa Verohallinnolta VML 85 §:n mukaista tuloverotuksen ennakkoratkaisua sähköalan väliaikaisista voittoveroista. Verohallinto on 17.6.2024 antanut ennakkoratkaisun, jonka mukaan Tervolan kunta on sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisista voittoveroista annetun lain 3 §:n nojalla verovelvollinen vuonna 2023 ns. Mankala-omistuksen perusteella saamastaan sähkönmyyntitulosta. Ennakkoratkaisusta valitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valituksen. Tervolan kunta tyytyi päätökseen. Windfall-veroa ei kuitenkaan ole tulossa maksettavaksi, koska sähköliiketoiminnan tulos jäi alle sallitun 10 prosentin tuoton verovelvollisen sähköliiketoiminnan oikaistun oman pääoman määrälle.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Loppuvuodesta 2023 Tervolan kunta haki rahoitusta Peräpohjan Leader-ryhmältä Kätjän Infra -hankkeelle. Hankkeessa laajennettiin Kätkävaaran luontopolun pysäköintialuetta ja rakennettiin alueelle tarvittavia palvelurakenteita. Hankkeen päivitetty kustannusarvio oli 67 377 euroa, josta Tervolan kunnan omarahoitusosuus on 35 %. Hanke on toteutettu kesän 2024 aikana.

Vuoden 2024 aikana on toteutettu myös Tervolan lähiliikunta ja virkistysalue -hanke, jossa rakennettiin ikääntyviä ihmisiä sekä heidän läheisiään palveleva virkistyspolku sekä koirapuisto. Rahoituspäätöksessä hyväksytyt kustannukset olivat 69 813,92 euroa. Kunnan omarahoitusosuus 21 064,87 euroa.

Tervolan kunta on ollut mukana myös muiden organisaatioiden hallinnoimissa kehittämishankkeissa joko itse suoraan tai välillisesti Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy:n tai Meri-Lapin kehittämiskeskuksen kautta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tervolan kunnan talous on ollut pitkään ylijäämäinen. Vuoden 2023 tilinpäätös oli ylijäämäinen mm. ennakoitua paremmin toteutuneista verotuloista johtuen. Vuoden 2023 tilinpäätöksen tulos oli 1,93 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä 52 tuhatta euroa. Vuoden 2024 tilinpäätös on myös ylijäämäinen. Taseessa 31.12.2024 oli kertynyttä ylijäämää tilikaudelta ja edellisiltä vuosilta noin 21,70 milj. euroa. Vuoden 2025 talousarvio on alijäämäinen kuten myös taloussuunnitelmavuodet 2026-2027. Taloussuunnitelmakaudelle on suunniteltu mittavia investointeja. Tervolan kunnan hyvä taloudellinen tilanne antaa liikkumavaraa, mutta talouden kehityssuunta on huolestuttava.

Vuoden 2025 suunnitellut nettoinvestoinnit (3,91 milj. €) ovat huomattavasti korkeammat kuin viime vuosina toteutuneet investointitasot. Vuonna 2026 nettoinvestoinnit laskevat, mutta ovat edelleen korkeammat kuin tavanomaisina vuosina. Vuonna 2027 nettoinvestoinnit kohoavat lähes 4,3 milj. euroon. Investointien suuruus ylittää reilusti poistojen määrän, mikä selittyy sillä, että viime vuosina investointiohjelma ei ole toteutunut odotetusti. Investoinnit on suunniteltu katettavaksi omalla rahoituksella, mutta myös lainarahalla, mikä tarkoittaa kunnan kassavarojen heikkenemistä sekä korkomenojen kasvua. Kunta on myös myöntänyt Tervolan Energia ja Vesi Oy:lle merkittävän 7,1 milj. euron lainan, mikä myös tulee rasittamaan kunnan kassaa. Vuosien 2026-2027 taloussuunnitelmissa on varauduttu nostamaan pitkäaikaista lainaa yhteensä 4 milj. euroa edellä mainituista syistä johtuen.

Toimintatuloissa merkittävä tekijä on Lapin hyvinvointialueelle vuokratuista kiinteistöistä saatavat vuokratulot. Hyvinvointialue on ilmoittanut tavoitteenaan, että vuokrasopimusneuvottelut käydään vuoden 2025 aikana ja uudet vuokrasopimukset tulisivat voimaan vuoden 2026 alusta. Hyvinvointialue ei siis tule hyödyntämään optiomahdollisuutta. Alustavien tietojen mukaan vuokrasopimukset eivät jatku kaikkien kiinteistöjen osalta.

Kunnan henkilöstö

Tervolan kunnan palveluksessa oli vuoden 2024 lopussa henkilöstöä yhteensä 136 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli 103 henkilöä eli 76 prosenttia (31.12.2023 71 %).

Vuoden 2024 maksetut palkat ja palkkiot ilman henkilösivukuluja olivat 5,46 milj. euroa (v. 2023 5,80 milj.). Tilikauden henkilöstökulut kokonaisuudessaan olivat 6,73 milj. euroa eli 6,9 prosenttia (0,50 milj. €) edellisvuotta vähemmän. Henkilöstökulujen laskuun on vaikuttanut muutos kunnan palvelurakenteessa, koska ruokapalvelut siirtyivät vuoden 2024 alusta Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:lle.

Henkilöstön sairauslomapäivien kokonaismäärä vuonna 2024 oli 976. Henkilöä kohden laskettuna sairauslomapäiviä oli vuonna 2024 keskimäärin 7,2 päivää, joka on huomattavasti pienempi määrä kuin vuonna 2023, jolloin sairauslomapäiviä henkilöä kohden oli 11,1.

Tervolan kunta laatii tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, jotka määrittävät Tervolan kunnan toimintaa myös työnantajana. Työhyvinvointikysely (ent. työilmapiirikysely) tehtiin vuoteen 2023 asti kerran valtuustokaudessa. Jatkossa kysely suoritetaan kahden vuoden välein. Vuonna 2023 toteutetun kyselyn perusteella työilmapiiri on Tervolan kunnassa edelleen hyvä. Tulosten perusteella ollaan kehittämässä toimenpiteitä työhyvinvoinnin edelleen parantamiseksi. Lisäksi työntekijöitä kuullaan esimerkiksi kehityskeskusteluissa sekä muilla tarpeellisilla kyselyillä. Tervolan kunnassa toimii työhyvinvointia ylläpitävä työryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää ja kehittää työhyvinvointia ylläpitävää suunnitelmaa sekä tehdä konkreettisia toimenpide-ehdotuksia työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

Työterveyshuolto on järjestetty Tervolassa työskenteleville työntekijöille Suomen Terveystalo Oyj:n kanssa sekä maa-seututoimen muualla työskentelevien osalta muiden palvelutuottajien kanssa. Työterveyshuolto kattaa ehkäisevän ja työkykyä ylläpitävän toiminnan lisäksi yleislääkäritasoisien, työterveyshuoltopainotteisen sairaanhoidon.

Tervolan kunnassa on käytössä henkilöstön kehittämisen määräraha. Kehittämismäärärahaa myönnettiin vuonna 2024 kahdelle henkilölle omaehtoisen kouluttautumisen perusteella.

Vuonna 2019 tehtiin päätös henkilöstön palkitsemisen periaatteista. Henkilöstöä palkitaan positiivisesta tuloksesta. Palkitsemisraja eli kuinka suuri tuloksen pitää olla, on kunnanhallituksen harkinnassa. Palkitsemismuotona käytetään kahta vaihtoehtoa: joko Maaseudulta käsin -messupakettia, tai vaihtoehtoisesti saldolisyästä e-passiin, joka on arvol-

taan saman verran kuin messupaketti. Palkitsemisen piirissä ovat ne kaikki, jotka ovat olleet Tervolan kunnan palveluksessa työ- tai virkasuhteessa 1.–31.5. välisenä aikana vähintään 5 työpäivää (ei tarvitse olla yhtäjaksoinen työsuhte) sinä vuonna, jona päätetään palkitsemisesta.

Lisätietoja henkilöstöstä annetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa 19.

Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstötilinpäätös.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Strategiset riskit

Kunnanvaltuuston päätösten 12.12.2019 ja 13.2.2020 mukaisesti kunta voi tiettyjen kriteereiden täytyessä rakentaa pk-yrityksille toimitiloja. Kyseisellä päätöksellä kunta tavoittelee uusia työpaikkoja ja kunnan elinvoimaisuuden lisäämistä. Huolimatta yrityksille asetettavista kriteereistä, voi toimitilarakentamiseen liittyä strateginen riski, mikäli yritykset eivät pysty täyttämään kunnan asettamia velvoitteita.

Toiminnalliset riskit

Tervolan kunnan toiminnan kehittymiseen epävarmuutta luo väestön määrän kehitys, joka koko 2000-luvun on ollut aleneva. Väestömäärän lasku kiihtyi vuonna 2019 parin rauhallisemman vuoden jälkeen ja jatkui voimakkaana myös vuonna 2020. Vuonna 2021 lasku jälleen rauhoittui, mutta on ollut edelleen negatiivinen myös vuosina 2022-2023. Väestönkehitys oli kuitenkin vuonna 2024 edelleen negatiivinen. Sekä luontainen väestökehitys että muuttoliike kuntien välillä ovat Tervolan kannalta negatiivisia. Maahanmuutto on ollut positiivista kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta johtuen. Väestömäärän säilyttämisen haasteisiin kunnassa pyritään vastaamaan muun muassa asumisen laatuun, viihtyvyyteen, kaavoitukseen ja maan hankintaan panostamalla. Tervolan houkuttelevuutta on myös parannettu panostamalla erityisesti lapsiperheiden palveluihin sekä etätyömahdollisuuksiin.

Tämän vuosituhannen alusta vuoteen 2023 kunnan ikärakenne on muuttunut merkittävästi. Lasten (alle 15 vuotta) osuus on vähentynyt n. 3,9 % -yks. (311 hlöä) ja 15–64-vuotiaiden n. 6,9 % -yks. (834 hlöä), kun taas yli 64-vuotiaiden osuus koko kunnan väestöstä on kasvanut n. 10,8 % -yks. (81 hlöä). Mikäli sama kehitys jatkuu, kunnan riippuvuus valtionosuusrahoituksesta kasvaa samalla kun työikäisen väestön vähentyminen pienentää kunnan saamia verotuloja. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia palvelujen järjestämiselle ja toimintojen kehittämiselle.

Väestön määrän ja ikärakenteen kehityksen sekä niitä seuraavien taloudellisten haasteiden lisäksi kunnassa on tunnistettu henkilöstövoimavaroihin liittyviä riskejä. Pienen organisaation riskinä on tiedon ja erityisosaamisen keskittyminen ja sen myötä haavoittuvuus. Tätä riskiä pyritään hallitsemaan muun muassa varahenkilöjärjestelmällä ja tiedon kulun parantamisella. Työvoiman saatavuus tuo omat haasteensa kunnan toiminnalle. Viime vuosien aikana osaavan ja koulutetun työvoimaan saatavuus on huomattavasti hankaloitunut useilla toimialoilla. Työvoiman rekrytointikäytänteitä on pyritty tehostamaan ja Tervolan kunnan työnantajabrändiin on kiinnitetty erityisesti huomiota. Työvoimapulan helpottamiseksi on otettu käyttöön rekrytointilisä ja käynnistetty oppisopimuskoulutuksia kunnan eri yksiköissä.

Palveluiden siirtyminen yhä enemmän tietoverkkoihin aiheuttaa haasteita niin tietojärjestelmien kuin tietoliikenneyhteyksien toimivuudelle. Tietoturvariskejä hallitaan mm. tietojärjestelmien varmistuksilla, käyttöoikeuksien hallinnalla sekä tietojärjestelmien suojauksilla. Vuonna 2018 on nimetty kunnan tietosuoja- ja tietoturvatyöryhmä, jonka tehtävänä on edesauttaa tietosuojan ja tietoturvan toteuttamista. Tietosuojapolitiikka ja – ohje on hyväksytty 2022. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön käyttöoikeuksien hallintaa sekä salassapitoa koskevat lomakkeet. Tietoturvapoliittikka- ja ohje päivitettiin 2023. Lukuisat lainsäädäntömuutokset ja niiden toimeenpano asettaa omat haasteensa sekä henkilöstöresurssien riittävyydelle, että henkilöstön osaamiselle.

Kaukolämmön saatavuus on varmistettu varalämmitysjärjestelmällä. Kaukolämpöverkon toimintavarmuutta heikentää kuitenkin verkon kunto, siihen kohdistuukin investointitarpeita.

Konsernissa on kiinnitettävä erityistä huomiota myös sähkön toimitusvarmuuteen ja talousveden laadun uhkien hallintaan.

Rahoitusriskit

Kunta on saanut vuosina 2021-2022 merkittävän määrän rahoitustuottoja (v. 2021 0,90 milj. €, v. 2022 1,9 milj. €) perustuen Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeiden omistukseen. Tuottojen kertyminen on riippuvainen sähkön hinnan ja myyntimäärän kehityksestä. Sähkön hinta on laskenut selvästi, joten on todennäköistä, että näin merkittäviä tuottoja ei tulevina vuosina tulla saamaan. Vuonna 2024 rahoitustuottoja sähkönmyynnistä kertyi n. 0,57 milj. €, joka on 55 tuhatta euroa edellisvuotta vähemmän.

Tervolan kunnan lainakanta vuoden 2024 lopussa oli n. 1,41 milj. euroa. Lainat on sidottu kuuden kuukauden euriborkorkoon. Tervolan kunnan lainat ovat euroissa, joten valuuttariskiä ei ole.

Kunnanvaltuusto päätti 13.6.2019 kunnan konserniyhtiöitä koskevista uusista lainajärjestelyistä. Kunnanvaltuusto myönsi Tenergia Oy:n (nyk. Tervolan Energia ja Vesi Oy) 2.436.514,97 euron lainalle viiden vuoden vapautuksen lainan lyhennyksistä ja koroista siten, että laina-aikaa jatketaan 5 vuotta. Kunnanvaltuusto jatkoi Tervolan Palveluverkot Oy:n 225.000 euron lainan laina-aikaa viidellä vuodella siten, että laina erääntyy 31.12.2024. Kunnanvaltuusto myönsi Tervolan Vesi Oy:n (nyk. Tervolan Energia ja Vesi Oy) 500.000 euron lainalle viiden vuoden vapautuksen lainan koroista ajalle 1.1.2020–31.12.2024.

Kunnan tytäryhtiöiden lainajärjestelyihin ja lainaehtoihin on tehty muutoksia vuoden 2023 aikana. Kunnanvaltuusto on käsitellyt 7.9.2023 Tenergia Oy:lle vuonna 2013 myönnettyä 480.000 euron lainaa ja myöntänyt Tervolan Energia ja Vesi Oy:lle vapautuksen lainan lyhennyksistä ajalle 1.1.2023-31.12.2026. Lisäksi kunnanhallitus käsitteli lainaehtojen muuttamista kokouksessaan 27.11.2023 ja myönsi lainalle neljän vuoden vapautuksen koroista vuoden 2026 loppuun saakka. Kunnanvaltuusto myönsi myös vapautuksen koroista Tervolan Vesi Oy:n vuonna 2019 nostamalle 300 000 euron lainalle. Vuosien 2023–2026 väliseltä ajalta lainasta ei peritä korkoa. Kunnanhallitus käsitteli Tervolan Vesi Oy:lle vuonna 2018 myönnetyn 150 000 euron lainaehtojen muuttamista kokouksessaan 27.11.2023 ja päätti myöntää neljän vuoden vapautuksen lainan lyhennyksistä ja koroista ajalle 1.1.2023-31.12.2026. Laina-aika jatkuu neljä vuotta.

Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksessaan 14.12.2023 Tervolan Palveluverkot Oy:lle myönnettyjä lainoja ja päätti myöntää yhtiön 2 500 000 euron lainalle viiden vuoden maksuvapautuksen lyhennysten ja korkojen osalta. Laina-aikaa jatketaan viidellä vuodella 31.12.2044 saakka.

Kunnanvaltuusto päätti myös kokouksessaan 14.12.2023 muuttaa Tervolan Vuokratalot Oy:lle vuonna 2019 myöntämänsä 1 200 000 euron lainaa siten, että vuosien 2023–2027 väliseltä ajalta lainasta ei peritä korkoja. Kunnanhallitus päätti muuttaa vuonna 2018 Tervolan Vuokratalot Oy:lle myönnetyn lainan ehtoja siten, että lainalle myönnetään neljän vuoden vapautukset lainan lyhennyksistä ja koroista ajalle 1.1.2023-31.12.2026. Tämä pidentää lainan laina-aikaa neljä vuotta.

Tervolan kunnanvaltuusto päätti 8.12.2022 myöntää Tervolan Vesi ja Energia Oy:lle lainan uuden sähkölinjan rakentamiseen, lainasumma on 7,1 milj. euroa jakaantuen vuosille 2023–2025. Loppuvuonna 2023 lainanehtoja ja sen käytötarkoitusta muutettiin. Yhtiö luopui aikeista rakentaa uusi sähkölinja ja päätti lunastaa Fingrid Oy:ltä 220 kV valmiin sähkölinjan. Lainaehtoja muutettiin siis siten, että lainaa voidaan käyttää 220 kV:n sähkölinjan lunastukseen, lunastettavan linjan peruskorjaukseen uuden sähköaseman sekä tarvittavien siirtoyhteyksien ja infran rakentamiseen. Lisäksi lainan käyttötarkoitusta muutettiin siten, että myönnetyn lainan kokonaissummasta osa käytetään olemassa olevan sähkö- ja vesijohtoverkon korjausvelan pienentämiseen.

Vahinkoriskit

Omaisuuksien kartoitus ja vakuutusten tarkistus suoritetaan vuosittain. Vakuutusurva tarkasteltiin lisäksi vuonna 2024 ulkopuolisen konsultin toimesta. Kunnan vakuutukset on kilpailutuksen tuloksena keskitetty tällä hetkellä Pohjola Vakuutus Oy:hyn. Uudet kohteet vakuutetaan välittömästi ja vakuutusten täydentämisestä huolehditaan omaisuuteen

liittyvissä muutostilanteissa. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi Tervolan kunnalla on vapaaehtoisia vakuutuksia. Teknisen toimen isoissa hankkeissa huolehditaan vakuuksien ja takauksien toimittamisesta.

Muut riskit

Tilinpäätöksen kirjoitushetkellä on valmistelussa lakiesitys hankintalain muuttamiseksi mm. sidosyksikköhankintojen osalta. Esityksen mukaisesti osakkaan olisi omistettava yhtiöstä vähintään kymmenen prosenttia, jotta sidosyksikkö-hankinnat olisivat mahdollisia. Tervolan kunnan osalta lakimuutos aiheuttaisi merkittäviä muutoksia mm. ruokapalveluiden järjestämiseen ja jätehuoltoon.

Ympäristöasiat

Tervolan sijainti suurten kuntakeskusten (Rovaniemi, Tornio, Kemi) läheisyydessä on erinomainen. Tervolan maise-maa hallitsevat Kemijoki ja lukuisat vaarat. Tervolassa on kaunis luonto, monipuolinen kasvusto ja hyvä veden laatu.

Yleisten laitosten jakaman talousveden fysikaalinen ja mikrobiologinen laatu on hyvä ja voimassa olevien vaatimusten mukainen. Yleisen vesijohdon piiriin kuuluu noin 90 % ja yleisen viemärin piiriin noin 30 % kunnan talouksista. Tervola on mukana seudullisessa jätehuollossa yhdessä Kemin, Tornion, Keminmaan ja Ylitornion kanssa. Jätehuoltoviran-omaisena toimii Perämeren jätelautakunta. Perämeren jätelautakunta on päivittänyt jätehuoltomääräykset vuonna 2022, koska jätehuollon palvelutason laatimisen ja jätelainsäädännön sekä jätehuollon kehittymisen myötä tuli tarve uusia ne vastaamaan nykyisiä tarpeita. Alueelle on laadittu myös jätehuollon palvelutaso, jonka Perämeren jätelauta-kunta on kokouksessaan 10.12.2019 hyväksynyt vuosille 2020–2023. Jätehuollon palvelutason uudistustyö on ollut tarkoitus käynnistää syksyllä 2024.

Tervolan kunta kilpailutti syksyllä 2024 koulu- ja asiointikuljetukset. Hankintaan sovellettiin lakia ajoneuvo- ja liikenne-palveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista, minkä johdosta yksi hankinnan kohteina olevista reiteistä hoidetaan ns. ”puhtaalla ajoneuvolla”.

Kuntakeskuksessa on kaukolämpöverkosto ja biopolttoainetta käyttävä lämpölaitos. Lämpölaitos käyttää lähialueelta tulevia polttoainejakeita. Kaukolämpöverkostoa laajennetaan rakentamisohjelman mukaisesti ja tavoitteena on koko kuntakeskuksen kattava kaukolämpöverkosto, jossa lämpö tuotetaan paikallisella uusiutuvalla energialla. Kunnan kiin-teistöjen osalta pyritään energiamäärän pienentämiseen ja vaihteittain siirtymään uusiutuvia energialähteitä käyttäviin ratkaisuihin kuntastrategian mukaisesti. Vuoden 2015 aikana Kaisajoen koulu ja vuonna 2024 Mattisen koulu on siirret-ty käyttämään pääasiassa maalämpöä, lisäksi osa Tervolan Vuokratalot Oy:n kiinteistöistä lämmitetään maalämmöllä. Tervolan kunta on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa.

Merkittävän ympäristöön vaikuttavan tekijän muodostaa Kemijoki Oy:n omistamat Ossauskosken ja Taivalkosken voi-malaitokset. Voimalaitosten tehonnoston myötä vedenpinnan vaihtelut ovat kasvaneet, mikä aiheuttaa lisääntyvää tar-vetta veneenlaskupaikkojen, uimarantojen ja muiden yleisten alueiden kunnostamiseen sekä rantojen suojaukseen.

Tervolan ensimmäinen tuulivoimapuistoa koskeva yleiskaava valmistui 2011. Kymmenen tuulimyllyn muodostama tuu-livoimapuisto valmistui vuonna 2013 ja vihittiin käyttöön 10.4.2013. Vuonna 2013 aloitettu, Löylyvaaran osayleiskaava-työ kolmen tuulimyllyn tuulivoimapuistoksi hyväksyttiin 27.3.2014 kunnanvaltuustossa. Kaava on saanut lainvoiman vuonna 2016. Samassa kokouksessa päätettiin käynnistää Hevosselän tuulivoimayleiskaavan laadinta kahdeksan tuulimyllyn rakentamishankkeen toteuttamisen mahdollistamiseksi. Hevosselän tuulivoimayleiskaava hyväksyttiin kun-nanvaltuustossa 20.4.2018 ja kaava on lainvoimainen. Kaava mahdollistaa kuuden tuulimyllyn rakentamisen. Val-kiavaaran tuulivoimapuiston kaavoitusaloite hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 18.2.2021. Tavoitteena on laatia tuulivoi-maosayleiskaava 41 myllyn rakentamiseksi. Valkiavaaran tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitel-ma on ollut nähtävillä maaliskuussa 2022 ja osayleiskaavan valmisteluaineisto loka-marraskuussa 2024. Lisäksi vuonna 2021 käynnistettiin Kuoringin, Outojängän ja Pitkämaan tuulivoimaosayleiskaavojen laatiminen (yhteensä 50–70 myllyä). Vitsakankaan enintään 17 tuulivoimalaa koskevan tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen käynnistettiin 7.4.2022. Sekä Vitsakankaan että Kuoringin tuulivoimaosayleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat ovat olleet nähtävillä marras-joulukuussa 2022, osayleiskaavan valmisteluaineisto touko-heinäkuussa 2024 ja osayleiskaavan

ehdotusaineisto alkuvuodesta 2025. Outojängän osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä touko-kesäkuussa 2024. Pitkämaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä elokuussa 2023. Kunnanvaltuusto käynnisti 16.2.2023 Kolopetäjä-Pirttikangas-Rovavaara tuulivoimayleiskaavan laatimisen. Kyseisen kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu julkisesti nähtäville syyskuussa 2024. Hirviaavan tuulivoimaosayleiskaavan laatimista koskeva kaavoitusaloite hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 12.12.2024. Kunnanvaltuusto hyväksyi Tervolan kunnan tuulivoimastrategian 16.2.2023, strategialla ohjataan kunnan tuulivoimakaavoitusta. Vuonna 2024 myönnettiin ensimmäiselle Tervolan kunnan alueelle sijoittuvalle aurinkovoimahankkeelle suunnittelutarveratkaisu.

Länsi-Lapin maakuntakaava hyväksyttiin Lapin liiton valtuustossa 26.11.2012 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 19.2.2014. Maakuntakaavan mukaisesti alueiden käytön tulee edistää muun muassa yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Kaavamääräysten mukaisesti pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

Länsi-Lapin maakuntakaavan periaatteiden mukaisesti aloitettiin vuonna 2012 Kemijokivarren osayleiskaavan ajantasaistaminen vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa aloitettiin Paakkola-Ylipaakkola osa-alueen tarkistustyö. Osa-alueen koskeva kaava hyväksyttiin valtuustossa 16.4.2015. Hyväksytty kaava mahdollistaa huomattavasti nykyistä enemmän rakennuspaikkoja kaavoitetuille alueille ja lisää vetovoimaisten jokivarsitonttien tarjontaa merkittävästi. Kemijokivarren osayleiskaavan ajantasaistamista jatkettiin Tervola-Varejoki osa-alueella ja kaava hyväksyttiin kesäkuussa 2018. Kaavasta valitettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen asti. Korkein hallinto-oikeus on antanut päätöksensä osayleiskaavamuutosta koskevaan valitukseen tammikuussa 2022. Kunnanvaltuusto on käsitellyt korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun kokouksessaan 17.2.2022 § 13. Seuraavana käynnistyy Loue-Mattinen osa-alueen tarkistustyö.

Kunnanvaltuusto on 8.12.2022 päätöksellään hyväksynyt Kemijokivarren osayleiskaavan Tervola-Varejoki-osa-alueen muutoksen käynnistämisen ns. Vastarannan alueelle. Hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä lokakuussa 2024.

Ranuan ja Tervolan kunnan rajalle suunniteltu Suhangon kaivoshanke on toteutuessaan mittasuhteiltaan erittäin suuri hanke. Hankkeen laajuudesta johtuen vaikutukset ulottuvat myös laajalle alueelle. Kaivoshankkeen toteuttaja on suunnitellut kaivoksen purkuvesien johtamista suoraan Kemijokeen yli 40 km pituisella purkuputkella, joka kulkisi pääasiassa Tervolan kunnan alueella. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes on 30.12.2024 antanut päätöksen kaivosluvan (kaivoksen apualue) myöntämisestä Suhangon kaivospiiriin laajentamiseksi ja määräyksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Tervolan kunta on valittanut päätöksestä. Suhangon kaivoksen ja rikastamon ympäristö- ja vesitalouslupa sekä toiminnan aloittamislupa ja valmistelulupa on parhaillaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsitteilyssä.

Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tieto muun muassa siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Korruption ja lahjonnan torjunnassa avainasemassa on esteellisyyksien ja sidonnaisuuksien huomiointi. Esteelliset henkilöt eivät osallistu asioiden valmisteluun, päätöksentekoon tai täytäntöönpanoon. Sidonnaisuusrekisteri pidetään ajan tasalla. Hankinnat suoritetaan hankintalain ja hankintaohjeiden mukaisesti. Suorahankinnat ovat mahdollisia vain poikkeustapauksissa, pääsääntöisesti tarjoukset pyydetään vähintään kolmelta tarjoajalta. Hankintojen yhteydessä huolehditaan tarvittaessa tilaajavastuulain mukaisista velvoitteista. Tositteet asiataarkastetaan ja hyväksytään kahden eri henkilön toimesta. Kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä on ohjeistettu siitä, millaisia lahjoja voi ottaa vastaa ja miten toimia, jos huomaa joutuneensa lahjontayrityksen kohteeksi.

Tervolan kunta on laatinut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, joiden mukaan toimiminen edesauttaa ihmisoikeuksien toteutumista. Ulkomaalaistaustaisten kotoutumisen tueksi on laadittu kotoutumisohjelma sekä palkattu pakolaisohjaaja pakolaistyöhön. Edellä mainitut toimenpiteet osaltaan parantavat ulkomaalaistaustaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta osana Tervolan kunnan väestöä.

4 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään saamaan koh-
tuullinen varmuus tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Keskeinen osa sisäistä valvontaa on ris-
kienhallinta. Riskienhallinnalla tarkoitetaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavien tekijöiden tunnistamista, arvioimista ja
hallintaa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2023 alussa (16.2.2023 § 13) Tervolan kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvon-
nan ja riskienhallinnan päivitetty perusteet, joissa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävä- ja vas-
tuunjako, toimintatavat sekä raportointivelvoitteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet eivät tuoneet olen-
naisia muutoksia aikaisemmin voimassa olleisiin toimintaperiaatteisiin, vaan täsmensivät niitä kuntakonsernin hyvän
hallinnon ja johtamisen vahvistamiseksi.

Hallintosäännön 10. luvussa on määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Kunnanhallitus vastaa mm.
kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hyväksyy kunnan sisäistä valvontaa ja
riskienhallintaa koskevat ohjeet. Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä,
toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhal-
linnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanjohtaja sekä osastopäälliköt vastaavat sisäisen valvon-
nan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan vas-
tuualueita sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Tulosalueiden ja vastuualueiden esimie-
het vastaavat tulosalueen ja vastuualueen riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteu-
tuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohto vastaa kon-
serniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden
valvonnasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä noudatetaan kunnanhallituksen 13.11.2006 hyväksymää sisäi-
sen valvonnan ohjetta. Ohjeella tuetaan hyvän hallintotavan ja tuloksellisuuden seurannan toteutusta, määrärahojen
käytön ja tulojen kertymisen tehokasta valvontaa sekä rahatoimen tuottavaa ja taloudellista hoitoa. Ohjeen päivittämi-
nen uuden hallintosäännön mukaiseksi ja sisäisen valvonnan kokonaisvaltaisuuden ja riskienhallinnan suunnitelmalli-
suuden kehittämiseksi on käynnissä, ja uusi ohje valmistunee vuoden 2025 aikana.

Alla olevassa selonteossa tarkastellaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä valvonnan eri kohdealuei-
den näkökulmasta. Selonteko on laadittu kunnan eri toimielinten tuottamien tietojen pohjalta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Keskeisiä kunnan toimintaa ohjaavia lakeja ovat kuntalaki, hallintolaki, julkisuuslaki ja hankintalaki. Toiminnan laillisuus
ja hyvän hallintotavan noudattaminen varmistetaan lainsäädäntöä tarkentavilla kunnan sisäisillä toimintaohjeilla ja suo-
situksilla, uusien työntekijöiden asianmukaisella perehdyttämisellä sekä kiinnittämällä huomiota salassapitosäännöksiin
ja esteellisyyksiin asioiden käsittelyssä ja päätöksenteossa. Esteellisyyksien huomioinnissa keskeisessä osassa on
asianosaisen oma ilmoitus esteellisyydestään. Eräiden luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tulee ilmoittaa myös
sidonnaisuuksistaan. Toiminnan laillisuus ja hyvän hallintotavan noudattaminen edellyttävät myös selkeitä tehtäväkuvia
ja vastuiden määrittelyitä. TVA-järjestelmä päivittäminen KVTES:n ja sote-sopimuksen sopimusaloilla saatiin valmiiksi
vuonna 2021. Jatkuva muutos aiheuttaa haasteita tehtävien vaativuuden arvioinnin ja tehtäväkuvien ajantasaisuudelle.

Tervolan kunnanvaltuusto käsitteli 75 asiaa vuonna 2024. Päätöksistä ei jätetty valituksia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tulosalueiden toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan kunnanvaltuustolle ja lautakunnille säännöllisin vä-
liajoin. Raportoinnin pääpaino pitkän talousarviovuotta on ollut taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toiminnallis-

ten tavoitteiden raportointiin tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Taloussuunnittelukaudella raportoinnin informatiivisuuden kehitystyötä jatketaan. Strategiseen johtamiseen ja strategian jalkauttamiseen panostetaan.

Tulosvastuun noudattamisessa ei ole havaittu olennaisia puutteita päättyneen tilikauden aikana. Merkittävimmät talousarviopoikkeamat on mainittu edellä toimintakertomuksen luvussa 3.3 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa. Tarkempi toteutumisvertailu esitetään jäljempänä tilinpäätöksen kohdassa Talousarvion toteutuminen.

Riskienhallinnan järjestäminen

Keskeisiä riskienhallintakeinoja kunnassa ovat vaarallisten tehtäväyhdistelmien välttäminen, tietojärjestelmien käyttöi-
keuksien ajan tasalla pitäminen, asiakirja-aineistojen asianmukainen käsittely, uusien henkilöiden perehdytys ja hyvä tiedonkulku. Kunnan toiminnan kannalta tärkeät asiakirjat säilytetään paloturvallisesti. Tärkeimpien tietojärjestelmien tiedoista otetaan varmistukset säännöllisesti. Muita kunnan käyttämiä riskienhallintakeinoja ovat muun muassa vara-
henkilöjärjestelmä ja kiinteistökohtaiset vakuutukset. Työtapaturmia pyritään välttämään asianmukaisilla työtiloilla ja -
välineillä sekä koulutuksia järjestämällä. Toimielimet määrittelevät vuosittain maksuasiakirjojen käsittelijät ja tositteiden hyväksyjät. Maaseutulautakunnan riskienhallinta ja sisäinen valvonta perustuu lisäksi viljelijätukihakemusten käsittelyn hallinnollisiin ohjeisiin, maksajavirastosopimukseen ja komission asetukseen 885/2006. Niiden vaatimat suunnitelmat päivitetään tarvittaessa maaseutulautakunnassa.

Tilivuoden aikana hallintokunnissa on edelleen kiinnitetty erityistä huomiota tietosuoj- ja tietoturva-asioihin, tietojärjes-
telmien toimivuuteen, salassapitosäännöksiin ja esteellisyyksiin. Päivitetyt tietoturvapoliittikka ja tietoturvaohjeet hyväk-
syttiin 27.11.2023, ja ne otetaan huomioon jo uuden henkilön perehdytysvaiheessa. Kunnassa toimii tietosuoja- ja tur-
vavastaavat. Tietosuojapolitiikka ja -ohjetta on päivitetty 16.5.2022.

Koko kunnan valmiussuunnitelman päivitystä on edistetty vuoden 2024 aikana, työ jatkuu edelleen. Valmiussuunnitel-
man ajantasaistaminen on todella tärkeää mm maailmanpoliittisen tilanteen tiukentumisen takia. Kunta on osallistunut
järjestettyihin valmiusharjoituksiin.

Taloussuunnittelukaudella kehitetään riskienhallintaa lisäämällä riskien tunnistamiseen ja arviointiin liittyvää osaamista.
Tiedonhallintaan liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan tuottamalla taloussuunnittelukaudella kunnan tiedonohjaussuun-
nitelma sekä päivittämällä kunnan asianhallintajärjestelmä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuksien kartoitus ja vakuutusten tarkistus suoritetaan vuosittain. Kunnan vakuutukset on kilpailutuksen tuloksena
keskitetty tällä hetkellä Pohjola Vakuutus Oy:hyn. Uudet kohteet vakuutetaan välittömästi ja vakuutusten täydentämi-
sestä huolehditaan omaisuuteen liittyvissä muutostilanteissa.

Hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lainsäädäntöä sekä kunnanhallituksen antamia hankintaoh-
jeita. Hankinnoissa huomioidaan sekä taloudelliset tekijät että tarkoituksenmukaisuus. Käyttösuunnitelmissa on määri-
telty hankintavaltuudet, joita noudatetaan hankintapäätösten yhteydessä. Hankkeiden yhteydessä huolehditaan tarvit-
tavista vakuuksista ja takauksista.

Tulevaisuudessa haasteita voivat aiheuttaa kunnan varsinaisesta käytöstä poistuneet rakennukset, joiden ylläpitoon ja
peruskorjaukseen ei riitä taloudellisia resursseja.

Sopimustoiminta

Hallintosäännössä on määräykset sopimusten hallinnasta. Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusval-
vonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialal-
laan. Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Kunnanhallitus on ohjeistanut hallintokuntia ylläpitämään sopimuksistaan ja sitoumuksistaan luetteloa. Sopimustoimin-
taan liittyen ei ole havaittu ennakkoimattomia negatiivisia seuraamuksia. Sopimustoiminnan valvontaa tullaan kehittä-
mään edelleen taloussuunnittelukaudella sisäisen valvonnan ohjeen päivityksen, sisäisen tiedottamisen ja sisäisen

tarkastuksen avulla. Sote-uudistuksen tullessa voimaan 1.1.2023 monet Tervolan kunnan sopimuksista ovat siirtyneet hyvinvointialueelle tai ne on jaettu hyvinvointialueen kanssa. Ylimenovaihe vaatii jatkuvaa tarkastelua ja seuranta sopimusten osalta. Lisäksi hyvinvointialueen kanssa tehdään monia sopimuksia palveluiden ja kiinteistöjen osalta, jotka vaativat valvontaa.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Tervolan kunnassa sisäistä tarkastusta ei ole järjestetty omana tehtäväalueenaan vaan tarvittaessa sisäinen tarkastus suoritetaan ostopalveluna. Eri vastuualueilla suoritetaan kyseisen toimialan viranomaisten toimesta kunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tukevia tarkastuksia.

Taloussuunnittelukaudella päivitettävässä kunnan sisäisen valvonnan ohjeessa tullaan kiinnittämään aiempaa enemmän huomiota keinoihin toteuttaa sisäistä tarkastusta suunnitelmallisesti.

Muu tarkastus

Ruokavirasto varmistaa kuntatarkastusten avulla, että kunnille siirretyt maaseutuhallinnon tehtävät on suoritettu säästösten edellyttämällä tavalla.

5 Kokonaistalouden tarkastelu

Kokonaistalouden kehitystä tarkastellaan päättyneen tilikauden ja sitä edeltäneiden kahden tilikauden tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen sekä näiden laskelmien perusteella laskettujen tunnuslukujen avulla. Laskelmiin on sisällytetty vain kunnan ulkoiset erät ja ne esitetään tuhansina euroina.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 (1 000 euroa)	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
Toimintatuotot	3 144	3 394	3 800
Toimintakulut	-12 474	-12 836	-27 274
Toimintakate	-9 330	-9 442	-23 474
Verotulot	7 570	7 742	12 455
Valtionosuudet	4 263	4 045	11 940
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	266	169	53
Muut rahoitustuotot	601	687	1 942
Korkokulut	-48	-80	-33
Muut rahoituskulut	-144	-120	-77
Vuosikate	3 178	3 002	2 806
Poistot ja arvonalentumiset	-968	-1 073	-469
Tilikauden tulos	2 210	1 929	2 337
Tilinpäätössiirrot	181	-1 877	184
Tilikauden ylijäämä	2 392	52	2 521

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	25,2	26,4	13,9
Vuosikate/Poistot, %	328,5	279,8	598,0
Vuosikate, €/asukas	1 126	1 060	980
Asukasmäärä	2 822	2 831	2 863

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Asukaskohtainen vuosikate euroina

= Vuosikate / asukasluku

Tilikauden tuloksen analysointi

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa, jonka tehtävänä on osoittaa tuottojen riittävyys palvelujen tuottamisesta aiheutuneisiin kuluihin.

Tilikauden 2024 toimintatuotot olivat 3,14 milj. euroa, joka on 0,25 milj. euroa (7,4 %) edellistä tilikautta vähemmän. Toimintatuotot ylittivät budjetoidun n. 0,31 milj. eurolla. Myyntituotot (125 t€) ja muut toimintatuotot (257 t€) ylittivät budjetoidun kun taas maksutuotot (-45 t€) sekä tuet ja avustukset (-25 t€) alittivat budjetoidun. Myyntituotot ovat puolittuneet edellisestä vuodesta johtuen ruokapalveluiden siirtymisestä Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:lle. Maksutuotot (0,32

milj. euroa) ovat lähes vuoden 2023 tasolla. Tuet ja avustukset kasvoivat edellisvuodesta 14,5 prosenttia ollen 0,60 milj. euroa. Nousu selittyy lähinnä kasvaneilla hanketuotoilla. Myös muut toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta. Niitä kertyi n. 0,19 milj. euroa enemmän (13,0 %), mikä selittyy vuokratulojen kasvulla keskuskeittiön vuokrauksen johdosta. Lämpölaitoksen tulipalon seurauksena kunta sai vakuutuskorvausta n. 71 tuhatta euroa.

Tilikauden 2024 toimintakulut olivat 12,47 milj. euroa, jossa laskua edelliseen vuoteen nähden 0,36 milj. euroa (-2,8 %). Toimintakulut alittivat budjetin lähes 0,8 milj. eurolla. Merkittävin alitus oli henkilöstökuluissa, jotka alittivat budjetoidun 0,69 milj. eurolla. Myös palvelujen ostot (-221 t€) ja avustukset (-45 t€) alittivat budjetoidun. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 66 tuhatta euroa ja muihin toimintakuluihin 97 tuhatta euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Henkilöstökulut olivat yhteensä 6,73 milj. euroa, joka oli 0,50 milj. euroa vuotta 2023 vähemmän. Merkittävin tekijä henkilöstökulujen laskuun oli ruokapalveluhenkilöstön siirtyminen Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:lle. Ruokapalveluiden siirtyminen selittää myös palvelujen oston kasvun verrattuna vuoteen 2023, nousua oli 0,47 milj. euroa. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 0,35 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Tämäkin selittyy ruokapalveluiden siirtymisellä, koska elintarvikehankintoja tehtiin pääasiassa ruokapalveluissa. Merkittävää nousua (n. 100 t€) tapahtui lämmityskustannuksissa. Kunnan maksamien avustusten määrä nousi 23,7 prosenttia (87 t€) vuodesta 2023. Vuoden 2024 alusta otettiin käyttöön kokeiluluonteisesti kotihoidontuen kuntalisä, mikä kasvatti avustusmenoja. Muut toimintakulut laskivat edellisvuodesta ollen yhteensä 0,23 milj. euroa (-23,4 %). Vuonna 2023 kirjattiin poikkeuksellisen paljon luotto-tappioita sekä purettiin kunnan rivitalo, mitkä selittävät merkittävän osan laskusta.

Toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakatteeksi muodostui -9,33 milj. euroa, joka on 0,11 milj. euroa (1,2 %) edellistä tilikautta parempi. Lisäksi toimintakate alitti budjetoidun 1,10 milj. eurolla. Maksurahoituksen osuutta kuvaavan tunnusluvun (toimintatuotot/toimintakulut, %) arvo on parantunut hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Vuonna 2022 tunnusluvun arvo oli 13,9 ja vuonna 2024 25,2. Vuonna 2023 kuntien keskimääräinen toimintatuottojen osuus toimintakuluista oli 28,6 prosenttia (Kuntaliitto.) Kunta-kohtaisia eroja selittävät muun muassa kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen ja oppilaitosten ylläpitäminen.

Verotuloja kertyi 7,57 milj. euroa, mikä merkitsee 0,17 milj. euron (2,2 %) laskua vuodesta 2023. Hyvinvointialueuudistukseen liittyen kunnanvaltuuston piti voimaannapainlain 55 §:n mukaan määrätä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä eli tuloveroprosentiksi vuodelle 2023 muodostui 7,36. Vuodelle 2024 kunnanvaltuusto päätti laskea tuloveroprosenttia 6,9 prosenttiin. Kunnallisveroa kertyi vuonna 2024 n. 0,32 milj. euroa edellisvuotta vähemmän eli yhteensä 3,82 milj. euroa. Vuoden 2023 kunnallisverotuloihin vaikuttivat vielä ns. hännät aikaisemmilta verovuosilta, vuoden 2024 kunnallisverotulot olivat jo lähes normaalitasolla. Kiinteistöverotulo nousi n. 0,12 milj. euroa johtuen mm. maapohjan yleisen veroprosentin nostamisesta lain mukaiseen alarajaan 1,30. Osuus yhteisöveron tuotosta kohosi 0,73 milj. euroon, jossa nousua edellisestä vuodesta 28 tuhatta euroa. Verotulot ylittivät budjetoidun 0,43 milj. eurolla.

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 4,26 milj. euroa, joka on 0,22 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Peruspalveluiden valtionosuus oli 3,64 milj. euroa, opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus 29 tuhatta euroa ja verotulomenetysten kompensatio 0,59 milj. euroa. Valtionosuuksia kertyi n. 0,21 milj. euroa arvioitua enemmän. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus oli poikkeuksellisesti positiivinen.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 0,68 milj. euroa, joka on 19 tuhatta euroa enemmän kuin edellisellä tilikaudella. Merkittävän osuuden rahoitustuotoista muodostaa osakkuussähkön tuotto, joka oli vuonna 2024 0,57 milj. euroa (v. 2023 0,62 milj. euroa). Korkotuottoja kertyi 57 prosenttia eli 96 tuhatta euroa edellisvuotta enemmän. Korkokulut laskivat 40,2 prosentilla lainamäärän laskiessa merkittävästi vuonna 2023 Kevan lainan poismaksamisen johdosta. Muut rahoituskulut nousivat 24 tuhannella eurolla. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 0,36 milj. euroa korkeampina kuin oli budjetoitu. Kunnan konserniyhtiöille myönnetyt määräaikaisten vapautukset koronmaksusta vaikuttavat merkittävästi kunnan rahoitustuottoihin.

Vuosikate oli 3,12 milj. euroa, mikä on 0,18 milj. euroa (5,9 %) parempi kuin edellisellä tilikaudella. Investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin käytettävissä oleva rahoitus nousi näin ollen hieman. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletuksen mukaan tulorahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on vähin-

tään siitä vähennettävien suunnitelman mukaisten poistojen suuruinen. Tervolan kunnan vuosikatteen osuus poistoista oli 328,5 prosenttia eli selvästi yli 100 prosentin kriittisen arvon. Asukaskohtainen vuosikate oli 1 126 euroa. Kuntakohtainen tavoitearvo tälle tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä, jolloin Tervolan kunnan tavoitearvoksi muodostuu noin 1 166 euroa. Asukaskohtaisen vuosikatteen toteuma alitti hie-
man tavoitetason, mikä kertoo, ettei kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Voimassa olevassa investointisuunnitelmassa on yksittäisiä suuria investointihankkeita kuten rivitalon rakentaminen, mikä nostaa tavoitetasoa merkittävästi.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 0,97 milj. euroa, joka on noin 0,41 milj. euroa vähemmän kuin on budjetoitu.

Tilikauden tulos muodostuu tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksesta ja lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tervolan kunnan tilikauden 2024 tulos oli 2,21 milj. euroa, joka on 0,28 milj. euroa edellisvuotta parempi.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Tilikaudella purettiin poistoeroa 0,14 milj. euroa. Poistoeron purku liittyy käytettyjen investointivarausten vaikutusten jakamiseen usealle tilikaudelle. Poistoeroa puretaan samassa suhteessa kuin mitä käytettyihin investointivarauxiin liittyvistä hankkeista kirjataan suunnitelman mukaisia poistoja. Vapaaehtoisia investointivarauxia ei tilikaudella tehty. Varausten vähennyksenä purettiin taseeseen sisältyvä vanhoihin sote-velvoitteisiin tehty 40 tuhannen euron varaus. Poistoeron ja varausten kirjauksen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,39 milj. euroa.

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 (1 000 euroa)	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	3 178	3 002	2 806
Tulorahoituksen korjauserät			-50
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 654	-1 467	-1 846
Rahoitusosuudet investointimenoihin			61
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1	21	75
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 525	1 556	1 046
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-1 502	-80	-120
Antolainasaamisten vähennykset	73	325	86
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16	-1 393	-30
Muut maksuvalmiuden muutokset	-96	-340	-75
Rahoituksen rahavirta	-1 541	-1 487	-139
Rahavarojen muutos	-16	68	907
Rahavarat tilikauden alussa	10 951	10 883	9 976
Rahavarat tilikauden lopussa	10 936	10 951	10 883

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 v., 1.000 €	6 968	5 938	4 382
Investointien tulorahoitus, %	192,1	204,7	157,2
Laskennallinen lainanhoitokate	14,4	11,9	7,4
Lainanhoitokate	50,7	2,1	45,1
Kassan riittävyys, pv	252,0	250,2	135,2

	2024	2023	2022
Asukasmäärä	2 822	2 831	2 863

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta

= Toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvoonna ja neljänä edeltävänä vuonna yhteensä

Investointien tulorahoitus prosentteina

= 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyh.)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyh.)

Kassan riittävyys päivinä

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

(Kassasta maksut: toimintakulut, rahoituskulut, inv.menot, antolainojen lis., pitkäaik. lainojen lyh.)

Rahoituslaskelman analysointi

Toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa, jonka tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyys ja se, miten investoinnit, sijoitukset ja lainojen lyhennykset on tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitettu.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana käyttötalouden avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Tervolan kunnan toiminnan rahavirta 3,18 milj. euroa muodostui päättyneellä tilikaudella tuloslaskelman osoittamasta vuosikatteesta.

Investointien rahavirta osoittaa, kuinka paljon kunta on käyttänyt rahavaroja palvelutuotannon edellytysten järjestämiseksi ja tulevien rahavirtojen kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä. Tervolan kunnan investointien omahankintameno oli päättyneellä tilikaudella 1,65 milj. euroa. Investointien tulorahoitusosuus oli 192,1 prosenttia, mikä kertoo, että investointeihin ei ole tarvittu pääomarahoitusta eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntiä, lainaa tai kertyneitä rahavaroja.

Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä oli 1,53 milj. euroa. Pitemmällä aikavälillä investointien omarahoisuuden voidaan katsoa täyttyvän, jos toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvooden ja neljän edellisen vuoden kertymä on positiivinen. Tervolan kunnassa kyseinen kertymä 31.12.2024 oli 6,97 milj. euroa (v. 2023 5,93 milj. euroa).

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolainojen ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutoksen tilikaudella. Tervolan kunnan rahoituksen rahavirta oli 1,54 milj. euroa negatiivinen. Rahavirran negatiivisuus tilivuonna johtui antolainojen lisäyksestä, pitkäaikaisten lainojen vähennyksistä sekä muista maksuvalmiuden muutoksista. Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan, kun taseessa olevien korollisten pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen yhteismäärä jaetaan luvulla 8. Laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2024 14,4 (v. 2023 11,9). Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyydestä vieraan pääoman korkojen ja todellisten lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate oli 50,7 (v. 2023 2,1). Kunnan lainanhoitokykyä pidetään hyvänä, kun edellä mainittujen tunnuslukujen arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tervolan kunnan lainakanta muodostuu pitkäaikaisista korkotukilainoista, jolloin laskennallinen lainanhoitokate ja lainanhoitokate antavat erilaisen kuvan kunnan lainanhoitokyvystä.

Rahavarojen muutos muodostuu toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista yhteensä ja vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta. Tervolan kunnan rahavarat pienenevät 16 tuhannella eurolla edellisvuoteen verrattuna.

Kassan riittävyys päivinä oli 250,2, mikä edelleen kertoo erittäin hyvästä maksuvalmiudesta. Tunnusluku ilmaisee, kuinka monen päivän kassasta maksuihin tilikauden lopun rahavarat riittäisivät.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

	2024 (1 000 euroa)	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	25 728	23 614	24 571
I Aineettomat hyödykkeet	49	46	79
1. Aineettomat oikeudet	27	6	48
2. Muut pitkävaikutteiset menot	22	40	32
II Aineelliset hyödykkeet	13 326	12 647	12 325
1. Maa- ja vesialueet	1 478	1 329	1 350
2. Rakennukset	9 746	9 516	7 216
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 545	1 453	1 595
4. Koneet ja kalusto	230	153	293
5. Muut aineelliset hyödykkeet	21	21	21
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	307	176	1 850
III Sijoitukset	12 353	10 921	12 167
1. Osakkeet ja osuudet	3 702	3 699	4 701
3. Muut lainasaamiset	8 593	7 167	7 412
4. Muut saamiset	57	55	55
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2	93	103
2. Lahjoitusrahastojen varat	2	2	1
3. Muut toimeksiantojen varat		92	103
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 367	12 314	12 427
I Vaihto-omaisuus	30	35	33
II Saamiset	1 401	1 328	1 511
Pitkäaikaiset saamiset			8
Lyhytaikaiset saamiset	1 401	1 328	1 503
IV Rahat ja pankkisaamiset	10 936	10 951	10 883
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 097	36 021	37 101
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	29 821	27 430	27 911
I Peruspääoma	8 117	8 117	8 651
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 312	19 260	16 739
V Tilikauden yli-/alijäämä	2 392	52	2 521
B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	3 522	3 664	1 827
1. Poistoero	1 522	1 664	1 827
2. Vapaaehtoiset varaukset	2 000	2 000	
C PAKOLLISET VARAUKSET		40	
2. Muut pakolliset varaukset		40	
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	249	288	323
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	2	2	1
3. Muut toimeksiantojen pääomat	247	286	322
E VIERAS PÄÄOMA	4 504	4 600	7 041
I Pitkäaikainen	2 384	2 404	3 783
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 394	1 413	1 429
3. Lainat julkisyhteisöiltä			1 363
7. Liittymismaksut ja muut velat	990	990	991
II Lyhytaikainen	2 120	2 197	3 258
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20	16	14
3. Lainat julkisyhteisöiltä			16
5. Saadut ennakot	2	21	1

6. Ostovelat	716	834	1 295
7. Liittymismaksut ja muut velat	116	121	361
8. Siirtovelat	1 267	1 204	1 570
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 097	36 021	37 101

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	87,5	86,4	80,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	30,1	30,2	25,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	21 704	19 312	19 260
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	7 691	6 822	6 727
Lainakanta 31.12., 1.000 €	1 413	1 429	2 822
Lainakanta 31.12. €/asukas	501	505	986
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	1 423	1 520	2 932
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	504	537	1 024
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	8 593	7 167	7 412
Asukasmäärä	2 822	2 831	2 863

Omavaraisuusaste prosentteina

= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus prosentteina

= 100 x (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Asukaskohtainen lainakanta euroina

= Lainakanta / asukasluku

Lainat ja vuokravastuut, 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

Taseen analysointi

Taseen tehtävänä on kuvata kunnan tilinpäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Rahoitusasemassa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Tervolan kunnan taseen loppusumma 31.12.2024 oli 38,10 milj. euroa. Taseen loppusumma kasvoi 2,08 milj. eurolla (5,6 %) edellisestä tilinpäätöspäivästä. Taseen vastaavissa esitettävien omaisuuserien muutokset johtuivat pääosin muut lainasaamiset sekä rakennukset -erien kasvusta ja muut toimeksiannot -erän pienenemisestä. Taseen vastavissa esitettävien pääomaerien muutokset johtuivat puolestaan pääosin oman pääoman kasvusta tilikauden ylijäämän myötä, poistoeron muutoksista ja ostovelkojen pientymisestä.

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osa kunnan varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Kuntien omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään 70 prosenttia. 50 prosentin tai sen alittava omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää velkarasitetta. Vuonna 2023 kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli 61,8 (Kuntaliitto). Tervolan kunnassa omavaraisuusaste on ollut viime vuosina huomattavasti valtakunnallista keskiarvoa korkeampi, ja tunnusluvun arvo oli tilikauden 2024 päättyessä 87,5 prosenttia eli erinomainen. Omavaraisuusaste parani 1,1 prosenttiyksikköä. Parantuminen johtui oman pääoman kasvamisesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Kaikkien kuntien suhteellisen velkaantuneisuuden keskiarvo nousi voimakkaasti vuodesta 2022 vuoteen 2023, tunnusluvun arvo nousi 56,3 prosentista 97,0 prosenttiin (Kuntaliitto). Muutos selittyy hyvinvointialueuudistuksella, koska iso osa kuntien toimintatuloista siirtyi hyvinvointialueille ja samalla verotuloja ja valtionosuuksia leikattiin. Tervolan kunnan suhteellinen velkaantuneisuus tilikauden 2024 päättyessä oli 30,1 prosenttia. Suhteellinen velkaantuneisuus pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Tunnusluvun perusteella kunnan mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella ovat hyvät.

Kertynyt ylijäämä/alijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Tervolan kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 31.12.2024 21,70 milj. euroa eli 7 691 euroa asukasta kohden. Vuonna 2023 kertynyttä ylijäämää asukasta kohden oli kunnissa keskimäärin 2 989 euroa (Kuntaliitto).

Lainakanta kuvaa kunnan korollisen vieraan pääoman määrää. Tervolan kunnan lainakanta tilikauden 2024 päättyessä oli 1,41 milj. euroa. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui 501 euroa, joka on 4 euroa edellisen tilinpäätöspäivän tilannetta vähemmän. Vuonna 2023 kuntien keskimääräinen lainakanta asukasta kohden oli 4 269 euroa. Lainakanta aleni, koska uutta lainaa ei nostettu. Lainasaamisilla tarkoitetaan taseen pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Tervolan kunnan lainasaamiset tilikauden 2024 päättyessä olivat 8,59 milj. euroa. Lainasaamiset ovat kasvaneet edellisestä vuodesta, koska uusia konsernilainoja on nostettu.

Lainat ja vuokravastuut tunnusluku saadaan, kun edellä mainittuun lainakantaan lisätään kunnan vuokravastuut. Kunnan vuokravastuut muodostuvat toimitilojen vuokrauksesta. Lainojen ja vuokravastuiden yhteismäärä oli vuonna 2024 1,42 milj. euroa (504 €/as). Kuntien keskimääräinen lainakannan ja vuokravastuiden määrä asukasta kohden oli vuonna 2023 4 269 euroa (Kuntaliitto).

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -laskelma on koottu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain kunnan ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Laskelman tehtävänä on kuvata rahan käyttöä ja rahan lähteitä tilikauden aikana. Kokonaistuloilla tarkoitetaan varsinaisen toiminnan tuottoja, investointituloja sekä rahoitustoiminnan rahan lähteitä. Kokonaismenoilla tarkoitetaan varsinaisen toiminnan kuluja, investointimenoja sekä rahoitustoiminnan rahan käyttäjiä. Kokonaistulojen ja -menojen erotus vastaa rahoituslaskelman muiden maksuvalmiuden muutosten ja rahavarojen muutosten erotusta.

Tervolan kunnan tilikauden 2024 kokonaistulot olivat 15,92 milj. euroa ja kokonaismenot 15,84 milj. euroa. Kokonaistulojen ja -menojen erotus oli 0,08 milj. euroa.

TULOT			MENOT		
	2024			2024	
	1 000 euroa	%		1 000 euroa	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	3 144	19,7	Toimintakulut	12 474	78,8
Verotulot	7 570	47,6	Korkokulut	48	0,3
Valtionosuudet	4 263	26,8	Muut rahoituskulut	144	0,9
Korkotulot	266	1,7			
Muut rahoitustuotot	601	3,8			
Tulorahoituksen korj.erät					
Pys. vast. luovutusvoitot					
Investoinnit			Investoinnit		
Rah.os. investointeihin			Investointimenot	1 654	10,4
Pys. vast. luovutustulot	1	0,0			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	73	0,5	Antolainasaamisten lis.	1 502	9,5
Pitkäaikaisten lainojen lis.			Pitkäaikaisten lainojen väh.	16	0,1
Kokonaistulot yhteensä	15 919	100,0	Kokonaismenot yhteensä	15 838	100,0

Täsmäytys:

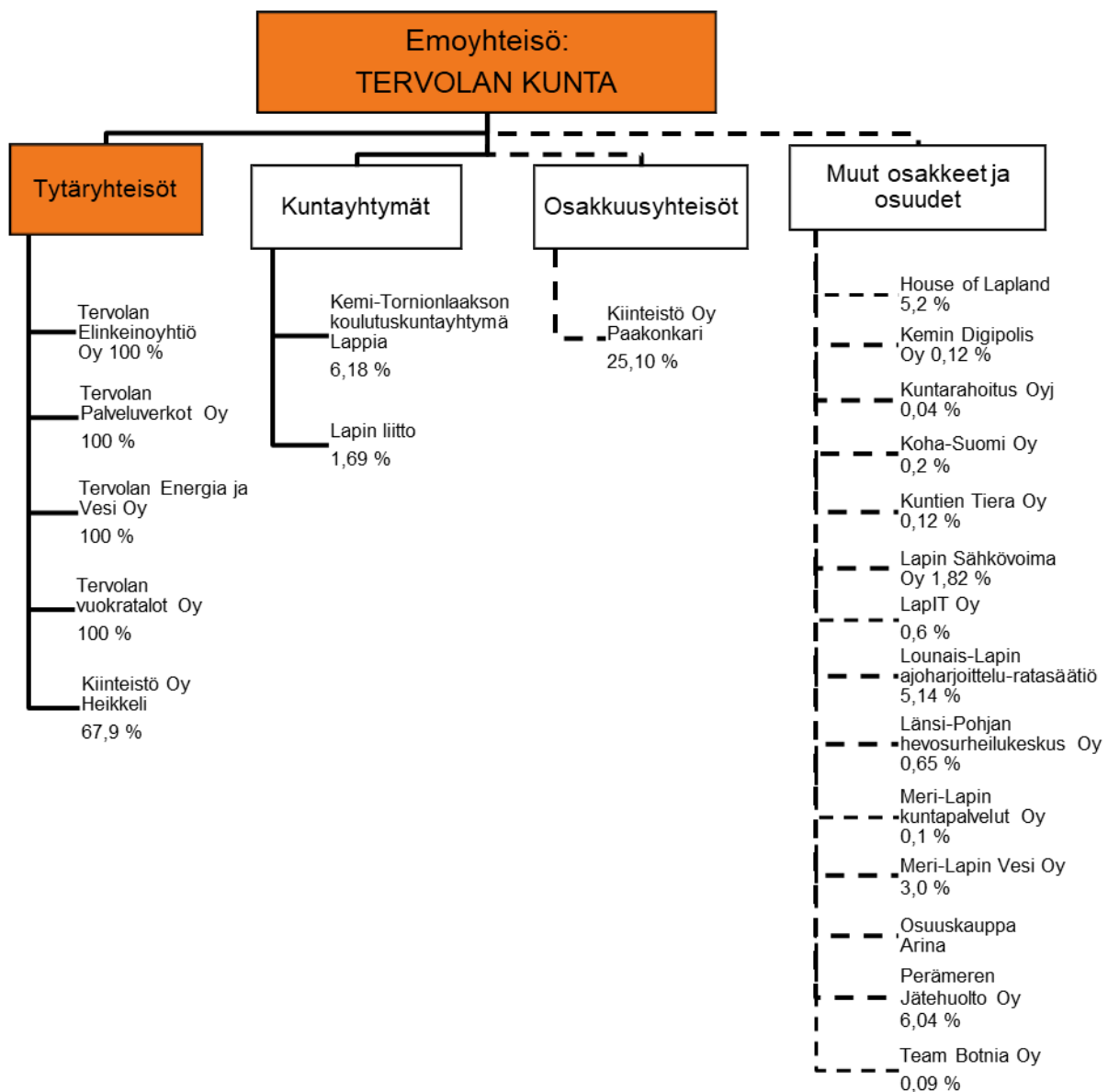
Kokonaistulot - Kokonaismenot 80

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalm. muutokset 80

6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Tervola-konserni ja konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhteisöt

Tervola-konserniin kuuluvat emoyhteisö Tervolan kunta ja neljä tytäryhtiötä, joista kunnalla on täysi 100 prosentin omistusosuus Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy:ssä, Tervolan Palveluverkot Oy:ssä, Tervolan Energia ja Vesi Oy:ssä ja Tervolan Vuokratalot Oy:ssä sekä 69,7 prosentin omistusosuus Kiinteistö Oy Heikkeliissä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisöjen lisäksi kaksi kuntayhtymää, joissa Tervolan kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty konsernin ainoan osakkuusyhteisön tilinpäätöstietoja, mistä annetaan lisätietoja tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tytäryhteisöt, konsernitilinpäätökseen yhdistellyt kuntayhtymät ja kunnan osakkuusyhteisö on esitetty alla olevassa kuvassa kunnan omistusosuuksineen. Lisäksi kuvassa on lueteltu muut yhteisöt, joista kunta omistaa osakkeita tai osuuksia.



Konsernin toiminnan ohjaus ja tavoitteiden toteutuminen

Kunnanvaltuusto on Tervola-konsernin toiminnan ylin ohjaaja, joka hyväksyy toiminnan yleiset tavoitteet ja periaatteet. Kunnanhallitus johtaa, seuraa ja valvoo Tervola-konsernin taloutta ja toimintaa. Kuntakonsernin omistajaohjauksen periaatteet on määritelty valtuuston hyväksymässä (KV 30.12.2003 § 83) konserniohjeessa. Konserniohjeen päivitys aloitettiin vuonna 2023 ja sitä jatketaan edelleen vuoden 2025 aikana.

Kunnan kokonaan omistamat yhtiöt raportoivat yhtiön talouden ja toiminnan kehityksestä kunnanhallitukselle vähintään puolivuositain. Yhtiöiden talouden ja toiminnan katsaukset, mukaan lukien tilinpäätökset, toimitetaan tiedoksi myös kunnanvaltuustolle.

Kunnanvaltuuston tavoiteasettelu tytäryhteisölle on omistajan tahdon esiintuomista. Konsernin toiminnalle merkittävimpien tavoitteiden toteutuminen sekä taloudelliset tunnusluvut tilivuodelta esitetään seuraavaksi yhtiöittäin.

Konsernijohto

Konserniohjeen uudistamista jatkettiin.

Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tuottaa kunnalle elinkeinopalveluja, osallistuu kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristön kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinostrategian toteuttamiseen.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2024–2026:

- Yritysten määrän nettolisäys vuosittain vähintään 10 ja uusia työpaikkoja Tervolaan vuosittain vähintään 10 kpl, sis. mm. toimitila- ja yritystonttimarkkinoinnin.
- Kunnan palvelutuotantoa tukevan yritystoiminnan lisääntyminen.
- Yrityshautomotoiminnan käynnistäminen suunnittelukaudella yhteistyössä ammattiopisto Lappian kanssa.
- Kunnan elinkeino-ohjelman päivittäminen.
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen.
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Liikevaihto	138 000	138 000	156 000
Liikevoitto	7 617	7 000	-7 249
Käyttökateprosentti	6,90 %		-3,71 %
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	7 515	7 000	-7 288
Tilikauden tulos	7 515	7 000	-7 288
Henkilöstö, lkm.	2	2	2
Uusien yritysten lkm., netto	16	10	4

Tervolan Energia ja Vesi Oy

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2024–2026:

- Yhtiön taksat ja maksut säilyvät kilpailukykyisinä verrattuna naapurikuntiin.
- Toimitusvarmuus paranee eli häiriöiden määrä vähenee.
- Rakennetun viemäriverkoston piirissä olevien talouksien liittymisaste on 100 %.
- Vesijohtoverkoston automaatioastetta nostetaan ja valvontaa parannetaan.
- Talouden tervehdyttämissuunnitelman laatiminen.
- Yhteistyö kunnan, Tervolan Vuokratalot Oy:n ja Tervolan Palveluverkot Oy:n kanssa syvenee.
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista.

Tervolan Energia ja Vesi	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Liikevaihto	2 232 622	2 289 600	2 400 264
Liikevoitto/-tappio	-82 648	118 877	329 881
Käyttökateprosentti	18,50 %		30,31 %
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-123 898	214 482	360 156
Tilikauden tulos	0	118 877	352 599
Bruttoinvestoinnit	166 037	2 000 000	1 483 972
Lainakanta 31.12.	4 000 589	7 500 589	5 500 589
Henkilöstö, lkm.	9	10	9

Tervolan Palveluverkot Oy

Yhtiön tarkoituksena on edistää Tervolan kuntalaisten tietoliikenneyhteyksiä joko itse taikka osittain tai kokonaan omistamiensa yritysten välityksellä ja laajakaistaverkon antamin edellytyksin tukea kestäväää kehitystä ja kuntalaisten tasa-vertaista kohtelua yhtiön toimialueella.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2024–2026:

- Valokuituverkon hyödyntäminen kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseksi.
- Liittymien aktiivinen markkinointi.
- Viestinnän tehostaminen.
- Yhtiön palvelutarjonnan laajentaminen naapurikuntiin.
- Yhteistyö kunnan, Tervolan Energia ja Vesi Oy:n sekä Tervolan Vuokratalot Oy:n kanssa syvenee.
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on positiivinen.
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista.

Tervolan Palveluverkot Oy	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Liikevaihto	234 392	240 000	240 394
Liikevoitto/tappio	63 610	65 000	42 942
Käyttökateprosentti	52,80 %		42,67 %
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	63 691	65 000	-47 135
Tilikauden tulos	63 691	65 000	-47 135
Bruttoinvestoinnit	36 954	100 000	
Lainakanta 31.12.	1 600 000	1 825 000	1 600 000
Henkilöstö, lkm.	0,2	0	0,2
Liittymien lukumäärä	500		500

Tervolan Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville riittävän tasokasta asumispalvelua viihtyisässä ympäristössä kohtuulliseen hintaan.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2024–2026:

- Yhtiö jatkaa asuntokannan jalostamista nykyajan asumisen vaatimustason mukaiseksi.
- Yhtiön hallussa olevien piha-alueiden ja leikkipaikkojen kunnostaminen
- Kunnan alueen asuntotarjontaa lisätään.
- Nostaa asuntojen käyttöasteen 91 %:iin suunnittelukauden loppuun mennessä.

- Yhteistyö kunnan, Tervolan Energia ja Vesi Oy:n ja Tervolan Palveluverkot Oy:n syvenee.
- Talouden tervehdyttämissuunnitelman laatiminen.
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista.

Tervolan Vuokratalot Oy	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Liikevaihto	1 223 583	1 304 000	1 364 333
Liikevoitto (-tappio)	-326 704	52 570	80 639
Käyttökateprosentti	-13,50 %		17,30 %
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-407 139	-58 980	50 137
Tilikauden tulos	-321 257	-58 980	50 137
Bruttoinvestoinnit		200 000	
Lainakanta 31.12.	3 232 129	3 054 913	3 050 570
Henkilöstö, lkm.	3,3	3,3	3,3
Huoneistojen käyttöaste	83 %	85 %	85 %

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernirakenteessa tapahtui muutos vuoden 2024 aikana. Tervolan kunta osti Kiinteistö Oy Heikkelin osakkeet, jotka oikeuttavat hallinnoimaan Kiinteistö Oy Heikkelin huoneistoja 6 ja 8. Kunnan omistusosuus kiinteistöosaakeyhtiöstä nousi 67,9 prosenttiin. Kunnan tytäryhtiöiden lainajärjestelyihin ja lainaehtoihin on tehty vuoden 2023 aikana muutoksia, joilla oli vaikutuksia myös vuonna 2024.

Tervolan Energia ja Vesi Oy:n vuoden 2024 kokonaisinvestoinnit nousivat edellisvuodesta merkittävästi ollen 1,48 milj. euroa. Merkittävimmän osan, 0,97 milj. euroa, muodostaa investoinnit 20 kV:n verkkoon. Vesiverkoston merkittävimmät investoinnit kohdistuivat virtausmittauskaivoihin (0,11 milj. euroa).

Vuonna 2020 Tenergia Oy osana Oulun Sähkönmyynti Oy:tä on yhdessä yhdeksän alan muun toimijan kanssa perustanut Suomeen uudet sähkönmyynti- ja asiakaspalveluyritykset: Oomi Oy:n ja Oomi Palvelut Oy:n. Hankkeeseen liittyen kunta on myöntänyt Tenergia Oy:n puolesta 1.600.000 euron sähkö- ja johdannaiskaupan vakuuden, jonka voimassaoloa on jatkettu kunnanvaltuuston 17.2.2022 tekemällä päätöksellä enintään 31.12.2027 asti. Kunnanhallitus on lisäksi antanut Tervolan Energia ja Vesi Oy:lle luvan myöntää lisävaluutena 1.530.000 euron omavelkaisen takauksen Oomi Oy:lle. Tervolan Energia ja Vesi Oy on myynyt Oomi Palvelut Oy:n osakkeet vuonna 2025.

Kunnanvaltuusto on myöntänyt 7.9.2023 Tenergia Oy:lle vuonna 2013 myönnettyyn 480.000 euron lainaan vapautuksen lainan lyhennyksistä ajalle 1.1.2023-31.12.2026. Lisäksi kunnanhallitus myönsi 27.11.2023 lainalle neljän vuoden vapautuksen koroista vuoden 2026 loppuun saakka. Kunnanvaltuusto myönsi myös vapautuksen koroista Tervolan Vesi Oy:n vuonna 2019 nostamalle 300 000 euron lainalle. Vuosien 2023–2026 väliseltä ajalta lainasta ei peritä korkoa. Kunnanhallitus käsitteli Tervolan Vesi Oy:lle vuonna 2018 myönnetyn 150 000 euron lainaehtojen muuttamista kokouksessaan 27.11.2023 ja päätti myöntää neljän vuoden vapautuksen lainan lyhennyksistä ja koroista ajalle 1.1.2023-31.12.2026. Laina-aika jatkuu neljä vuotta.

Tervolan kunnanvaltuusto myönsi 8.12.2022 Tervolan Energia ja Vesi Oy:lle 200.000 euron avustuksen uuden 110 kV sähkölinjan suunnitteluun Taivalkoskelta kirkonkylälle. Lisäksi Tervolan kunnanvaltuusto päätti 8.12.2022 myöntää yhtiölle lainan uuden sähkölinjan rakentamiseen, lainasumma on 7,1 milj. euroa jakaantuen vuosille 2023–2025. Loppuvuonna 2023 lainanehtoja ja sen käyttötarkoitusta muutettiin. Yhtiö luopui aikeista rakentaa uusi sähkölinja ja päätti lunastaa Fingrid Oy:ltä 220 kV valmiin sähkölinjan. Lainaehtoja muutettiin siis siten, että lainaa voidaan käyttää 220 kV:n sähkölinjan lunastukseen, lunastettavan linjan peruskorjaukseen uuden sähköaseman sekä tarvittavien siirtoyhteyksien ja infran rakentamiseen. Lisäksi lainan käyttötarkoitusta muutettiin siten, että myönnetyn lainan kokonaissum-

masta osa käytetään olemassa olevan sähkö- ja vesijohtoverkon korjausvelan pienentämiseen. Yhtiö nosti lainaa ensimmäisen kerran vuoden 2024 aikana.

Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy:n kanssa kunta on solminut palvelusopimuksen. Sopimuksen mukaan Elinkeinoyhtiö tuottaa kunnalle elinkeinopalveluja, osallistuu kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristöjen kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinostrategian toteuttamiseen. Yhtiön merkitys kunnan hankevalmisteluissa on merkittävä. Sopimus tarkistettiin vuonna 2024.

Vuonna 2014 perustettu Tervolan Palveluverkot Oy käynnisti valokuituverkon rakentamisen vuoden 2015 keväällä Kemijoen länsipuolelle. Koko rakennettavaksi suunniteltu verkko on valmistunut vuoden 2017 aikana. Vuoden 2020 aikana Tervolan Palveluverkot Oy käynnisti Itä- ja Länsikosken kylien kyläverkon rakentamisen. Vuoden 2022 aikana verkkoa on laajennettu Rovaniemen kaupungin Jaatilan kylän alueella. Yhtiön hallitus päätti 22.11.2024 vuokrata valokuituverkon kymmeneksi vuodeksi Napapiirin Kuituverkot Oy:lle 1.6.2025 alkaen.

Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksessaan 14.12.2023 Tervolan Palveluverkot Oy:lle myönnettyjä lainoja ja päätti myöntää yhtiön 2 500 000 euron lainalle viiden vuoden maksuvapautuksen lyhennysten ja korkojen osalta vuoden 2028 loppuun saakka, laina-aikaa jatketaan viidellä vuodella.

Tervolan Vuokratalot Oy:n kiinteistöjen hoitokulut ovat hieman laskeneet edellisvuodesta ollen yhteensä 1,10 milj. euroa (vuonna 2023 1,15 milj. euroa). Kiinteistöjen korjauskuluihin sisältyy tavanomaiset korjauskulut ja huoneistojen peruskorjaukset.

Kunnanvaltuusto päätti myös kokouksessaan 14.12.2023 muuttaa Tervolan vuokratalot Oy:lle vuonna 2019 myöntämänsä 1 200 000 euron lainaa siten, että vuosien 2023–2027 väliseltä ajalta lainasta ei peritä korkoja. Kunnanhallitus päätti muuttaa vuonna 2018 Tervolan Vuokratalot Oy:lle myönnetyn lainan ehtoja siten, että lainalle myönnetään neljän vuoden vapautukset lainan lyhennyksistä ja koroista ajalle 1.1.2023–31.12.2026. Tämä pidentää lainan laina-aikaa neljä vuotta.

Kunnan tällä hetkellä omistaman kaukolämpötoiminnan tulevaisuuden ratkaisemiseksi on selvitetty eri vaihtoehtoja. Teknisen toimen tehtäväksi on annettu laatia kannattavuuslaskelmat kaukolämpöverkon laajentamisen eri vaihtoehtoista. Laskelmien valmistuttua päätetään jatkotoimenpiteistä. Lämpölaitostoiminnan organisointi on ollut esillä myös kuntakonsernin yhteistyötä selvittävässä työryhmässä.

Tervolan kunta tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palvelut kunnan kokonaan omistamille osakeyhtiöille.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan kokonaan omistamien tytäryhtiöiden taloudellinen tilanne jatkuu haasteellisena Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy:tä ja Tervolan Palveluverkot Oy:tä lukuun ottamatta. Tervolan Energia ja Vesi Oy:llä ja Tervolan Vuokratalot Oy:llä on merkittäviä investointipaineita korjausvelan pienentämiseksi. Käynnissä olevat lukuisat tuulivoima- ja muut vihreän siirtymän hankkeet parantanevat toteutuessaan Tervolan Energia ja Vesi Oy:n tilannetta kasvavien siirtomaksujen johdosta. Tervolan Palveluverkot Oy on laajentanut toimintaansa kunnan ulkopuolelle, minkä voidaan arvioida helpottavan yhtiön taloudellista tilannetta pitkällä aikavälillä. Tervolan Palveluverkot Oy on päättänyt vuokrata valokuituverkkonsa Napapiirin Kuituverkot Oy:lle 1.6.2025, mikä tuonee yhtiölle taloudellista varmuutta sekä parantaa asiakkaiden palvelutarjontaa.

Yhtiöiden investointihaasteisiin on vastattu kunnanvaltuuston hyväksymillä lainajärjestelyillä, joilla on mm. myönnetty vapautuksia korkojen ja lyhennysten maksuista sekä myönnetty uutta lainaa. Peruskunnan taloudellinen tilanne kiristyy tulojen pienentyessä ja menojen kasvaessa positiivisten vuosien jälkeen. Valtionosuusjärjestelmän uudistus on käynnissä, mikä tuo selkeitä uhkakuvia kunnan rahoituspohjaan.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Hallintosäännössä on määräykset kunnan konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kunnanhallitus vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle ja omista-

jaohjauksen toteuttamisesta. Lisäksi kunnanhallitus organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan. Kunnanhallitus vastaa kuntakonsernin kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kunnan sisäisen valvonnan ohjeessa (13.11.2006) on määritetty, että kukin hallintokunta huolehtii toimialaansa kuuluvan yhteisön toiminnan seuraamisesta. Kunnanjohtaja ja hallintokunnat ovat velvollisia ilmoittamaan havaitsemistaan epäkohdista kunnanhallitukselle.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2023 alussa (16.2.2023 § 13) Tervolan kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joissa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävä- ja vastuunjako, toimintatavat sekä raportointivelvoitteet. Perusteita tarkempi konserniyhteisöjen ohjeistus sisältyy konserniohjeeseen, jonka päivittämistä kuntakonsernin hyvän hallinnon ja johtamisen vahvistamiseksi sekä kuntalain vaatimusten mukaisesti tullaan jatkamaan vuoden 2025 aikana.

Kunnan tytäryhteisöihin kohdistuvan valvonnan menettelytavat, mukaan lukien riskienhallintaa koskevat periaatteet, määritellään kunnanvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa (30.12.2003 § 83). Konserniohjeen mukaan konserniyhteisöjen johdon on etukäteen neuvoteltava kunnan johdon kanssa periaatteellisista ja merkittävistä asioista, jotka koskevat muun muassa toimialamuutoksia sekä taloudellisesti tai periaatteellisesti laajakantoisia toiminnan muutoksia tai muuta yhteisön toimintaedellytyksiin ja palvelukykyyn olennaisesti vaikuttavaa toimintaa. Kunnanjohtajan harkinnan mukaan konserniyhteisöjen tulee etukäteen hankkia kunnanhallituksen kannanotto periaatteellisiin ja konsernin kannalta merkittäviin asioihin.

Kunnanhallitus ohjeistaa yhtiökokousedustajaa kunnan kokonaan omistamien tytäryhtiöiden hallitusten jäsenmäärästä sekä hallitukseen valittavista henkilöistä. Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy:n hallituksen jäsenistä Tervolan Yrittäjät ry:lle ja Tervolan kunnalle molemmille varataan yksi varsinaisen ja yksi varajäsenen paikka sekä MTK-Alakemijoki ry:lle yksi varsinaisen jäsenen paikka. Kunnanjohtajalla tai hänen määräämällään on oikeus osallistua kunnan määräämisvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin. Vuonna 2024 kunnanjohtaja osallistui kunnan kokonaan omistamien yhtiöiden hallitusten kokouksiin. Kunnanjohtaja on pyydettäessä informoinut kunnanhallitusta konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta. Kunnanjohtaja toimii kunnan tytäryhtiö Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy:n toimitusjohtajana sekä Tervolan Palveluverkot Oy:n hallituksen puheenjohtajana. Kunnan edustajia tytäryhteisöissä on tarvittaessa ohjeistettu omistajapolitiikan linjauksista. Konserniyhtiöille asetettujen vuoden 2025 talousarviotavoitteiden mukaisesti yhtiöiden edustajia kutsutaan säännöllisesti kunnanhallituksen kokouksiin.

Vuoden 2014 talousarviosta lähtien kunnanvaltuuston yhtiöille asettamat tavoitteet sekä talouden tunnusluvut on esitetty osana kunnan talousarvio- ja taloussuunnitelma-asiakirjan sisältötekstiä. Tilinpäätösasiakirjassa peruskunnan ja tytäryhtiöiden tilinpäätökset on yhdistetty konsernitilinpäätökseksi. Lisäksi tilinpäätöksen toimintakertomuksessa esitetään tytäryhtiöiden merkittävimpien tavoitteiden toteutuminen. Konserniyhteisöt raportoivat toiminnastaan vähintään kaksi kertaa vuodessa. Raportti annetaan kirjallisena ja raportointikaudet ovat 1.1. – 30.6 ja 1.1.–31.12. Valtuustolle tuotettavien raporttien informatiivisuutta ja yhdenmukaisuutta tullaan kehittämään tytäryhtiöille annettavaa ohjeistusta tarkentamalla.

Tervolan Energia ja Vesi Oy:ssä ja Tervolan Vuokratalot Oy:ssä on laadittu valmiussuunnitelmat, varautumissuunnitelmat ja varautumissuunnittelun kehittämisohjelma, jotka on käsitelty yhtiöiden hallituksissa vuonna 2016. Näissä on otettu kantaa myös riskienhallintaan sähkön ja veden toimituksen kannalta. Tenergia Oy (nyk. Tervolan Energia ja Vesi Oy) on päivittänyt edellä mainitut suunnitelmat vuonna 2019. Tervolan Vuokratalot Oy on vuoden 2024 aikana tehnyt kiinteistöjen riskikartoitukset ja uudet pelastussuunnitelmat.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksessä lasketaan yhteen konserniyhteisöjen yksittäiset tilinpäätökset vähentäen samalla yhteisöjen keskinäiset menot, tulot ja rahoitustapahtumat niin, että konsernitilinpäätökseen jäävät vain konserniyhteisöjen ulkopuolelle kohdistuvat liiketapahtumat.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 (1 000 euroa)	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
Toimintatuotot	6 428	7 179	17 956
Toimintakulut	-16 218	-17 770	-41 324
Toimintakate	-9 790	-10 590	-23 368
Verotulot	7 547	7 715	12 428
Valtionosuudet	5 988	5 710	13 532
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	233	180	34
Muut rahoitustuotot	611	663	1 944
Korkokulut	-92	-172	-78
Muut rahoituskulut	-146	-121	-82
Rahoitustuotot ja -kulut	606	550	1 818
Vuosikate	4 351	3 385	4 410
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 775	-1 987	-2 271
Poistot ja arvonalentumiset	-1 775	-1 987	-2 271
Satunnaiset erät	40		
Tilikauden tulos	2 617	1 397	2 139
Tilinpäätössiirrot	38	-52	2
Laskennalliset verot	-2	55	28
Vähemmistöosuudet			
Tilikauden ylijäämä	2 653	1 401	2 170

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,6	40,4	43,5
Vuosikate/Poistot, %	245,2	170,3	194,2
Vuosikate, €/asukas	1 542	1 196	1 540
Asukasmäärä 31.12.	2 822	2 831	2 863

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 x Vuosikate / Poistot

Asukaskohtainen vuosikate euroina

= Vuosikate / asukasluku

Konsernin toimintakatteeksi muodostui -9,790 milj. euroa, joka on edellistä vuotta heikompi. Maksurahoituksen osuus eli toimintatuottojen ja -kulujen välinen suhde oli 39,6 prosenttia. Konsernin vuosikate oli 4,351 milj. euroa. Vuosikate

kattoi suunnitelman mukaiset poistot, jotka olivat 1,775 milj. euroa. Konsernin tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,653 milj. euroa.

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 (1 000 euroa)	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Vuosikate	4 351	3 394	4 410
Satunnaiset erät	40		
Tilikauden verot	-2	55	28
Tulorahoituksen korjauserät	-1	-4	5
Toiminnan rahavira	4 389	3 445	4 443
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	-3 208	-1 635	-3 223
Rahoitusosuudet investointimenoihin		30	336
Pys. vast. hyödykkeiden luovutustulot	3	299	85
Investointien rahavirta	-3 205	-1 306	-2 802
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 183	2 139	1 641
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			171
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-275	-577	-437
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8	-396	-576
Lainakannan muutokset	-283	-972	-841
Oman pääoman muutokset		766	-135
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	-55	-426	-61
Vaihto-omaisuuden muutos	-17	-110	12
Saamisten muutos	-88	-973	-90
Korottomien velkojen muutos	-26	-366	34
Muut maksuvalmiuden muutokset	-186	-1 875	-104
Rahoituksen rahavirta	-462	-2 081	-1 081
RAHAVAROJEN MUUTOS	721	58	561
Rahavarat tilikauden alussa	13 768	13 047	12 989
Rahavarat tilikauden lopussa	13 047	12 989	12 428
RAHAVAROJEN MUUTOS	721	58	561

KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	8109	5949	4392
Investointien tulorahoitus, %	135,6	211,4	152,8
Laskennallinen lainanhoitokate	9,7	6,3	5,8
Lainanhoitokate	12,1	4,8	8,7
Kassan riittävyys, pv	238,8	233,8	100,5

Investointien tulorahoitus prosentteina

$$= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$
Pääomamenojen tulorahoitus prosentteina

$$= 100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyh.})$$
Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyh.})$$
Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyh.})$$
Kassan riittävyys päivinä

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

$$(\text{Kassasta maksut: toimintakulut, rahoituskulut, inv.menot, antolainojen lis., pitkäaik. lainojen lyh.})$$

Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2024 oli 1,183 milj. euroa positiivinen ja rahoituksen rahavirta 0,462 milj. euroa negatiivinen. Näin ollen konsernin rahavarojen muutos oli 721 000 euroa. Konsernin rahavarat tilikauden lopussa 13,047 milj. euroa. Konsernin lainanhoitokyky ja maksuvalmius säilyivät hyvinä.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2024 (1 000 euroa)	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	380	419	720
Aineelliset hyödykkeet	25 142	23 552	26 058
Sijoitukset			
Osakkuusyhteisöosuudet	10	10	10
Muut osakkeet ja osuudet	1 746	1 746	1 759
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	292	483	349
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	105	88	198
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			35
Lyhytaikaiset saamiset	1 410	1 322	2 661
Rahoitusarvopaperit	212	151	27
Rahat ja pankkisaamiset	13 555	12 896	12 962
VASTAAVAA YHTEENSÄ	42 853	40 665	44 778

	2024 (1 000 euroa)	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	8 117	8 117	8 651
Muut omat rahastot	77	75	93
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 577	21 171	19 094
Tilikauden yli-/alijäämä	2 653	1 401	2 170
OMA PÄÄOMA	33 424	30 764	30 008
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset			1
Muut pakolliset varaukset		40	401
PAKOLLISET VARAUKSET		40	402

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	540	679	570
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 641	2 916	3 552
Lainat julkisyhteisöiltä			1 297
Muut velat / Liittymismaks.	2 528	2 520	2 441
Siirtovelat			66
Pitkäaikainen	5 168	5 436	7 355
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	279	271	651
Lainat julkisyhteisöiltä			16
Saadut ennakot	36	46	27
Ostovelat	993	1 032	2 082
Muut velat / Liittymismaks.	494	538	755
Siirtovelat	1 685	1 637	2 625
Laskennalliset verovelat	233	222	287
VIERAS PÄÄOMA	8 889	9 182	13 798
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	42 853	40 665	44 778

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	78,1	75,7	67,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44,3	44,3	31,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	25 229	22 572	21 264
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	8 940	7 973	7 427
Lainakanta 31.12., 1.000 €	2 920	3 187	5 516
Lainakanta 31.12. €/asukas	1 035	1 126	1 927
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	2 976	3 284	6 246
Lainas ja vuokravastuut, €/asukas	1 055	1 160	2 181
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	0	0	0
Kunnan asukasmäärä	2 822	2 831	2 863
Konsernin henkilöstömäärä	151	165	300

Omavaraisuusaste prosentteina

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus prosentteina

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Asukaskohtainen lainakanta euroina

= $\text{Konsernin lainakanta} / \text{asukasluku}$

Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

= $\text{Konsernin lainat ja Vuokravastuut} / \text{asukasluku}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

Konsernin taseen loppusumma 31.12.2024 oli 42,853 milj. euroa, joka oli 2,188 milj euroa parempi, kuin edellisenä vuonna.

Konsernin omavaraisuusaste parani selkeästi, ollen tilinpäätöspäivänä 78,1 prosenttia. Konsernin lainakanta 31.12.2024 oli 2,920 milj. Suhteellinen velkaantuneisuus eli vieraan pääoman suhde käyttötuloihin pysyi samana, kuin vuonna 2023. Konsernitaseen lainat ja vuokravastuut olivat 31.12.2024 2,920 milj. euroa.

7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelemiseksi

Esitys tilikauden tuloksen käsittelemiseksi

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tilikauden tulos 2 210 356,14 euroa
- aikaisempien investointihankkeiden poistoerojen vähennystä kirjataan 141 281,96 euroa
- taseeseen sisältyvä 40 000 euron varaus vanhoihin sote-velvoitteisiin puretaan tuloslaskelmaan varausten vähennyksenä
- kirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 2 391 638,10 euroa, joka siirretään taseeseen tilikauden ylijäämäksi.

Kunnan taseessa oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämätilin saldo on 19 312 337,12 euroa ylijäämän puolella.

Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2024 ylijäämä siirretään tilikauden yli-/alijäämän tilille. Kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu tämän jälkeen euroa 21 703 975,22.

Toimenpiteet talouden pitämiseksi tasapainossa

Kunnan talousarviota koskevan kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2024 tilinpäätös osoittaa kunnan talouden olevan tasapainossa. Tilikauden tulos on 2,21 milj. euroa. Vuosi 2024 toteutui budjetoitua paremmin, tilikauden tuloksen arvioitiin olevan -307 220 euroa. Voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisesti kunnan talous on vuonna 2025 alijäämäinen 562 600 euroa. Myös taloussuunnitelmavuodet 2026 ja 2027 alijäämäisiä. Vuonna 2026 alijäämä on 726 500 ja vuonna 2027 618 100 euroa. Taloussuunnitelmavuonna 2025 tulos olisi edelleen alijäämäinen 100 370. Vuoden 2026 ylijäämää tulisi 188 950 euroa. Taloussuunnitelman verotuloarviot on laskettu nykyisillä veroprosenteilla.

Tervolan kunnan talous on suuresti riippuvainen valtion rahoituksesta eikä talous kestä merkittäviä ennakkoimattomia menoja ilman, että niiden kattamiseksi löytyy lisätuloja.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8 Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2024 talousarvioasiakirjassa käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot on määriteltä valtuustoon nähden sitoviksi nettomääräisinä toimielimittäin. Toiminnalliset tavoitteet on asetettu toimielimittäin.

Strateginen johto

Strategisen johdon toiminta-ajatuksena on hyvinvoinnin lisääminen tervolalaisen kulttuuriperinteen pohjalta maaseutu-elämän myönteisiä mahdollisuuksia vahvistamalla. Hyvätasoiset kunnalliset palvelut turvataan ylläpitämällä vakaata talouspohjaa.

STRATEGINEN JOHTO	Alkup.	TA	TA +	TOTEUMA	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS	TA	muutos	muutos	2024	
TALOUS					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-13 900		-13 900	-8 052	-5 848
Palvelujen ostot	-15 000		-15 000	-11 619	-3 381
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-900		-900	-319	-581
TOIMINTAKULUT	-29 800		-29 800	-19 991	-9 809
TOIMINTAKATE	-29 800		-29 800	-19 991	-9 809
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 900		-3 900	-3 552	-348
Poistot ja arvonalentumiset	-3 900		-3 900	-3 552	-348
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-858	858
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-858	858
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-33 700		-33 700	-24 401	-9 299

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Valtuuston kokouksia, kpl	7	6	5
Valtuustoseminaareja/iltakouluja, kpl	4	5	5

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Kunnanhallituksen toiminta-ajatuksena on kunnan väestöpohjan kasvattaminen toimeentulomahdollisuuksia luomalla aktiivisen elinkeino-, työllisyys- ja maapolitiikan avulla sekä hyvälaatuisten kunnallisten palvelujen edelleen kehittämisen ammattitaitoisen ja hyvinvoivan henkilöstön avulla.

Strategi- nen suun- ta	Strategian ta- voite	Toimenpiteet	Mittarit	TA-tavoite	TOTEUMA 2024
Viihtyvyys	Viihtyisä Ter- vola kaikille	Ylläpidetään julkisen liikenteen tasoa	Asiointiliikennelinjo- jen lkm Tervolan kunnan rahoitusosuus seudullisesta joukkoliikenteestä	Nykyinen taso (5 kpl) Rahoitusosuus laskee käyttäjämäärän kasvaessa	Toteutunut Ei toteutu- nut, lipputu- lot laskivat
		Asiointipisteen kehittäminen	Asiointipisteen asiakasmäärä	Asiakasmäärä kasvaa	Toteutui
		Osallistavan budjetoinnin käyttöönotto	Määrärahan toteuma	100%	Ei toteutu- nut, 46,3 %
Elinvoima	Elinvoimainen, vetovoimainen ja pitovoimainen maaseutupaikajä	Yritystonttien markkinointi	Markkinointikampanjan toteutus	Markkinointikampanja toteutetaan	Ei toteutunut
		Yritystukien myöntäminen yrittäjille	Yritystukien hakijamäärä	60 kpl	52 kpl
		Nuorten kesätyöllistämisen kehittäminen	Myönnettyjen kesätyöseteleiden määrä	50 kpl	48 kpl
		Kylien viihtyisyyttä lisääviin hankkeisiin myönnettävän avustuksen ja osallistavan budjetoinnin markkinointi	Markkinointikampanjan toteutus Avustushaun sähköinen toteutus Osallistavan budje-	Markkinointikampanja toteutetaan Sähköinen haku toteutetaan Kyllä	Toteutunut Toteutunut Toteutunut

Strategi- nen suun- ta	Strategian ta- voite	Toimenpiteet	Mittarit	TA-tavoite	TOTEUMA 2024
			toinnin ehdotukset sähköisenä		
Hyvin- vointi	Toimivat palvelut ja hyvinvointivat kuntalaiset ja työntekijät kaikissa eri elämäntilanteissa	Kehityskeskustelut henkilöstölle	Kehityskeskustelujen suoritus-%	100 %	Ei toteutunut
		Työhyvinvointikoulutuksen tai henkilöstötapahtuman järjestäminen koko henkilöstölle	Toteutuminen	Kyllä	Toteutunut
		Säännölliset osastopalaverit	Osastopalavereiden lkm	4 kpl	3 kpl
		Kehitetään kunnan vetovoimaa työnantajana	Rekrytointiprosessin muotoilu	Kyllä	Ei toteutunut
Paikallisuus	Paikallisen osaamisen ja tuotannon arvostaminen	Yrittäjäkahvien järjestäminen säännöllisesti	Yrittäjäkahvien lkm	4 kpl	3 kpl
		Hankintojen suuntaaminen lähialueille säästösten mahdollistamissa rajoissa	Paikallisen tarjonnan kartoitus hankintaa suunniteltaessa ja hankintakriteereiden laadinta paikallisuus huomioiden	Kyllä	Toteutunut
Positiivinen ja osallistava viestintä	Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta	Tervolan kunnan tunnetuksi tekeminen kuntarajojen ulkopuolelle	Markkinointikampanjan toteutus	Kyllä	Toteutunut, Instagramkampanja Kätkävää-rasta

Strategi- nen suun- ta	Strategian ta- voite	Toimenpiteet	Mittarit	TA-tavoite	TOTEUMA 2024
	ta ja sen tar- joamista mah- dollisuuksista positiivisen ja osallistavan viestinnän kautta				
		Kunnan viestinnän ul- kopuolisia tahoja mu- kaan kunnan viestin- tään ja markkinointiin sopimusperusteisesti	Sopimusperusteiset ulkopuoliset tahot kunnan viestinnäs- sä ja markkinoin- nissa	2	Toteutui, 3 kpl
		Kuvapankin toteutta- minen viestinnän tuek- si	Toteutuminen	Kyllä	Osittain toteutunut

ARVIO KUNNANHALLITUKSEN ALAISTEN TULOSALUEIDEN KOKONAISONNISTUMISESTA

Kunnanhallituksen alaisten tulosalueiden käyttötalous toteutui suunnitellusti ja asetettuihin tavoitteisiin päästiin pääsääntöisesti.

Yleisjohton tulosalueella jatkettiin valmistautumista työllisyyspalvelu-uudistukseen. Osallistava budjetointi otettiin käyttöön. Osallistavan budjetoinnin ehdotukset kerättiin ja äänestys suoritettiin Webropol-ohjelman kautta. Saatujen kokemusten perusteella osallistavan budjetoinnin prosessia ja toimintamallia on parannettu seuraavia vuosia varten. Kylätoimintaan liittyvien avustusten haku sähköistettiin, mikä sujui kohtuullisen hyvin pieniä teknisiä ongelmia lukuun ottamatta. Kunnan kesätyöllistäminen muutettiin pelkästään kesätyöseteleiden kautta tapahtuvaksi. Myönnettyjä kesätyöseteleitä oli yhteensä 48 kappaletta tavoitteen ollessa 50 kpl.

Henkilöstölle järjestettiin työhyvinvointiin liittyvä koulutus syksyllä. Käytännön järjestelyistä vastasi kunnan tyhytyöryhmä. Lisäksi kunnalla on 20 lisenssiä Eduhousen koulutusalueelle.

Kätkävaaran vetovoimaisuutta parannettiin edelleen Kätkän INFRA –hankkeella. Hankkeessa toteutettiin paikoitusalue sekä esteetön yhteinen huolto- ja wc-rakennus. Tervolan lähiliikunta- ja virkistysalue -hankkeessa rakennettiin ikääntyviä ihmisiä ja heidän läheisiään palveleva virkistyspolku sekä urheilukentän läheisyyteen kauan toivottu koirapuisto. Maaseudulta Käsin –messut järjestettiin perinteiseen tapaan elokuun viimeisenä viikonloppuna. Messut kärsivät koko viikonlopun kestäneestä huonosta säästä, minkä johdosta kävijätavoitteesta jäätin.

Asiointi- ja koulukuljetusten sopimuskausi päättyy 31.7.2025. Asiointikuljetukset yhdessä koulukuljetusten kanssa kilpailutettiin vuonna 2024. Asiointikuljetusten osalta hankinta jouduttiin keskeyttämään määrärahojen riittämättömyyden takia. Asiointikuljetukset kilpailutetaan uudestaan keväällä 2025. Seudullisessa joukkoliikenteessä alkoi uusi sopimuskausi 1.8.2024. Kunnan rahoitusosuus pieneni hieman verrattuna aikaisempaan kokonaisuuteen.

KUNNANHALLITUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	157 500		157 500	212 804	-55 304
Maksutuotot	29 800		29 800	2 038	27 762
Tuet ja avustukset	524 000		524 000	474 454	49 546
Muut toimintatuotot	7 900		7 900	21 294	-13 394
TOIMINTATUOTOT	719 200		719 200	710 589	8 611
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 574 220		-1 574 220	-1 292 567	-281 653
Palvelujen ostot	-1 322 300		-1 322 300	-1 147 607	-174 693
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-86 200		-86 200	-75 204	-10 996
Avustukset	-275 300		-275 300	-263 326	-11 974
Muut toimintakulut	-21 200		-21 200	-42 043	20 843
TOIMINTAKULUT	-3 279 220		-3 279 220	-2 820 747	-458 473
TOIMINTAKATE	-2 560 020	0	-2 560 020	-2 110 158	-449 862
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-66 100		-66 100	-17 992	-48 108
Poistot ja arvonalentumiset	-66 100		-66 100	-17 992	-48 108
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				364 531	-364 531
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-152 947	152 947
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				211 584	-211 584
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 626 120	0	-2 626 120	-1 916 566	-709 554
Siitä sisäiset tulot	13 200		13 200	6 748	6 452
Siitä sisäiset menot	-54 600		-54 600	-53 146	-1 454

YLEISJOHTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	133 700		133 700	155 740	-22 040
Maksutuotot	9 800		9 800	2 108	7 692
Tuet ja avustukset	264 000		264 000	226 802	37 198
Muut toimintatuotot	7 900		7 900	20 911	-13 011
TOIMINTATUOTOT	415 400		415 400	405 560	9 840
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 193 270		-1 193 270	-960 360	-232 910
Palvelujen ostot	-637 200		-637 200	-633 854	-3 346
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 500		-52 500	-52 840	340
Avustukset	-243 300		-243 300	-234 389	-8 911
Muut toimintakulut	-11 000		-11 000	-37 121	26 121
TOIMINTAKULUT	-2 137 270		-2 137 270	-1 918 564	-218 706
TOIMINTAKATE	-1 721 870	0	-1 721 870	-1 513 004	-208 866
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-61 700		-61 700	-17 992	-43 708
Poistot ja arvonalentumiset	-61 700		-61 700	-17 992	-43 708
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					

Vyörytykset				286 081	-286 081
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-77 784	77 784
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				208 297	-208 297
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 783 570	0	-1 783 570	-1 322 698	-460 872
Siitä sisäiset tulot	12 700		12 700	4 636	8 064
Siitä sisäiset menot	-48 800		-48 800	-50 514	1 714

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Hallituksen kokouksia, kpl	15	16	15

HENKILÖSTÖ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	6 300		6 300	20 585	-14 285
Maksutuotot				-70	70
Tuet ja avustukset	52 000		52 000	24 017	27 983
Muut toimintatuotot				367	-367
TOIMINTATUOTOT	58 300		58 300	44 898	13 402
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-341 520		-341 520	-300 379	-41 141
Palvelujen ostot	-112 900		-112 900	-109 281	-3 619
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 200		-9 200	-6 018	-3 182
Muut toimintakulut	-5 700		-5 700	-154	-5 546
TOIMINTAKULUT	-469 320		-469 320	-415 831	-53 489
TOIMINTAKATE	-411 020		-411 020	-370 933	-40 087
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 400		-4 400		-4 400
Poistot ja arvonalentumiset	-4 400		-4 400		-4 400
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				78 450	-78 450
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-11 198	11 198
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				67 252	-67 252
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-415 420		-415 420	-303 681	-111 739
Siitä sisäiset menot	-3 300		-3 300	-1 176	-2 124

ELINKEINOJEN KEHITTÄMIEN	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	17 500		17 500	36 479	-18 979
Maksutuotot	20 000		20 000		20 000
Tuet ja avustukset	138 000		138 000	154 259	-16 259
Muut toimintatuotot				16	-16
TOIMINTATUOTOT	175 500		175 500	190 754	-15 254
TOIMINTAKULUT					

Henkilöstökulut	-39 430	-39 430	-31 828	-7 602
Palvelujen ostot	-405 200	-405 200	-266 217	-138 983
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 900	-23 900	-16 346	-7 554
Avustukset	-32 000	-32 000	-28 937	-3 063
Muut toimintakulut	-4 500	-4 500	-4 769	269
TOIMINTAKULUT	-505 030	-505 030	-348 097	-156 933
TOIMINTAKATE	-329 530	-329 530	-157 343	-172 187
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-50 247	50 247
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-50 247	50 247
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-329 530	-329 530	-207 590	-121 940
Siitä sisäiset tulot	500	500	2 112	-1 612
Siitä sisäiset menot	-2 500	-2 500	-1 456	-1 044

JULKINEN LIIKENNE	Alkup.	TA	TA +	TOTEUMA	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät	TA	muutos	muutos	2024	
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	70 000		70 000	69 376	624
TOIMINTATUOTOT	70 000		70 000	69 376	624
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-167 000		-167 000	-138 255	-28 745
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-600		-600		-600
TOIMINTAKULUT	-167 600		-167 600	-138 255	-29 345
TOIMINTAKATE	-97 600		-97 600	-68 879	-28 721
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-13 718	13 718
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-13 718	13 718
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-97 600		-97 600	-82 597	-15 003

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimi sisältää kunnan tilien ja hallinnon tarkastuksen sekä koko kuntakonsernin tilintarkastuksen yhteensovittamisen. Tulosalueen toimintamenot syntyvät tarkastuslautakunnan kokoustoiminnasta, ml. koulutus, ja JHT-tilintarkastajan tekemästä varsinaisesta tarkastustyöstä.

Kuntalain hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien säännösten mukaan hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat valtuuston päätettävät asiat valmistelee kunnanhallituksen sijasta tarkastuslautakunta, johon kuuluu viisi jäsentä. Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Hallintosäännön mukaan lautakunnan jäsenistä vähintään yksi valitaan valtuutetuista tai varavaltuutetuista. Kokouksessaan 14.11.2024 kunnanvaltuusto päätti valita tilikausien 2024–2025 tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy:n päävastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Juha Väärälä. Hankinta suoritettiin Tervolan kunnan hankintaohjeen kohdan 2.4. mukaisena suorahankintana, perusteena mahdollisuus työvoimapalvelu-uudistuksen parempaan huomiointiin tulevassa kilpailutuksessa sekä taloushallinnon tilapäiset henkilöstövaikutukset, joiden johdosta tarkastustoiminnan jatkuvuus oli tärkeää taata.

Tarkastustoiminnalla varmistetaan kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuus ja tuloksellisuus, sisäisen valvonnan toimivuus, kirjanpidon ja muun laskentatoimen sekä tilinpäätöksen ja keskeisten talous- ja tulostiedon oikeellisuus ja riittävyys sekä varat ja velat. Tarkastuslautakunta on kuntalain mukaisen sidonnaisuusrekisterin ylläpitäjä ja valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan työ on painottunut kunnan toimintojen seuraamiseen, perehtymiseen toimialoihin ja vierailuihin työpisteissä. Lautakunnan kokousten yhteydessä on kirjallisen aineiston tarkastelun lisäksi kuultu ao. viranhaltijoita, työntekijöitä sekä konserniyhtiöiden edustajia. Toiminnallisten tavoitteiden määrittely ja toteutumisen seuranta on noussut etusijalle tarkastustyössä ja kokoustoiminnassa. Lautakunta antaa kunnanvaltuustolle erillisen arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yleisestä sitovuudesta vuoden 2024 talousarviossa on määräys, jonka mukaan käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia valtuustoon nähden nettomääräisinä. Toteutuneet menot vuonna 2024 olivat 22 512 euroa ja 7,98 euroa/asukas.

TARKASTUSLAUTAKUNTA/ TARKASTUSTOIMI	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 900		-3 900	-3 091	-809
Palvelujen ostot	-13 900		-13 900	-19 420	5 520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100		-100		-100
TOIMINTAKULUT	-17 900		-17 900	-22 512	4 612
TOIMINTAKATE	-17 900		-17 900	-22 512	4 612
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-4 492	4 492
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-4 492	4 492
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17 900		-17 900	-27 003	9 103
Siitä sisäiset menot				-188	188

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Lautakunnan kokouksia, kpl	7	5	7

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Keskusvaalilautakunnan toiminta-ajatuksena on vaalien järjestäminen keskusvaalilautakunnan, yhden vaalilautakunnan ja yhden vaalitoimikunnan avulla. Kunta muodostaa yhden äänestysalueen.

Strateginen suunta	Strategian tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TA-tavoite	Toteuma 2024
Viihtyvyys	Viihtyisä Tervola kaikille				
Elinvoima	Elinvoimainen, vetovoimainen ja pitovoimainen maaseutupaikka				
Hyvinvointi	Toimivat palvelut ja hyvinvoivat kuntalaiset ja työntekijät kaikissa eri elämäntilanteissa	Sujuva äänestysprosessi	Äänestysprosentti	68,9	Presidentinvaalit , ensimmäinen kierros: 69,7, toinen kierros: 61,6 Europarlamentti : 34,7
			Kotiaänestysprosessin osallistuvien lkm	15	Presidentinvaalit , ensimmäinen kierros: 18, toinen kierros: 16 Europarlamentti : 6
			Laitosäänestysprosessin osallistuvien lkm	5	Presidentinvaalit , ensimmäinen kierros: 10, toinen kierros: 18 Europarlamentti : 9
Paikallisuus	Paikallisen osaamisen ja tuotannon arvostaminen	Vaalikuljetusten järjestäminen	Vaalikuljetusten lukumäärä	10	Presidentinvaalit , ensimmäinen kierros: 24, toinen kierros: 13 Europarlamentti : 1

Positiivinen ja osallistava viestintä	Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista positiivisen ja osallistavan viestinnän kautta	Aktiivinen tiedottaminen vaaleista ja äänestysmahdollisuuksista	Eri kanavissa julkaistujen ilmoitusten (pl. kuulutukset) lkm	10 kpl	Presidentinvaalit: 4 Europarlamentti: 4
--	--	---	--	--------	--

ARVIO KESKUSVAALILAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Vuonna 2024 järjestettiin kahdet vaalit. Alkuvuodesta järjestettiin Presidentinvaali kahdella kierroksella ja kesäkuussa järjestettiin Europarlamenttivaalit. Äänestysaktiivisuuden osalta ensimmäinen Presidentinvaalin kierros toteutui tavoitteiden mukaisesti. Toinen kierros jäi hieman tavoitteista. Europarlamenttivaalit eivät olleet äänestysaktiivisuudeltaan järin suuret.

Vaalikuljetuksia hoidettiin kutsutaksijana Presidentinvaalin ensimmäisellä ja toisella kierroksella ennakoäänestysajanjaksolla sekä vaalipäivänä. Europarlamenttivaaleissa ennakoäänestyksen vaalikuljetukset yhdistettiin asiointikuljetuksiin, jolloin vaalikuljetusten määrä väheni.

Ilmoituksia molemmista vaaleista julkaistiin Tervola-lehdessä, kunnan internetsivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Kotiäänestysmahdollisuudesta tiedotettiin kuulutuksin, kirjeitse sekä vanhustenhuollon henkilöstön kautta. Tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta tiedottamista saisi hieman lisätä.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				16 289	-16 289
Tuet ja avustukset	15 000		15 000		15 000
TOIMINTATUOTOT	15 000		15 000	16 289	-1 289
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-29 450		-29 450	-24 824	-4 626
Palvelujen ostot	-5 200		-5 200	-7 750	2 550
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 400		-4 400	-648	-3 752
TOIMINTAKULUT	-39 050		-39 050	-33 222	-5 828
TOIMINTAKATE	-24 050		-24 050	-16 933	-7 117
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1 079	1 079
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-1 079	1 079
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24 050		-24 050	-18 012	-6 038
Siitä sisäiset menot				-104	104

Maaseutulautakunta

Maaseutulautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Maaseutulautakunta tuottaa Tervolan yhteistoiminta-alueelle maaseutuelinkeinoviranomaisten kautta maaseutuyrityksille monipuolisia ja laadukkaita palveluita.

Strateginen suunta	Strategian tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TA-tavoite	Toteuma 2024
Viihtyvyys	Viihtyisä Tervola kaikille	Riittävä ja ammatitaitoinen henkilöstö	Maksajavirastosopimuksen vaatimat henkilöstöresurssit	4,7 hlöä	Toteutunut: 4,7 hlöä
		Asiakkaiden määrä pysyy ennallaan vaikka tiloja lopetaisi toiminnan	Tukihakuasiakkaiden määrä lkm.	560	Toteutunut osittain: 524
Elinvoima	Elinvoimainen, vetovoimainen ja pitovoimainen maaseutupitäjä	Talouden ja toiminnan seuranta ja sisäistäminen	Tilinpäätös, talousarvion ja suunnitelmien tekeminen	Pysytään budjetissa ja raportoidaan lautakunnalle sekä Ruokavirastolle.	Toteutunut
		Tiedotusta ja koulutusta tukihakuasiakkaille	Sähköisten tukihakemusten prosenttiosuus	100 %	100 %
Hyvinvointi	Toimivat palvelut ja hyvinvoivat kuntalaiset ja työntekijät kaikissa eri elämäntilanteissa	Kehityskeskustelut henkilöstölle	Kehityskeskustelujen suoritusprosentti	100 %	100 %
		Tiimipalaverit kuukausittain etänä tai fyysisesti eri pisteissä	Tiimipalaverien määrä vuodessa	11/ vuosi	11
Paikallisuus	Paikallisen osaamisen ja tuotannon arvostaminen	Asiakaspalvelun saatavuus yhteistoiminta-alueella	Asiakaspalvelupisteissä palvellaan asiakkaita fyysisesti tarpeiden mukaan. Palautekysely	Tyytyväisyys asteikolla 1-5, tasolla 4	4

		Asiakaspalvelun hajauttaminen yhteistoiminta-alueella	Palvellaan viidessä toimipisteessä tukihaun aikaan	5 toimipistettä varattaessa käytettävissä	Toteutunut
Positiivinen ja osallistava viestintä	Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista positiivisen ja osallistavan viestinnän kautta	Maaseutua kehitetään strategisesti ja siitä raportoidaan neljännesvuosittain	Neljännesvuosiraporttien määrä / vuosi	4	Toteutunut
		Maaseutuyrittäjien tarinoita nostetaan ylös alueelta	Kirjoitetut artikkelit ja videot	6 kpl/vuosi	8kpl julkaistu

ARVIO MAASEUTULAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Tervolan kunta on allekirjoittanut maksajavirastosopimuksen Ruokaviraston (entinen Maaseutuvirasto eli MAVI) kanssa lokakuussa 2012, päivitetty maksajavirastosopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2023. Sopimuksessa Tervolan kunnalle delegoidaan maksajavirasto- ja hallintoviranomaistehtävät. Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue käsittää Kemimaan, Ranua, Simon ja Tervolan kunnat sekä Kemin, Rovaniemen ja Tornion kaupungit. Asiakaspalvelu järjestetään hajautettuna yhteistoiminta-alueen kunnissa asiakaslähtöisyyden perusteella. Maaseututoimistolla on toimipisteet viidessä sopijakunnan toimipisteessä. Maksajavirastosopimus määrittelee tarvittavat henkilöstöresurssit. Tervolan yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnossa työskenteli vuonna 2023 4,7 vakituista työntekijää, vuonna 2024 työntekijöiden määrä on pysynyt samana. Yhteistoiminta-alue täyttää maksajavirastosopimuksessa määritellyt vuosittaiset palvelutavoitteet ja maataloustukien käsittely hoidetaan säädösten ja ohjeiden mukaisesti. Viljelijäkoulutukset järjestetään yhdessä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa asiakkaille ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista yhteistoiminta-alueen tuenhakijoille sekä kehitetään sähköisten palvelujen käytön lisäämistä. Vuonna 2023 yhteistoiminta-alueella oli yhteensä 537 tuenhakijaa, vuonna 2024 tuenhakijoita on 524. Henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään Ruokaviraston järjestämillä koulutuksilla.

Maaseutuhallinnon talousarvion määrärahavaraukset kohdistuvat lähes yksinomaan lakisääteisten tehtävien suorittamiseen. Maksutulot koostuvat maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen maksamista kuntaosuuksista sekä maksetuista asiantuntijapalveluista.

MAASEUTULAUTAKUNTA/ MAASEUTUELINKEINOT	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot					
Maksutuotot	256 700		256 700	273 471	-16 771
TOIMINTATUOTOT	256 700		256 700	273 471	-16 771
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-218 300		-218 300	-223 660	5 360
Palvelujen ostot	-25 500		-25 500	-12 273	-13 227
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 700		-11 700	-2 584	-9 116
Avustukset	-22 000		-22 000	-22 013	13
Muut toimintakulut	-3 200		-3 200	-277	-2 923
TOIMINTAKULUT	-280 700		-280 700	-260 807	-19 893
TOIMINTAKATE	-24 000		-24 000	12 664	-36 664

LASKENNALLISET ERÄT (netto)				
Vyörytykset			-17 654	17 654
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-863	863
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-18 517	18 517
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24 000	-24 000	-5 853	-18 147
Siitä sisäiset tulot	48 800	48 800	49 030	-230
Siitä sisäiset menot	-1 200	-1 200	-291	-909

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Lautakunnan kokouksia kpl	3	3	2

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
tiloja	537	530	524
lohkoja kpl	12 522		11 853
ilmoitettu pinta-ala	25 467		24 229
maksettuja tukia €	26 696 153		23 826 237
tukipäätöksiä kpl	3 242		3 504
sähköisiä tukihakemuksia	532	530	524

	Tervolan yhteistoiminta-alueen tuenhakijat			
	2024	2023	2022	2021
Kemi	2	2	2	2
Keminmaa	31	31	34	34
Ranua	103	103	109	116
Rovaniemi	143	148	154	158
Simo	48	53	55	55
Tervola	86	88	93	94
Tornio	111	112	117	124

Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Tekninen toimi huolehtii kunnan rakennetun ympäristön toimivuudesta, ympäristön tarkoituksenmukaisesta käytöstä, edistää rakentamista, toimivan yhdyskuntarakenteen kehittymistä, terveellisen ja turvallisen asuin- ja elinympäristön muodostumista sekä kunnan omien kiinteistöjen siivouksesta.

Ruokahuollon yhtiöittäminen toteutui vuoden 2024 alusta, joten tekninen toimi huolehti tilapäisesti kunnan toimipisteiden (koulut, päiväkotit) ruokien kuljettamisen.

Strateginen suunta	Strategian tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TA-Tavoite	Toteuma
Viihtyvyys	Viihtyisä Tervola kaikille	Ympäristön parantaminen	Ympäristöhankkeiden toteuma (kpl)	3 kpl	Toteutui * 3 kpl
		Tieverkon saneeraus	Toteutuneet hankkeet (kpl)	3 kpl	Toteutui osittain * suunnitelmat 10 kaavatielle
Elinvoima	Elinvoimainen, vetovoimainen ja pitovoimainen maaseutupaikka	Asuintonttien lisääminen kaavoittamalla	Kaavoitetut asuintontit (kpl)	25 kpl	Ei toteutunut *Vastarannankaavoitus kesken
		Laadukkaiden vuokra-asuntojen lisääminen	Tarveselvitys yhteistyössä vuokratyöyhtiön kanssa ja rivitalon suunnittelun aloitus (kpl)	1 kpl	Toteutui * rivitalon suunnitelmat valmiit
Hyvinvointi	Toimivat palvelut ja hyvinvoivat kuntalaiset ja työntekijät kaikissa eri elämäntilanteissa	Kehityskeskustelut henkilöstölle	Kehityskeskustelujen suoritus-%	100 %	Toteutui osittain * 39%
		Laadukas toimitilojen siivous	Asiakastyytyväisyyskysely	1 kpl	Toteutui * laadunseurantakierros
Paikallisuus	Paikallisen osaamisen ja tuotannon arvoistaminen	Yritysvaikutusten arviointi rakentamishankkeen yhteydessä (kpl)	Yritysvaikutusten arviointi (kpl)	1 kpl	Toteutui

		Hankintalain mukaiset kansallisen kynysarvon alittavissa hankinnoissa pyydetään ensisijaisesti tarjoukset paikallisilta yrityksiltä	Hankintojen lkm (kpl)	6 kpl	Toteutui * 9 kpl
Positiivinen ja osallistava viestintä	Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista positiivisen ja osallistavan viestinnän kautta	Tiedottaminen kunnan internetsivuilla	Tiedotteiden lukumäärä (kpl)	20 kpl	Toteutui * 53 kpl

ARVIO TEKNISEN LAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Tekninen toimi saavutti pääosin asetetut taloudelliset tavoitteet. Lautakunnan toimintatuotot (ml. sisäiset erät) toteutuivat 115,1 %-sti, toimintamenot (ml. sisäiset erät) 100,9 %-sti ja toimintakate 83,7 %-sti.

Toimintatuotoista ylityksistä valtaosa syntyi terveyskeskuksen keskuskeittiön vuokratuotoista ja kiinteistöjen ja maa-alueiden vuokrien indeksitarkistuksista. Vastaavasti toimintakuluja ovat lisänneet vuoden aikana Heikkelistä ja Paakonkarista kunnalle ostettujen tai vuokrattujen osakkeiden vastike- ja vuokratustannukset. Kiinteistöjen lämmitys- ja sähkökustannusten nousu jäi maltilliseksi. Lämpökeskuksen tulipalon aiheuttamien vahinkojen korjaustoimet, ovat lisänneet polttoaine- ja korjauskustannuksia. Vakuutusyhtiöltä saadut korvaukset on kirjattu tuottoihin. Kaavoitus ja ympäristö –tulosalueen palvelujen ostot olivat oletettua vähemmät, koska käyttötalouden puolelta ei tehty kaavoitukseen liittyviä hankintoja. Yksityisten teiden kunnossapidon avustamiseen käytettiin n. 197 000 €.

Vuoden aikana tehtiin kaavateiden ja maa-alueiden kunnossapitoon liittyviä raivaus- ja kunnostustöitä viime vuosia enempi ja lisäksi kunnostettiin mm. yksi veneenlaskupaikka ja uimarantoja. Korjaustarvetta on paljon, joten näitä töitä on tarkoitus jatkaa myös tulevana vuotena.

Vuoden aikana täytettiin siivouspalveluesimiehen virka sekä vakinaistettiin rakennusinsinöörin virka ja muutettiin rakennuttajainsinöörin virka kolmen vuoden määräaikaiseksi viraksi.

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	503 000		503 000	546 110	-43 110
Maksutuotot	25 000		25 000	25 686	-686
Tuet ja avustukset				5 382	-5 382
Muut toimintatuotot	1 385 600		1 385 600	1 626 499	-240 899
TOIMINTATUOTOT	1 913 600		1 913 600	2 203 676	-290 076
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 167 700		-1 167 700	-1 109 575	-58 125
Palvelujen ostot	-1 051 100		-1 051 100	-1 001 787	-49 313
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 174 000		-1 174 000	-1 250 031	76 031
Avustukset	-22 000		-22 000	-10 004	-11 996

Muut toimintakulut	-91 300	-91 300	-165 843	74 543
TOIMINTAKULUT	-3 506 100	-3 506 100	-3 537 239	31 139
TOIMINTAKATE	-1 592 500	0	-1 333 563	-258 937
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 264 900	-1 264 900	-906 760	-358 140
Poistot ja arvonalentumiset	-1 264 900	-1 264 900	-906 760	-358 140
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				
Vyörytykset			834 867	-834 867
Luontoisedut				
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-298 737	298 737
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			536 130	-536 130
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 857 400	0	-1 704 193	-1 153 207
Siitä sisäiset tulot	230 000	230 000	233 546	-3 546
Siitä sisäiset menot	-231 400	-231 400	-233 503	2 103

TEKNINEN JOHTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	13 000		13 000	16 326	-3 326
Maksutuotot					
TOIMINTATUOTOT	13 000		13 000	16 326	-3 326
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-241 700		-241 700	-210 467	-31 233
Palvelujen ostot	-14 200		-14 200	-15 739	1 539
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 700		-1 700	-8 188	6 488
Avustukset				-1 109	1 109
Muut toimintakulut	-2 000		-2 000	-4 391	2 391
TOIMINTAKULUT	-259 600		-259 600	-239 894	-19 706
TOIMINTAKATE	-246 600		-246 600	-223 568	-23 032
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 000		-20 000	-23 279	3 279
Poistot ja arvonalentumiset	-20 000		-20 000	-23 279	3 279
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-10 592	10 592
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-6 515	6 515
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-17 107	17 107
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-266 600		-266 600	-263 954	-2 646
Siitä sisäiset tulot					
Siitä sisäiset menot	-1 400		-1 400	-834	-566

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2024	TP 2024
Lautakunnan kokouksia, kpl/v	10	9

YLEISET ALUEET	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					

Maksutuotot	600	600	600	
Tuet ja avustukset			2 691	-2 691
TOIMINTATUOTOT	600	600	3 291	-2 691
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut	-119 000	-119 000	-122 930	3 930
Palvelujen ostot	-506 000	-506 000	-547 572	41 572
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-62 100	-62 100	-62 422	322
Avustukset	-22 000	-22 000	-8 895	-13 105
Muut toimintakulut	-1 500	-1 500	-1 970	470
TOIMINTAKULUT	-710 600	-710 600	-743 789	33 189
TOIMINTAKATE	-710 000	-710 000	-740 498	30 498
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-389 300	-389 300	-269 419	-119 881
Poistot ja arvonalentumiset	-389 300	-389 300	-269 419	-119 881
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				
Vyörytykset			-17 654	17 654
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-143 693	143 693
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-161 346	161 346
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 099 300	-1 099 300	-1 171 263	71 963
Siitä sisäiset menot			-3 342	3 342

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2024	TP 2024
Tiestön kunnossapito; €/km/v	3 500	3 714

KIINTEISTÖT	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	10 000		10 000	20 544	-10 544
Maksutuotot	4 400		4 400	3 550	850
Tuet ja avustukset				2 691	-2 691
Muut toimintatuotot	1 385 600		1 385 600	1 555 155	-169 555
TOIMINTATUOTOT	1 400 000		1 400 000	1 581 940	-181 940
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-733 000		-733 000	-696 720	-36 280
Palvelujen ostot	-358 300		-358 300	-320 194	-38 106
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-783 100		-783 100	-722 875	-60 225
Muut toimintakulut	-87 800		-87 800	-139 634	51 834
TOIMINTAKULUT	-1 962 200		-1 962 200	-1 879 423	-82 777
TOIMINTAKATE	-562 200	0	-562 200	-297 483	-264 717
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-695 900		-695 900	-558 531	-137 369
Poistot ja arvonalentumiset	-695 900		-695 900	-558 531	-137 369
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				866 643	-866 643
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-115 420	115 420
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				751 224	-751 224
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 258 100	0	-1 258 100	-104 792	-1 153 308

Siitä sisäiset tulot			726	-726
Siitä sisäiset menot	-230 000	-230 000	-229 326	-674

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2024	TP 2024
Kiinteistöjen kunnossapitokustannukset; €/m ³ /vuosi	16	13,7

LÄMPÖKESKUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	480 000		480 000	509 240	-29 240
Muut toimintatuotot				71 344	-71 344
TOIMINTATUOTOT	480 000		480 000	580 585	-100 585
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-38 000		-38 000	-57 926	19 926
Palvelujen ostot	-23 000		-23 000	-12 070	-10 930
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-323 100		-323 100	-454 939	131 839
Muut toimintakulut				-19 848	19 848
TOIMINTAKULUT	-384 100		-384 100	-544 782	160 682
TOIMINTAKATE	95 900		95 900	35 802	60 098
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-116 400		-116 400	-51 895	-64 505
Poistot ja arvonalentumiset	-116 400		-116 400	-51 895	-64 505
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-3 531	3 531
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-25 754	25 754
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-29 285	29 285
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20 500		-20 500	-45 378	24 878
Siitä sisäiset tulot	230 000		230 000	229 326	674

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2024	TP 2024
Kotimaisen polttoaineen osuus, %	90	89

KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	20 000		20 000	21 535	-1 535
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT	20 000		20 000	21 535	-1 535
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-36 000		-36 000	-21 532	-14 468
Palvelujen ostot	-149 600		-149 600	-106 212	-43 388
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 000		-4 000	-1 607	-2 393
TOIMINTAKULUT	-189 600		-189 600	-129 352	-60 248
TOIMINTAKATE	-169 600	0	-169 600	-107 816	-61 784
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 300		-43 300	-3 635	-39 665

Poistot ja arvonalentumiset	-43 300		-43 300	-3 635	-39 665
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-7 355	7 355
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-7 355	7 355
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-212 900	0	-212 900	-118 806	-94 094
Siitä sisäiset tulot				3 494	-3 494

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2024	TP 2024
Myönnetty rakentamisen luvat ja käsitellyt ilmoitukset	50	66

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia monipuoliseen itsensä kehittämiseen ja osallistumiseen ylläpitämällä ja kehittämällä varhaiskasvatus-, koulutus-, kirjasto- ja vapaa-aikapalveluita.

Strateginen suunta	Strategian tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	TA-tavoite	Toteuma 2024
Viihtyvyys	Viihtyisä Tervola kaikille	Kouluikäisten harrastusmahdollisuuksien lisääminen Harrastamisen Suomen mallin vakiinnuttamisen avulla	Kerhojen lkm	7	8
Elinvoima	Elinvoimainen, vetovoimainen ja pitovoimainen maaseutupaikka	Kolmannen sektorin tukeminen	Järjestöyhdyshenkilön koordinoimat järjestötapaamiset kpl Sivistystoimen avustukset järjestöille €	2 23 000	1 19 718
Hyvinvointi	Toimivat palvelut ja hyvinvoivat kuntalaiset ja työntekijät kaikissa eri elämäntilanteissa	Viihtyisien ja turvallisten oppimis- ja toimintaympäristöjen ylläpitäminen yksiköiden sorteerauspäivien avulla	Sorteerauspäivien lkm	2	2
		Koulurauhan edistäminen	Koulujen koulurauhakyselyissä kysymyksen "minua on kiusattu lähiaikoina" tulos = ei kiusattu %	100	95,4
		Omaehtoiseen liikkumiseen kannustavien liikuntavinkkien julkaiseminen Hyvinvointiohjaajan rekrytointi	Julkaisujen lkm Rekrytointi toteutunut viimeistään elokuussa	6 Kyllä	2 Toteutui
Paikallisuus	Paikallisen osaamisen ja tuotannon arvostaminen	Paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetyt tapahtumat ja tilaisuudet	Tapahtumien ja tilaisuuksien lkm	10	27

		Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen vuotuisten sivistystoimen palautekyselyiden avulla	Palautekyselyiden lkm	2	11
Positiivinen ja osallistava viestintä	Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista positiivisen ja osallistavan viestintän kautta	Sivistystoimen yksiköt viestivät aktiivisesti palveluistaan	Kunnan somekanaviin postanneiden yksiköiden lkm	10	10
			Palvelutiedotteiden lkm	4	9

ARVIO SIVISTYSLAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Sivistyslautakunnan toimintakate muodostui suunniteltua paremmaksi, toteumaprosentin ollessa 94,5. Kaikki tulosalueet onnistuivat hyvin taloudenhoidossaan. Varhaiskasvatuksen ja iltapäivätoiminnan maksutuotot jäivät alle arvioitua. Toimintatuottoja kertyi kuitenkin hieman arvioitua enemmän johtuen saaduista hankerahoituksista.

Sivistyslautakunta otti käyttöön varhaiskasvatusta sekä esi- ja perusopetusta koskevan kulttuurikasvatussuunnitelman. Sivistyslautakunta päätti liittyä Lapin alueteatterin jäsenkunnaksi vuoden 2025 alusta lukien. Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy tuotti 1.1.2024 alkaen ateriat sivistystoimeen. Ateriahinnoittelua jouduttiin tarkistamaan kesän ja syksyn aikana. Vuoden aikana valmisteltiin kirjaston ja vapaa-ajan tulosalueiden yhdistämistä.

Varhaiskasvatuksessa oli lapsia vuoden aikana hoidossa keskimäärin 118. Kokeiluluonteisesti käytössä olevaa kuntalaisää käytti 36 perhettä. Vuorohoidon tarve oli runsasta. Heikkelin kiinteistöön peruskorjattu uusi osasto saatiin käyttöön loppuvuodesta ja myös Kirkonkylän ryhmäperhepäiväkotia muutti Virkailijatalosta Heikkelin kiinteistöön väljempiin tiloihin. Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin tueksi otettiin käyttöön valtakunnallinen arviointityökalu Valssi. Viisi varhaiskasvatuksessa määräraikaisesti työskennellyttä työntekijää vakinaistettiin vuoden aikana. Tasa-arvohankerahoituksella voitiin palkata ylimääräinen lastenhoitaja toimintavuodeksi.

Esi- ja perusopetuksessa oli 20.9. tilastointipäivänä 318 oppilasta. Louen koulun todettiin jatkavan vielä lukuvuoden 2025 - 2026. Lapinniemen koulun esiopettajan virka muutettiin luokanopettajan viraksi ja näin mahdollistettiin entistä tehokkaampi alkuopetuksen kehittäminen. Koulukuljetukset kilpailutettiin vuosiksi 2025 – 2030 onnistuneesti. Koulut panostivat tilojensa viihtyisyyteen karsimalla ja uusimalla kalusteitaan ja huolehtimalla aktiivisesti korjaustarpeiden ilmoittamisesta tekniseen toimeen. Tasa-arvohankerahoituksella voitiin palkata resurssiopettaja lukuvuodeksi Lapinniemen kouluun.

Lukiossa oli 20.9. 36 opiskelijaa. Syksyllä opintonsa aloitti 16 opiskelijan ryhmä. Oman lukion vetovoiman lisäämiseksi on tehty toimenpiteitä, joista merkittävimpänä on maksuton ajokorttiopetus. Lukio oli mukana hankkeessa, jossa kehitettiin lukiokoulutuksen laatua ja saavutettavuutta. Hankkeen puitteissa järjestettiin opiskelijoille työpajoja ja mahdollistettiin osallistuminen työelämä- ja korkeakouluviikoille.

Kirjasto on suunnitelmallisesti panostanut tilojensa viihtyisyyteen uusimalla kalusteita ja laitteita sekä tekemällä aktiivista kokoelmatyötä. Kirjaston lukemisen edistämistyö tuottaa tulosta, joka näkyy lasten ja nuorten aineiston lainauksien lisääntymisenä. Kirjasto hakeutuu aktiivisesti myös seiniensä ulkopuolelle vieden palveluita mm. kouluille, nuorisotilalle ja vanhuspalveluyksiköihin. Omatoimikirjaston käyttö kasvoi edelleen ja sisään kirjauduttiin keskimäärin 58 kertaa viikossa.

Vapaa-aikatoimi järjesti vuoden aikana lukuisia tapahtumia. Nuorisotoiminta jatkui vilkkaana. Harrastamisen Suomen mallin mukainen kerhotoiminta jatkui kaikilla kouluilla. Vapaa-aikatoimeen rekrytoitiin 1.4. alkaen hyvinvointiohjaaja. Hän laati liikuntaneuvontasuunnitelman, jonka pohjalta käynnistyi asiakastyö. Myös hyvinvointikertomustyö ja ensimmäiset ohjatut liikuntaryhmät käynnistyivät.

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Alkup.	TA	TA +	TOTEUMA	Poikkeama
YHTEENSÄ	TA	muutos	muutos	2024	
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	29 740		29 740	33 439	-3 699
Maksutuotot	106 700		106 700	75 866	30 834
Tuet ja avustukset	82 960		82 960	117 244	-34 284
Muut toimintatuotot				2 573	-2 573
TOIMINTATUOTOT	219 400		219 400	229 121	-9 721
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-4 404 500		-4 404 500	-4 065 099	-339 401
Palvelujen ostot	-1 532 800		-1 532 800	-1 542 269	9 469
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-268 500		-268 500	-282 500	14 000
Avustukset	-183 000		-183 000	-161 514	-21 486
Muut toimintakulut	-13 100		-13 100	-17 603	4 503
TOIMINTAKULUT	-6 401 900		-6 401 900	-6 068 984	-332 916
TOIMINTAKATE	-6 182 500		-6 182 500	-5 839 863	-342 637
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 500		-43 500	-39 220	-4 280
Poistot ja arvonalentumiset	-43 500		-43 500	-39 220	-4 280
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-1 181 745	1 181 745
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-197 254	197 254
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-1 378 999	1 378 999
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 226 000		-6 226 000	-7 258 082	1 032 082
Siitä sisäiset menot	-4 800		-4 800	-2 093	-2 707

SIVISTYSTOIMEN JOHTO	Alkup.	TA	TA +	TOTEUMA	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät	TA	muutos	muutos	2024	
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	4 700		4 700	3 445	1 255
TOIMINTATUOTOT	4 700		4 700	3 445	1 255
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-98 600		-98 600	-95 545	-3 055
Palvelujen ostot	-8 000		-8 000	-4 915	-3 085
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 000		-3 000	-3 337	337
Muut toimintakulut				-51	51
TOIMINTAKULUT	-109 600		-109 600	-103 847	-5 753
TOIMINTAKATE	-104 900		-104 900	-100 402	-4 498
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 500		-7 500		-7 500
Poistot ja arvonalentumiset	-7 500		-7 500		-7 500
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-5 296	5 296
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1 762	1 762

LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-7 058	7 058
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-112 400	-112 400	-107 460	-4 940
Siitä sisäiset menot	-400	-400	-540	140

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Lautakunnan kokouksia, kpl	7	7	6

VARHAISKASVATUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				1 466	-1 466
Maksutuotot	70 000		70 000	49 271	20 729
Tuet ja avustukset	11 700		11 700	13 000	-1 300
TOIMINTATUOTOT	81 700		81 700	63 737	17 963
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-982 800		-982 800	-906 753	-76 047
Palvelujen ostot	-415 800		-415 800	-414 761	-1 039
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 000		-12 000	-9 932	-2 068
Avustukset	-160 000		-160 000	-141 796	-18 204
Muut toimintakulut				-2 780	2 780
TOIMINTAKULUT	-1 570 600		-1 570 600	-1 476 021	-94 579
TOIMINTAKATE	-1 488 900		-1 488 900	-1 412 285	-76 615
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 400		-3 400	-7 710	4 310
Poistot ja arvonalentumiset	-3 400		-3 400	-7 710	4 310
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-196 251	196 251
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-26 448	26 448
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-222 699	222 699
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 492 300		-1 492 300	-1 642 693	150 393
Siitä sisäiset menot	-500		-500	-15	-485

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Lapsia (keskimäärin kuukaudessa)	115	110	118
Hoitopäiviä vuodessa	18 161	14 000	17 316

PERUSKOULUTUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	29 740		29 740	31 523	-1 783
Maksutuotot	25 000		25 000	18 216	6 784
Tuet ja avustukset	34 260		34 260	62 860	-28 600
Muut toimintatuotot				273	-273
TOIMINTATUOTOT	89 000		89 000	112 871	-23 871
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-2 565 400		-2 565 400	-2 341 170	-224 230

Palvelujen ostot	-877 000	-877 000	-913 872	36 872
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-166 300	-166 300	-184 284	17 984
Muut toimintakulut	-8 400	-8 400	-12 401	4 001
TOIMINTAKULUT	-3 617 100	-3 617 100	-3 451 728	-165 372
TOIMINTAKATE	-3 528 100	-3 528 100	-3 338 857	-189 243
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 600	-20 600	-18 235	-2 365
Poistot ja arvonalentumiset	-20 600	-20 600	-18 235	-2 365
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				
Vyörytykset			-788 581	788 581
Luontoisedut				
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-138 835	138 835
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-927 416	927 416
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 548 700	-3 548 700	-4 284 508	735 808
Siitä sisäiset menot	-1 500	-1 500	-398	-1 102

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Oppilaita	314	314	318
Oppilaita, 11-v oppivelvollisuus	6	6	6
Iltapäivätoimintaan osallistuvia	25	25	24

LUKIOKOULUTUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	15 000		15 000	14 584	416
TOIMINTATUOTOT	15 000		15 000	14 584	416
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-420 600		-420 600	-393 054	-27 546
Palvelujen ostot	-69 000		-69 000	-73 697	4 697
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 000		-30 000	-23 816	-6 184
Muut toimintakulut	-4 000		-4 000	-1 627	-2 373
TOIMINTAKULUT	-523 600		-523 600	-492 194	-31 406
TOIMINTAKATE	-508 600		-508 600	-477 610	-30 990
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot				-1	1
Poistot ja arvonalentumiset				-1	1
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-118 278	118 278
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-14 030	14 030
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-132 308	132 308
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-508 600		-508 600	-609 919	101 319
Siitä sisäiset menot	-1 500		-1 500	-439	-1 061

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Opiskelijoita	31	32	36
Yo-tutkintoja	7	13	9

AIKUISKOULUTUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot				40	-40
TOIMINTATUOTOT				40	-40
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-90 000		-90 000	-76 993	-13 007
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 000		-5 000	-295	-4 705
TOIMINTAKULUT	-95 000		-95 000	-77 288	-17 712
TOIMINTAKATE	-95 000		-95 000	-77 248	-17 752
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-73	73
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-73	73
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-95 000		-95 000	-77 321	-17 679
Siitä sisäiset menot					

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Opiskelijoita	583	650	574
Opetustunteja	2899	4 000	2 918

KIRJASTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	3 000		3 000	2 467	533
TOIMINTATUOTOT	3 000		3 000	2 467	533
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-164 900		-164 900	-160 018	-4 882
Palvelujen ostot	-20 000		-20 000	-15 249	-4 751
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 700		-43 700	-50 099	6 399
Muut toimintakulut	-700		-700	-669	-31
TOIMINTAKULUT	-229 300		-229 300	-226 036	-3 265
TOIMINTAKATE	-226 300		-226 300	-223 568	-2 732
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 000		-12 000	-12 857	857
Poistot ja arvonalentumiset	-12 000		-12 000	-12 857	857
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-42 418	42 418
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-9 797	9 797
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-52 215	52 215
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-238 300		-238 300	-288 640	50 340
Siitä sisäiset menot	-200		-200	-106	-94

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Lainoja	54 023	49 000	59 308
Asiakaskäyntejä	22 733	18 000	22 733
Verkkopalvelukäyntejä	13 207	14 000	16 949

*luku sisältää Lapin Finna-verkkokirjaston verkkokäynnit ja kirjaston verkkosivujen kävijämäärän 23.2.2024 alkaen.
Näin ollen luku ei ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin

VAPAA-AIKA	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2024	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				450	-450
Maksutuotot	4 000		4 000	2 428	1 572
Tuet ja avustukset	22 000		22 000	26 800	-4 800
Muut toimintatuotot				2 300	-2 300
TOIMINTATUOTOT	26 000		26 000	31 978	-5 978
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-172 200		-172 200	-168 559	-3 641
Palvelujen ostot	-53 000		-53 000	-42 781	-10 219
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 500		-8 500	-10 737	2 237
Avustukset	-23 000		-23 000	-19 718	-3 282
Muut toimintakulut				-75	75
TOIMINTAKULUT	-256 700		-256 700	-241 870	-14 830
TOIMINTAKATE	-230 700		-230 700	-209 892	-20 808
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot				-417	417
Poistot ja arvonalentumiset				-417	417
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-30 921	30 921
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-6 310	6 310
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-37 231	37 231
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-230 700		-230 700	-247 540	16 840
Siitä sisäiset menot	-700		-700	-595	-105

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Nuorisotilakäyntejä	1 327	1 500	1424
Tapahtumia	54	40	75
Avustusten saajia	12	11	13

9 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TUOSLASKELMA 2024	Alkuperäinen	Talousarvio	Muutettu	Toteuma	Poikkeama
Ulkoinen	talousarvio	muutokset	talousarvio		
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	447 040		447 040	571 842	-124 802
Maksutuotot	369 400		369 400	324 535	44 865
Tuet ja avustukset	621 960		621 960	597 079	24 881
Muut toimintatuotot	1 393 500		1 393 500	1 650 365	-256 865
TOIMINTATUOTOT	2 831 900		2 831 900	3 143 821	-311 921
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-7 411 970		-7 411 970	-6 726 869	-685 101
Palvelujen ostot	-3 903 800		-3 903 800	-3 682 727	-221 073
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 315 800		-1 315 800	-1 381 960	66 160
Avustukset	-502 300		-502 300	-456 856	-45 444
Muut toimintakulut	-128 800		-128 800	-225 765	96 965
TOIMINTAKULUT	-13 262 670		-13 262 670	-12 474 177	-788 493
TOIMINTAKATE	-10 430 770		-10 430 770	-9 330 356	-1 100 414
Verotulot	7 137 000		7 137 000	7 569 798	-432 798
Valtionosuudet	4 050 000		4 050 000	4 263 102	-213 102
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	95 350		95 350	265 852	-170 502
Muut rahoitustuotot	400 000		400 000	601 427	-201 427
Korkokulut	-44 400		-44 400	-47 765	3 365
Muut rahoituskulut	-136 000		-136 000	-144 179	8 179
Rahoitustuotot ja -kulut	314 950		314 950	675 335	-360 385
VUOSIKATE	1 071 180		1 071 180	3 177 879	-2 106 699
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 378 400		-1 378 400	-967 523	-410 877
Poistot ja arvonalentumiset	-1 378 400		-1 378 400	-967 523	-410 877
TILIKAUDEN TULOS	-307 220		-307 220	2 210 356	-2 517 576
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos				141 282	-141 282
Varausten muutos				40 000	-40 000
Varausten ja rahastojen muutokset				181 282	-181 282
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-307 220		-307 220	2 391 638	-2 698 858

Tuloslaskelmaosan toteutumisen analysointi

Tuloslaskelmaosa sisältää käyttötalousosan tulosalueiden yhteenlaskettujen tuottojen ja kulujen lisäksi käyttötalousosaan kohdistamattomat kunnan yhteiset tuotot ja kulut. Näitä tuloslaskelmaosassa seurattavia yhteisiä määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut sekä mahdolliset satunnaiset erät. Lisäksi tuloslaskelmaosassa seurataan suunnitelman mukaisia poistoja.

Verotulot

Verotuloja kertyi 7 569 798 euroa, joka on 432 798 euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Kaikkien verolajien osalta kertymä oli odotettua parempi.

Vuonna 2024 Tervolan kunnan tuloveroprosentti oli 6,9. Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,95, maapohjan yleinen veroprosentti 1,30, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41, muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00, voimalaitosrakennusten kiinteistöveroprosentti 3,10 ja yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00. Rakentamattomalle rakennuspaikalle ei ole määrätty erillistä veroprosenttia.

Verotulojen toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	3 598 000		3 598 000	3 817 604	-219 604
Kiinteistövero	2 900 000		2 900 000	3 026 944	-126 944
Osuus yhteisöveron tuotosta	639 000		639 000	725 250	-86 250
Yhteensä	7 137 000		7 137 000	7 569 798	-432 798

Tuloveroprosentin ja verotettavien tulojen kehitys

Vero- vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettavat tulot milj. euroa	Muutos- %, Tervola	Muutos- %, koko maa
2020	20,0	47,8	1,4	2,0
2021	20,0	48,0	0,5	4,1
2022	20,0	49,6	3,2	4,6
2023	7,36	51,5	4,0	4,6
2024*	6,9	53,9	4,7	3,1
2025	6,9			

*ennakkotieto

Kiinteistöveroprosentit vuosina 2020-2025

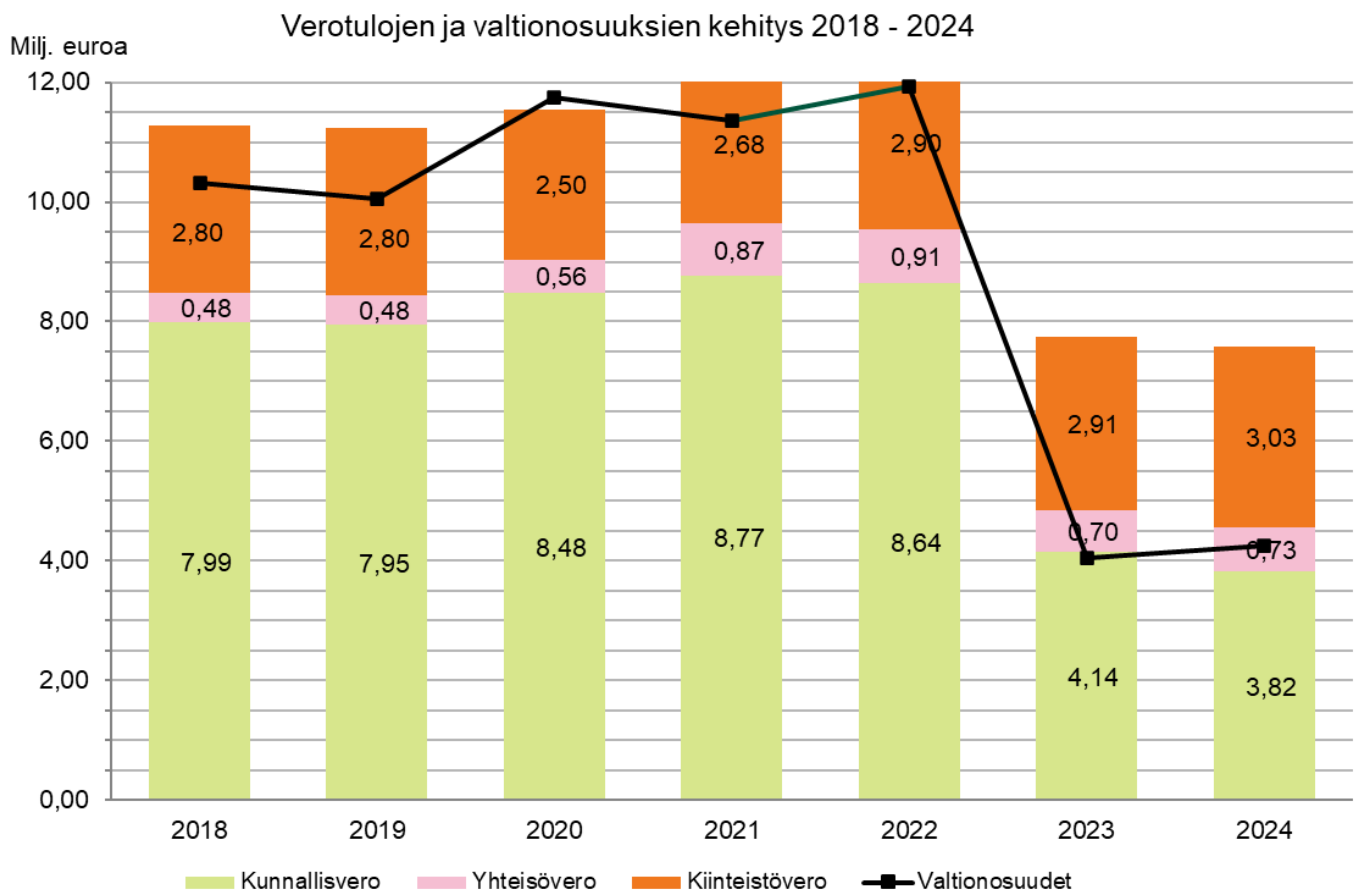
Verovuosi	Yleinen kiinteistövero-%	Yleinen maapohja	Vakituinen asuinrakennus	Muu asuinrakennus	Voimalaitokset	Yleishyödylliset yhteisöt
2020	0,95		0,50	1,00	3,10	0,25
2021	0,95		0,50	1,00	3,10	0,25
2022	0,95		0,50	1,00	3,10	0,25
2023	0,95		0,41	1,00	3,10	0,00
2024	0,95	1,30	0,41	1,00	3,10	0,00
2025	0,95	1,30	0,41	1,00	3,10	0,00

Valtionosuudet

Valtionosuuksia kertyi 4 263 102 euroa, joka on 213 102 euroa enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja palvelutoiminnan kustannuksia kasvattaviin olosuhdetekijöihin. Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus perustuu pääosin toisen asteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen rahoitukseen, jonka laskennassa käytettävä yksikköhinta on kaikille kunnille sama. Kunnissa, joissa näiden koulutusten järjestäminen tai ylläpitäminen on vähäistä, opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus jää negatiiviseksi.

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	3 560 000			3 643 484	-83 484
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-100 000			29 790	-129 790
Verotulomenetysten kompensatio	590 000			589 828	172
Yhteensä	4 050 000			4 263 102	-213 102

*Rahoitustuotot ja -kulut*

Rahoitustuotot toteutuivat huomattavasti budjetoitua paremmin. Rahoitustuottoja kertyi yhteensä 867 278,66 euroa, joka on 371 928,66 euroa budjetoitua enemmän. Korkotuottoja kertyi 265 852,63 euroa, joka on 170 501,63 euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Muita rahoitustuottoja oli budjetoitu 400 000 euroa toteuman ollessa 201 427 euroa suu-

rempi. Muiden rahoitustuottojen merkittävin osa muodostui Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeiden omistuksen perusteella saaduista tuotoista (565 177 euroa). Tuotto laski hieman edellisvuodesta.

Rahoituskulut olivat yhteensä 191 943,92 euroa. Rahoituskulut ylittivät budjetoidun n. 11 tuhannella eurolla. Korkokuluja kertyi 47 764,62 euroa, budjetoitu 44 400 euroa. Muut rahoituskulut olivat 144 179,30 euroa, joka ylitti budjetoidun n. 8 tuhannella eurolla. Muissa rahoituskuluissa merkittävimmän erän muodostaa osakkuussähkön kulut, 139 135,72 euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu kunnanvaltuuston 14.12.2017 § 132 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Uusi poistosuunnitelma tuli voimaan 1.12.2017. Tilikauden poistojen yhteenlaskettu määrä oli 967 523,17 euroa, joka on 410 876,83 euroa talousarviossa ennakoitua vähemmän. Suunnitelmapoistojen laskennan pohjana käytetään pysyvän vastaavan hyödykkeen hankintamenoa vähennettynä kyseiseen investointiin saaduilla ulkopuolisilla rahoitusosuuksilla. Poistojen kirjaaminen pysyvien vastaavien hyödykkeestä aloitetaan vasta silloin, kun hyödyke on otettu käyttöön toiminnassa. Investointien aikataulujen muutokset vaikuttavat näin ollen poistojen toteumaan.

Varaukset

Taseeseen sisältyvä 40 000 euron varaus vanhoihin sote-velvoitteisiin on purettu tuloslaskelmaan varausten vähenyksenä.

Satunnaiset erät

Tuloslaskelmaan ei sisälly vuonna 2024 satunnaisia tuottoja eikä satunnaisia kuluja.

Tuloslaskelmaosan sitovuustaso

Kunnanvaltuusto on määritellyt vuoden 2024 talousarvion tuloslaskelmaosan sitovuustasoksi vuosikatteen. Talousarvion mukainen vuosikate oli 1 071 180 euroa.

Tilikauden vuosikatteen muodostui 3 177 879 euroa. Talousarviota parempi vuosikate johtui etenkin toimintakulujen alittumisesta 0,79 milj. eurolla. Vastaavasti toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet kertyivät talousarviota paremmin.

10 Investointiosan toteutuminen

Investointiosan toteutumisessa esitetään, miten talousarviovuodelle varatut investointien määrärahat on käytetty ja miten arviot investointituloista ovat toteutuneet. Investointituloina esitetään kunnan ulkopuoliset rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien myynnit.

Muutetussa talousarviossa 2024 investointien määrärahat olivat 4,53 milj. euroa ja tuloarviot 0,26 milj. euroa (netto 4,27 milj. €).

INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Menot	-4 525 000		-4 525 000	-1 653 944	-2 871 056
Tulot	257 800		257 800	1 210	256 590
Netto	-4 267 200		-4 267 200	-1 652 734	-2 614 466

Investointimenojen toteuma oli 1,65 milj. euroa, joka oli 2,87 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Investointitulojen toteuma on 1210 euroa, joka jäi 0,26 milj. euroa tavoitteesta. Vuoden 2024 nettoinvestoinnit olivat 1,65 milj. euroa.

Suurimmat investointimenojen alittumiseen vaikuttaneet tekijät olivat:

- Mattisen kevyenliikenteen väylä -hankkeen viivästyminen, menot alittuivat 0,71 milj. eurolla
- Vuokratalon rakentamisen siirtyminen, menot alittuivat 0,85 milj. eurolla
- Lisäksi useita pieniä hankintoja jätettiin tekemättä tai siirrettiin

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN TOIMIELIMITÄIN JA HANKKEITTAIN/HANKERYHMITÄIN

KUNNANHALLITUS					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Muut pitkävaikutteiset menot					
-Asianhallintajärjestelmän uusinta	-35 000		-35 000		-35 000
-Ohjelmistohankinnat ja -päivitykset	-30 000		-30 000	-8 045	-21 995
Menot yhteensä	-65 000		-65 000	-8 045	-56 995
Tulot					
Netto	-65 000		-65 000	-8 045	-56 955
Maa- ja vesialueet					
Menot	-80 000	-100 000	-180 000	-150 095	-29 905
Tulot	36 000		36 000	1 210	34 790
Netto	-44 000	-100 000	-144 000	-148 885	4 885
Koneet ja kalusto					
Menot					
-Työpajan koneet/auto	-40 000		-40 000	-40 253	253
-Muu irtaimisto	-5 000		-5 000	-18 139	13 139
-Lähiarkiston ja asiointipisteen kalusteet	-25 000		-25 000	-4 891	-20 109
-Etätyöratkaisu	-20 000		-20 000		-20 000
Menot yhteensä	-90 000		-90 000	-63 283	-26 717
Tulot					

Netto	-90 000	-90 000	-63 283	-26 717
Osakkeet ja osuudet				
Menot			-3 152	3 152
Tulot				
Netto			-3 152	3 152

Maa- ja vesialueiden tulot kertyivät maa-alueiden myynnistä.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- viomuutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Muut pitkävaikutteiset menot					
-Karttajärjestelmien päivittäminen	-70 000		-70 000	-1 580	-68 420
-Lukion kiint.autom. uusiminen	-20 000		-20 000	-8 571	-11 429
-Teletalon kiint.autom. uusiminen	-20 000		-20 000	-9 407	-10 593
Menot yhteensä	-110 000		-90 000	-19 558	-90 442
Tulot					
Netto	-110 000		-110 000	-19 558	-90 442
Rakennukset ja rakennelmat					
Menot					
-Työpajan siirto Paakonkari	-100 000		-100 000	-19 766	-80 234
-Keskusvaraston rakentaminen	-50 000		-50 000		-50 000
-Kurkiareenan peruskorjaus	-100 000		-100 000	-61 948	-38 052
-Vuokratalon rakentaminen	-900 000		-900 000	-51 752	-848 248
-Vari A-C peruskorjaus	-45 000		-45 000	-34 878	-10 122
-Virastotalon hissi	-40 000		-40 000		-40 000
-Mattisen koulun lämmitysmuutos	-150 000		-150 000	-148 954	-1 046
-Päiväkodin vesiputket ja alaslasku- katto	-50 000		-50 000	-55 171	5 171
-Virastotalon infon saneeraus	-30 000		-30 000	-43 317	13 317
-Virastotalon ilmanvaihdon saneera- us	-30 000		-30 000		-30 000
-Virastotalon käyttövesiputkisto	-15 000		-15 000		-15 000
-Koulukeskuksen muutostyöt	-120 000		-120 000	-112 832	-7 168
-Heikkelin peruskorjaus	-400 000		-400 000	-434 041	34 041
-Jätekatos (koulut+päiväkodit)	-20 000		-20 000		-20 000
Menot yhteensä	-2 050 000		-2 050 000	-962 659	-1 087 341
Tulot					
Netto	-2 050 000		-2 050 000	-962 659	-1 087 341
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot					
-Häiriötilanne varautuminen	-20 000		-20 000		-20 000
-Koirapuiston rakentaminen	-35 000		-35 000	-34 555	-445
-Kaavoitus/Kemijokivarren osayleis- kaava	-50 000		-50 000		-50 000
-Kaavoitus/Vastaranta	-50 000		-50 000		-50 000
-Kätkävaaran luontopolku+ paikoi- tusalue	-70 000		-70 000	-91 521	21 521
-Liikenneturvallisuuteen liittyvät hankkeet	-15 000		-15 000		-15 000

-Mattisen kevyenliikent.väylä	-800 000		-800 000	-92 044	-707 956
-Monikäyttöreitistö	-200 000	100 000	-100 000		-100 000
-Sähköajoneuvojen latauspisteet	-30 000		-30 000	-7 701	-22 299
-Teletalon piha-alue	-10 000		-10 000	-5 624	-4 376
-Tie- ja katuinv.suunn. Mukaiset työt	-250 000		-250 000	-26 762	-223 238
-Urheilukentän kevyenliikenteen- väylä	-30 000		-30 000	-23 081	-6 919
-Vaarojen vaellus	-50 000		-50 000		-50 000
-Vari A-C sadev. Ja salaojitus+piha	-20 000		-20 000	-7 840	-12 160
Menot yhteensä	-1 630 000	100 000	-1 530 000	-289 128	-1 240 872
Tulot	221 800		221 800		221 800
Netto	-1 408 200	100 000	-1 308 200	-289 128	-1 019 072

Koneet ja kalusto

Menot

-Pakettiauto ulkoalueiden hoitajalle	-40 000		-40 000	-29 721	-10 279
-Muu teknisen toimen kone- ja ka- lusto	-10 000		-10 000		-10 000
-Yleisten alueiden ja kiinteistöjen kone- ja kalustohankinnat	-10 000		-10 000	-5 971	-4 029
-Kiinteistöhuoltokone	-60 000		-60 000	-49 500	-10 500
Menot yhteensä	-120 000		-120 000	-85 192	-34 808
Tulot					
Netto	-120 000		-120 000	-85 192	-34 808

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Koneet ja kalusto					
Menot					
-Opetustoimen irtaimisto (sis. atk)	-20 000		-20 000	-8 273	-11 727
-Muu sivistystoimen irtaimisto (sis. atk)	-15 000		-15 000	-12 855	-2 145
-Kirjas. aik.os. tietokirjahyllyt	-10 000		-10 000	-9 300	-700
Menot yhteensä	-45 000		-45 000	-30 428	-14 572
Tulot					
Netto	-45 000		-45 000	-30 428	-14 572

ENERGIAHUOLTO

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot					
-Kaukolämpölaitoksen varalämmitysjär- jestelmä	-250 000		-250 000	-594	-249 406
-Kaukolämpöverkon yhdyslinjan raken- taminen	-35 000		-35 000	-20 126	-14 874
-Kaukolämpölaitoksen kattilaremontti	-50 000		-50 000	-21 683	-28 317
Menot yhteensä	-335 000		-335 000	-42 403	-292 597
Tulot					
Netto	-335 000		-335 000	-42 403	-292 597

RAKENTAMISHANKKEIDEN TOTEUTUMINEN

Vaikka merkittäviä rakentamishankkeita siirtyi tuleville vuosille, oli vuosi 2024 vilkas rakentamisen osalta. Isoimpana investointina toteutettiin Heikkelin peruskorjaus, jonka kustannusarvio oli 400 000 €. Mattisen koulun lämmitysjärjestelmä muutettiin öljylämmityksestä maalämpöön. Koulukeskuksen julkisivusaneeraus aloitettiin päärakennuksesta ja vuoden 2025 aikana on tarkoitus saneerata ala-aste rakennusten julkisivut. Päiväkodin käyttövesiputkiston uusiminen toteutettiin loppuvuodesta. Näiden lisäksi on useita pieniä kohteita mm. VARIn saunaremontti, virastotalon asiointipisteen saneeraus sekä kiinteistöautomaation uusimisia. Vuoden aikana valmistuivat uuden rivitalon suunnitelmat ja urakan kilpailutus käynnistyi tammikuussa 2025. Myös Mattisen kevyenliikenteen väylän suunnitelmat valmistuivat ja Lapin ELY-keskus on asettanut tiesuunnitelmat nähtäville tammikuussa 2025. Kunnan osuus tämän hankkeen kustannuksista on 50 %. Liikunta/virkistysalueisiin tehtiin useita investointeja, joista laajuudeltaan suurin oli Kätkävaaran luontopolun yhteyteen rakennettu n. 60 auton uusi parkkialue huoltorakennuksineen. Muita hankkeita olivat mm. Kurkiareenan pohjan muuttaminen tekonurmikentäksi, koirapuiston rakentaminen sekä talvinen kävely- ja pyöräilyreitti. Kaukolämmön huoltovarmuutta parannettiin kattilaremontilla ja rakentamalla runkolinjojen välille yhdyslinja Keskustien alitse.

TERVOLAN KUNTA Euroa ilman alv Menot (-) Tulot (+)	Kokonais- kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö ja rahoitus	TA 2024	TA muutokset	TA +muutos	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.2024	Hanke valmistui v2024 = VALM.
HANKEKOHTAINEN TALONRAKENNUS:									
VARI A-C rivitalojen pihamaan pinnan muotoilu	-20 000		-20 000		-20 000	-7 840	12 160	39,2 %	VALM.
VARI A-C rivitalojen peruskorjaus	-135 000		-45 000		-45 000	-34 878	10 122	25,8 %	
MUU TALONRAKENNUS:									
Mattisen koulun lämmitysmuutos	-150 000		-150 000		-150 000	-148 954	1 046	99,3 %	VALM.
Virastotalon ilmanvaihdon saneeraus	-249 600	-19 600	-30 000		-30 000		30 000	7,9 %	
Virastotalon käyttövesiputkiston uusiminen	-105 000		-15 000		-15 000		15 000	0,0 %	
Virastotalon asiointipisteen saneeraus	-30 000		-30 000		-30 000	-43 317	-13 317	144,4 %	
Virastotalon hissi	-340 000		-40 000		-40 000		40 000	0,0 %	
Koulukeskuksen muutostyöt	-394 000	-104 100	-120 000		-120 000	-112 832	7 168	55,1 %	
Häiriötilanteisiin varautumisen kehittäminen	-20 000		-20 000		-20 000		20 000	0,0 %	
Keskusvaraston rakentaminen	-850 000		-50 000		-50 000		50 000	0,0 %	
Kurkiareenan peruskorjaus	-250 000		-100 000		-100 000	-61 948	38 052	24,8 %	VALM.
Työpajan siirto (Paakonkari)	-100 000		-100 000		-100 000	-19 766	80 234	19,8 %	
Vuokratalon rakentaminen	-2 200 000		-900 000		-900 000	-51 752	848 248	2,4 %	
Heikkelin peruskorjaus	-405 000		-400 000		-400 000	-434 041	-34 041	107,2 %	VALM.
Teletalon kiinteistöautomaation uusiminen	-20 000		-20 000		-20 000	-9 407	10 593	47,0 %	VALM.
Lukion kiinteistöautomaation uusiminen	-20 000		-20 000		-20 000	-8 571	11 429	42,9 %	VALM.
Teletalon piha-alueen korjaus	-140 000		-10 000		-10 000	-5 624	4 376	4,0 %	
Päiväkodin käyttövesiputkistojen ja alaslaskukattojen uusiminen	-50 000		-50 000		-50 000	-55 171	-5 171	110,3 %	
Nimeämättömät kohteet/ Urheilukentän kewenliikenteenväylä	-30 000		-30 000		-30 000	-23 081	6 919	76,9 %	VALM.
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS:									
Yleiset alueet									
Koirapuisto	-35 000		-35 000		-35 000	-34 555	445	98,7 %	VALM.
<i>Ulkopuolinen rahoitus</i>			24 000		24 000		-24 000		
Monikäyttöreitistö	-585 000		-200 000	100 000	-100 000		100 000	0,0 %	VALM.
<i>Ulkopuolinen rahoitus</i>			113 800		113 800		-113 800		
Kätkävaaran luontopolun paikoitusalue	-100 000		-70 000		-70 000	-91 521	-21 521	91,5 %	
<i>Ulkopuolinen rahoitus</i>			49 000		49 000		-49 000		
Vaarojen vaellus	-50 000		-50 000		-50 000		50 000	0,0 %	
<i>Ulkopuolinen rahoitus</i>			35 000		35 000		-35 000		
Koulujen ja päiväkotien jätekatokset	-80 000	-16 700	-20 000		-20 000		20 000	20,9 %	
Nimeämättömät kohteet/ Sähköajoneuvojen latauspisteet	-30 000		-30 000		-30 000	-7 701	22 299	25,7 %	
Liikenne ja katurakennus									
Mattisen kevyen liikenteen väylä, lukio-ravirata	-2 750 000		-800 000		-800 000	-92 044	707 956	3,3 %	
Tie- ja katuinvestoinnit suunnitelmien mukaisesti	-250 000		-250 000		-250 000	-26 762	223 238	10,7 %	
Liikenneturvallisuuteen liittyvät hankkeet	-15 000		-15 000		-15 000		15 000	0,0 %	
Kaavoitus									
Kemijokivarren osayleiskaavan tarkistus									
Loue- Mattinen	-100 000		-50 000		-50 000		50 000	0,0 %	
Vastarannan alueen osayleiskaavamuutos	-100 000		-50 000		-50 000		50 000	0,0 %	
ENERGIAHUOLTO:									
Kaukolämpölaitoksen varalämmitysjärjestelmä	-250 000		-250 000		-250 000	-594	249 406	0,2 %	
Kaukolämpöverkon yhdyslinjan rakentaminen	-35 000		-35 000		-35 000	-20 126	14 874	57,5 %	VALM.
Kaukolämpölaitoksen kattilaremontti	-50 000		-50 000		-50 000	-21 683	28 317	43,4 %	VALM.
YHTEENSÄ, NETTO			3 833 200	100 000	-3 733 200	-1 312 168	2 421 032		

11 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA 2024	Alkupe­räinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTA JA INVESTOINNIT					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 071 180		1 071 180	3 177 879	-2 106 699
	1 071 180		1 071 180	3 177 879	-2 106 699
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 525 000		-4 525 000	-1 653 944	-2 871 056
Rahoitusosuudet investointimenoihin	221 800		221 800		221 800
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	36 000		36 000	1 210	34 790
	-4 267 200		-4 267 200	-1 652 734	-2 614 466
Toiminta ja investoinnit, netto	-3 196 020		-3 196 020	1 525 145	-4 721 165
RAHOITUSTOIMINTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-2 000 000		-2 000 000	-1 502 450	-497 550
Antolainasaamisten vähennys	225 000		225 000	73 362	151 638
	-1 775 000		-1 775 000	-1 429 088	-345 912
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800 000		800 000		800 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-44 400		-44 400	-15 885	-28 515
	755 600		755 600	-15 885	771 485
Rahoitustoiminnan kassavirta	-1 019 400		-1 019 400	-1 444 974	425 574
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-4 215 420		-4 215 420	80 172	-4 295 592

Rahoitusosan toteutumisen analysointi

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelman avulla kootaan kunnan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Tilikauden rahavarojen muutos ilman muita maksuvalmiuden muutoksia oli 80 172 euroa positiivinen, mikä oli 4 295 592 euroa arvioitua paremmin. Rahavarojen lisääntyminen johtui vuosikatteesta sekä investointien ja antolainasaamisten lisäyksen jäämisestä budjetoitua selkeästi pienemmiksi. Kokonaisuudessaan toiminnan ja investointien rahavirta, 1,53 milj. euroa, oli 4,72 milj. euroa parempi kuin talousarviossa arvioitu.

Rahoituksen rahavirta ilman muita maksuvalmiuden muutoksia oli 1 444 974 euroa negatiivinen toteutuen 425 574 euroa talousarviota heikompana. Konserniyhtiöiden lainannosto (1 502 450 euroa) sekä lainajoen takaisinmaksu alittivat ennakoitua määrän. Kunta ei nostanut talousarviossa varattua pitkäaikaista lainaa. Vuoden aikana pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 15 885 eurolla, joka oli 28 515 euroa budjetoitua vähemmän. Muut maksuvalmiuden muutokset toteutuivat 95 779 euroa negatiivisena, jolloin kokonaisuudessaan kunnan rahavarat vähenivät 15 607 eurolla.

Rahoitusosan sitovuustaso

Kunnanvaltuusto on määritellyt vuoden 2024 talousarviossa valtuustoon nähden sitovaksi pitkäaikaisten lainojen muutoksen. Pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin oli varauduttu 44 400 eurolla. Tilinpäätöksen mukaisesti kunnan lainamäärä väheni vuonna 2024 15 885 eurolla.

Sitovustasot: Käyttötaloudessa nettomääräraha/-tuloarvio ja investoinneissa bruttomääräraha/-tuloarvio, tuloslaskelmassa vuosikate										
Poikkeama: (-) -merkkinen = määräraha ylittynyt tai tuloarvio alittunut; (+) -merkkinen = määräraha alittunut tai tuloarvio ylittynyt										
ULKOINEN+SISÄINEN	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
	Alkup. Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA	13 554 670		13 554 670	12 763 503	791 167	3 123 900		3 123 900	3 433 147	309 247
Kunnanvaltuusto	29 800		29 800	19 991	9 809					
Strateginen johto	29 800		29 800	19 991	9 809					
Kunnanhallitus	3 279 220		3 279 220	2 820 747	458 473	719 200		719 200	710 588	-8 612
Yleisjohto	2 137 270		2 137 270	1 918 564	218 706	415 400		415 400	405 560	-9 840
Henkilöstö	469 320		469 320	415 831	53 489	58 300		58 300	44 898	-13 402
Elinkeinojen kehittäminen	505 030		505 030	348 097	156 933	175 500		175 500	190 754	15 254
Julkinen liikenne	167 600		167 600	138 255	29 345	70 000		70 000	69 376	-624
Tarkastusltk	17 900		17 900	22 512	-4 612					
Tarkastustoimi	17 900		17 900	22 512	-4 612					
Keskusvaaliltk	39 050		39 050	33 222	5 828	15 000		15 000	16 289	1 289
Vaalit	39 050		39 050	33 222	5 828	15 000		15 000	16 289	1 289
Maaseutultk	280 700		280 700	260 807	19 893	256 700		256 700	273 471	16 771
Maaseutuelinkeinot	280 700		280 700	260 807	19 893	256 700		256 700	273 471	16 771
Tekninen ltk	3 506 100		3 506 100	3 537 240	-31 140	1 913 600		1 913 600	2 203 677	290 077
Tekninen johto	259 600		259 600	239 894	19 706	13 000		13 000	16 326	3 326
Yleiset alueet	710 600		710 600	743 789	-33 189	600		600	3 291	2 691
Kiinteistöt	1 962 200		1 962 200	1 879 423	82 777	1 400 000		1 400 000	1 581 940	181 940
Lämpökeskus	384 100		384 100	544 782	-160 682	480 000		480 000	580 585	100 585
Kaavoitus ja ympäristö	189 600		189 600	129 352	60 248	20 000		20 000	21 535	1 535
Sivistysltk	6 401 900		6 401 900	6 068 984	332 916	219 400		219 400	229 122	9 722
Sivistystoimen johto	109 600		109 600	103 847	5 753	4 700		4 700	3 445	-1 255
Varhaiskasvatus	1 570 600		1 570 600	1 476 021	94 579	81 700		81 700	63 737	-17 963
Peruskoulutus	3 617 100		3 617 100	3 451 728	165 372	89 000		89 000	112 871	23 871
Lukiokoulutus	523 600		523 600	492 194	31 406	15 000		15 000	14 584	-416
Aikuiskoulutus	95 000		95 000	77 288	17 712				40	40
Kirjasto	229 300		229 300	226 036	3 264	3 000		3 000	2 467	-533
Vapaa-aika	256 700		256 700	241 870	14 830	26 000		26 000	31 978	5 978
ULKOINEN+SISÄINEN	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
	Alkup. Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						7 137 000		7 137 000	7 569 798	432 798
Valtionosuudet						4 050 000		4 050 000	4 263 102	213 102
Korkotuotot						95 350		95 350	265 852	170 502
Muut rahoitustuotot						400 000		400 000	601 427	201 427
Korkokulut	44 400		44 400	47 765	-3 365					
Muut rahoituskulut	136 000		136 000	144 179	-8 179					
INVESTOINTIOSA										
Investointimenot	4 525 000		4 525 000	1 653 944	2 871 056					
Investointitulot						257 800		257 800	1 210	-256 590
Rahoitusosuudet						221 800		221 800		-221 800
Käyttööm. myynti						36 000		36 000	1 210	-34 790
RAHOITUSOSA										
Antolainojen lis.	2 000 000		2 000 000	1 502 450	497 550					
Antolainojen väh.						225 000		225 000	73 362	-151 638
Pitkäaik. lainojen lis.						800 000		800 000		-800 000
Pitkäaik. lainojen väh.	44 400		44 400	15 885	28 515					
Muut maksuvalm. muutokset				95 779	-95 779					
YHTEENSÄ	20 304 470		20 304 470	16 223 505	4 080 965	16 089 050		16 089 050	16 207 898	118 848
KASSAVAROJEN MUUTOS										-15 607

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

13 Kunnan tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	571 841,62	1 093 439,00
Maksutuotot	324 535,39	318 082,00
Tuet ja avustukset	597 078,97	521 436,76
Muut toimintatuotot	1 650 365,37	1 461 104,59
TOIMINTATUOTOT	3 143 821,35	3 394 062,35
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-5 464 726,38	-5 789 441,22
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-1 116 695,59	-1 218 351,73
Muut henkilösivukulut	-145 446,83	-216 815,25
Palvelujen ostot	-3 682 726,84	-3 211 901,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 381 960,07	-1 735 482,29
Avustukset	-456 856,25	-369 391,93
Muut toimintakulut	-225 765,02	-294 634,78
TOIMINTAKULUT	-12 474 176,98	-12 836 018,22
TOIMINTAKATE	-9 330 355,63	-9 441 955,87
Verotulot	7 569 798,20	7 742 450,65
Valtionosuudet	4 263 102,00	4 044 857,00
Korkotuotot	265 851,63	169 355,12
Muut rahoitustuotot	601 427,03	687 062,83
Korkokulut	-47 764,62	-79 808,06
Muut rahoituskulut	-144 179,30	-120 429,99
Rahoitustuotot ja -kulut	675 334,74	656 179,90
VUOSIKATE	3 177 879,31	3 001 531,68
Suunnitelman mukaiset poistot	-967 523,17	-1 072 561,65
Arvon alentumiset	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-967 523,17	-1 072 561,65
TILIKAUDEN TULOS	2 210 356,14	1 928 970,03
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	141 281,96	163 341,11
Varausten muutos	40 000,00	-2 040 000,00
Varausten ja rahastojen muutokset	181 281,96	-1 876 658,89
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 391 638,10	52 311,14

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2024	31.12.2023
KASSAVIRTA/VARS.TNTA JA INVESTOINNIT		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	3 177 879,31	3 001 531,68
Tulorahoituksen korjauserät		
TULORAHOITUS	3 177 879,31	3 001 531,68
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 653 943,54	-1 466 560,58
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 210,00	20 802,00
INVESTOINNIT	-1 652 733,54	-1 445 758,58
KASSAVIRTA/VARS.TNTA JA INVESTOINNIT	1 525 145,77	1 555 773,10
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäys	-1 502 450,00	-80 000,00
Antolainasaamisten vähennys	73 361,80	325 000,00
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-1 429 088,20	245 000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 885,38	-1 392 793,84
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-15 885,38	-1 392 793,84
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	52 789,82	-25 318,77
Vaihto-omaisuuden muutos	4 533,86	-1 510,84
Saamisten muutos	-73 068,68	183 268,17
Korottomien velkojen muutos	-80 034,18	-496 012,48
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-95 779,18	-339 573,92
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA	-1 540 752,76	-1 487 367,76
KASSAVAROJEN MUUTOS	-15 606,99	68 405,34
KASSAVARAT 31.12.	10 935 736,65	10 951 343,64
KASSAVARAT 1.1.	10 951 343,64	10 882 938,30
KASSAVAROJEN MUUTOS	-15 606,99	68 405,34

Tase

TASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	26 817,17	5 993,13
Muut pitkävaikutteiset menot	22 114,59	40 167,63
Aineettomat hyödykkeet	48 931,76	46 160,76
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 478 161,78	1 329 276,91
Rakennukset	9 746 095,20	9 515 513,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 544 599,85	1 452 563,63
Koneet ja kalusto	229 542,94	152 504,50
Muut aineelliset hyödykkeet	21 487,84	21 487,84
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	306 535,28	175 789,14
Aineelliset hyödykkeet	13 326 422,89	12 647 135,59
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 702 242,90	3 699 090,83
Muut lainasaamiset	8 593 325,25	7 166 687,05
Muut saamiset	57 378,28	54 928,28
Sijoitukset	12 352 946,43	10 920 706,16
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 728 301,08	23 614 002,51
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen varat	1 854,12	1 629,12
Muut toimeksiantojen varat		91 616,60
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 854,12	93 245,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	30 040,35	34 574,21
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 123 707,43	936 281,11
Lainasaamiset	73 361,80	225 000,00
Muut saamiset	152 074,68	105 132,88
Siirtosaamiset	51 596,50	61 257,74
Saamiset	1 400 740,41	1 327 671,73
Rahat ja pankkisaamiset	10 935 736,65	10 951 343,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 366 517,41	12 313 589,58
VASTAAVAA	38 096 672,61	36 020 837,81

TASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 117 253,08	8 117 253,08
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	19 312 337,12	19 260 025,98
Tilikauden yli-/alijäämä	2 391 638,10	52 311,14
OMA PÄÄOMA	29 821 228,30	27 429 590,20
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 522 266,34	1 663 548,30
Vapaaehtoiset varaukset	2 000 000,00	2 000 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 522 266,34	3 663 548,30
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		40 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		40 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 854,12	1 629,12
Muut toimeksiantojen pääomat	247 212,71	286 039,49
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	249 066,83	287 668,61
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 393 712,00	1 413 235,38
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat	990 291,15	990 291,15
Pitkäaikainen	2 384 003,15	2 403 526,53
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksille	19 525,00	15 887,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	1 869,94	21 020,98
Ostovelat	715 913,95	834 225,78
Muut velat	115 697,39	120 873,26
Siirtovelat	1 267 101,71	1 204 497,15
Lyhytaikainen	2 120 107,99	2 196 504,17
VIERAS PÄÄOMA	4 504 111,14	4 600 030,70
VASTATTAVAA	38 096 672,61	36 020 837,81

14 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

TUOSLASKELMA	1.1.-31.12. 2024	1.1.-31.12. 2023
Toimintatuotot	6 427 610,47	7 179 359,68
Toimintakulut	-16 218 179,19	-17 769 588,30
TOIMINTAKATE	-9 790 568,72	-10 590 228,62
Verotulot	7 547 312,64	7 715 178,35
Valtionosuudet	5 988 393,93	5 710 323,16
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	232 855,87	179 736,45
Muut rahoitustuotot	611 213,29	662 704,17
Korkokulut	-92 002,21	-171 756,78
Muut rahoituskulut	-145 994,92	-121 153,94
Rahoitustuotot ja -kulut	606 072,03	549 529,90
VUOSIKATE	4 351 209,88	3 384 802,79
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 774 779,79	-1 987 397,42
Poistot ja arvonalentumiset	-1 774 779,79	-1 987 397,42
Satunnaiset erät	40 166,25	-18,55
TILIKAUDEN TULOS	2 616 596,34	1 397 386,82
Tilinpäätössiirrot	37 772,70	-51 646,23
Laskennalliset verot	-1 506,05	55 183,04
Vähemmistöosuudet	25,98	324,21
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 652 888,97	1 401 247,84

Konsernirahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2024	Tilinpäätös 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 351 209,88	3 393 505,51
Satunnaiset erät	40 166,25	324,21
Tilikauden verot	-1 506,05	55 183,04
Tulorahoituksen korjauserät	-1 185,49	-4 155,43
Toiminnan rahavirta	4 388 684,59	3 444 857,33
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 208 324,32	-1 635 179,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin		29 846,54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 137,26	299 372,69
Investointien rahavirta	-3 205 187,06	-1 305 960,33
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 183 497,53	2 138 897,00
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-275 129,77	-576 630,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 955,22	-395 743,01
Lainakannan muutokset	-283 084,99	-972 373,73
Oman pääoman muutokset	6 636,40	765 901,61
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-55 064,23	-425 589,55
Vaihto-omaisuuden muutos	-16 972,27	-110 276,11
Saamisten muutos	-88 370,63	-972 745,06
Korottomien velkojen muutos	-25 516,83	-366 143,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-185 923,96	-1 874 753,72
Rahoituksen rahavirta	-462 371,55	-2 081 224,84
Rahavarojen muutos	721 125,98	57 673,15
Rahavarat 31.12.	13 767 804,17	13 046 678,19
Rahavarat 1.1.	13 046 678,19	12 989 005,04
Rahavarojen muutos	721 125,98	57 673,15

Konsernitase

TASE	Tilivuosi 31.12.2024	Tilivuosi 31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	315 571,89	344 110,51
Muut pitkävaikutteiset menot	64 845,34	74 502,62
Aineettomat hyödykkeet	380 417,23	418 613,13
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 529 783,44	1 363 225,03
Rakennukset	11 414 680,88	11 352 726,61
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 372 242,57	10 196 895,11
Koneet ja kalusto	353 177,87	305 024,63
Muut aineelliset hyödykkeet	76 312,08	85 246,40
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 396 102,04	248 566,73
Aineelliset hyödykkeet	25 142 298,88	23 551 684,51
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	9 749,85	9 749,85
Muut osakkeet ja osuudet	1 745 808,21	1 745 807,34
Sijoitukset	1 755 558,06	1 755 557,19
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 278 274,17	25 725 854,83
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 854,12	1 629,12
Muut toimeksiantojen varat	290 094,31	481 570,62
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	291 948,43	483 199,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	99 609,06	82 636,79
Valmiit tuotteet/tavarat	5 000,00	5 000,00
Vaihto-omaisuus	104 609,06	87 636,79
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 095 360,72	1 054 794,32
Lainasaamiset	70,98	
Muut saamiset	205 758,13	142 026,22
Siirtosaamiset	108 934,71	124 933,37
Lyhytaikaiset saamiset	1 410 124,54	1 321 753,91
Saamiset	1 410 124,54	1 321 753,91
Rahoitusarvopaperit	212 394,00	150 917,49
Rahat ja pankkisaamiset	13 555 410,17	12 895 760,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 282 537,77	14 456 068,89
VASTAAVAA	42 852 760,37	40 665 123,46

TASE	Tilivuosi 31.12.2024	Tilivuosi 31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 117 252,67	8 117 252,19
Muut omat rahastot	77 156,81	74 955,85
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	22 576 572,89	21 170 890,09
Tilikauden yli-/alijäämä	2 652 888,97	1 401 247,84
OMA PÄÄOMA	33 423 871,34	30 764 345,97
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		40 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	40 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	227 636,66	218 839,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 027,34	2 962,84
Muut toimeksiantojen pääomat	309 173,12	457 221,51
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	539 837,12	679 024,20
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 640 646,48	2 915 776,25
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 527 843,40	2 520 368,40
Pitkäaikainen	5 168 489,88	5 436 144,65
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	279 272,78	271 317,56
Saadut ennakot	35 539,28	45 851,34
Ostovelat	992 808,70	1 031 576,60
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	494 461,38	537 547,05
Siirtovelat	1 685 121,65	1 637 292,10
Laskennalliset verovelat	233 358,24	222 023,99
Lyhytaikainen	3 720 562,03	3 745 608,64
VIERAS PÄÄOMA	8 889 051,91	9 181 753,29
VASTATTAVAA	42 852 760,37	40 665 123,46

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

15 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Kunnanvaltuusto on 14.12.2017 (132 §) hyväksynyt uuden poistosuunnitelman kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti. Uutta ohjetta on noudatettu 1.12.2017 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaiseen arvoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

2. Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset 31.12.2023 ja 31.12.2022 eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Järjestämisvastuun ja tehtävien siirron myötä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tulot ja menot siirtyivät hyvinvointialueille. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävien siirtyessä myös tehtäviä vastaava verorahoitus siirtyi hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueen ja Tervolan kunnan väliset omaisuusjärjestelyt on toteutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimea ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain (voimaansaattolain) 42 §:n mukaisesti lain 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueille on kirjattu Tervolan kunnassa kirjanpidossa peruspääomaa vastaan. Samoin hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka on kirjattu peruspääomaan.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023, eikä peruspääomaa vastaan kirjattuja omaisuus- ja pääomien siirtoja esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa tai rahoituslaskelmassa.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvistä syistä Tervolan kunnan tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilinpäätöksen nähden.

Ruokapalvelut siirtyivät Tervolan kunnalta Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy:lle 1.1.2024 alkaen. Muutos näkyy vuoden 2024 tilinpäätöksessä etenkin pienentyneinä henkilöstökuluina ja tarvikehankintoina sekä kasvaneina palvelujen ostoina.

5. Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä

Ei ilmoitettavaa

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kunnan osakkuusyhteisöä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilikauden tapahtumat

Ei ilmoitettavaa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminointi

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Oman pääoman jatkuvuus

Oman pääoman jatkuvuudessa on ero vuodella 2023. Tämä johtuu mm. Kolpeneen kuntayhtymän lakkauttamisesta ja ylijäämien palauttamisesta jäsenkunnille sekä Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin sekä Lapin liiton Pelastuslaitoksen osuuden siirtyminen Lapin hyvinvointialueelle.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

16 Tuloslaskelman liitetiedot

6. Toimintatuotot ja -kulut tehtäväalueittain

Toimintatuotot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunnanhallitus	1 197 090	1 129 535	703 841	635 834
Keskusvaalilautakunta	16 289	5 462	16 289	5 462
Maaseutulautakunta	224 441	199 335	224 441	199 335
Tekninen lautakunta	2 648 028	4 472 259	1 970 130	2 329 585
Sivistyslautakunta	2 341 762	1 372 769	229 121	223 846
Toimintatuotot yhteensä	6 427 610	7 179 360	3 143 821	3 394 062

Toimintakulut

	Kunta	
	2024	2023
Kunnanvaltuusto	19 991	23 912
Kunnanhallitus	2 767 602	2 829 372
Tarkastuslautakunta	22 324	17 417
Keskusvaalilautakunta	33 118	12 274
Maaseutulautakunta	260 516	270 850
Tekninen lautakunta	3 303 737	4 338 151
Sivistyslautakunta	6 066 891	5 338 493
Sosiaali- ja terveyslautakunta		5 548
Toimintakulut yhteensä	12 474 177	12 836 018

7. Verotulojen erittely

	Kunta	
	2024	2023
Kunnan tulovero	3 817 604	4 136 914
Kiinteistövero	3 026 944	2 908 708
Osuus yhteisöveron tuotosta	725 250	696 829
Verotulot yhteensä	7 569 798	7 742 451

8. Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2024	2023
Peruspalvelujen valtionosuus	3 643 484	3 582 874
<i>Siitä: Verotulojen taseaus</i>	<i>1 255 008</i>	<i>1 323 279</i>
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	29 790	-133 444
Verotulomenetysten korvaus	589 828	595 427
Valtionosuudet yhteensä	4 263 102	4 044 857

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	619 985	746 043
Muiden palvelujen ostot	3 062 742	2 465 858
Palvelujen ostot yhteensä	3 682 727	3 211 901

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. (KVALT 132 §/2017. Suunnitelmapoistot 1.12.2017 alkaen.)

	Poistotapa	Poistoaika/ -prosentti
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3–30 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	15–30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menoj.poisto	10–20 %
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	3–15 vuotta

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut Pakolliset varaukset 1.1.				
Lisäykset tilikaudella		40 000		40 000
Vähennykset tilikaudella	40 000		40 000	
Muut Pakolliset varaukset 31.12.	40 000	40 000	40 000	40 000

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot

Ei ilmoitettavaa

14. Satunnaiset tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Ei ilmoitettavaa

16. Poistoeron muutokset

Ei ilmoitettavaa.

17 Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**

Ei ilmoitettavaa.

18. Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset**Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. me- not	Ennakko- maksut	Yhteensä
Poistamaton h-meno 1.1.	5 993	40 168		46 161
Lisäykset tk:n aikana	27 603			27 603
Rahoitusosuudet tk:lla				
Vähennykset tilik. aik.				0
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-6 779	-18 053		-24 832
Arvonlennukset ja pal.				
Poistamaton h-meno 31.12.	26 817	22 115	0	48 932
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	26 817	22 115	0	48 932
Olennaiset lisäpoistot				

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut ai- neelliset hyöd.	Enn.maks. ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton h-meno 1.1.	1 329 277	9 515 514	1 452 564	152 505	21 488	175 789	12 647 136
Lisäykset tk:n aikana	150 095	1 743 684	304 906	178 903		623 789	3 001 377
Rahoitusosuudet tk:lla							296 591
Vähennykset tilik. aik.	-1 210						-1 210
Siirrot erien välillä		399 552	93 492			-493 043	0
Tilikauden poisto		-1 912 654	-306 361	-101 865			-2 320 880
Arvonlennukset ja pal.							0
Poistamaton h-meno 31.12.	1 478 162	9 746 095	1 544 600	229 543	21 488	306 535	13 326 423
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 478 162	9 746 095	1 544 600	229 543	21 488	306 535	13 326 423
Olennaiset lisäpoistot							

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja Osuudet	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet osakkuus- yhtiöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkeet Lapin Säh- kö-voima	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 579 679	9 750	466 746	1 568 632	74 284	3 699 091
Lisäykset	3 152					3 152
Vähennykset						0
Siirrot erien välillä						0
Hankintameno 31.12.	1 582 831	9 750	466 746	1 568 632	74 284	3 702 243
Arvonlennukset						
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 582 831	9 750	466 746	1 568 632	74 284	3 702 243

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteistöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		7 166 687		54 928	7 221 615
Lisäykset		1 500 000		2 450	1 502 450
Vähennykset		-73 362			-73 362
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.		8 593 325		57 378	8 650 704
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	8 593 325	0	57 378	8 650 704
Kunnan pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.					25 728 301

20.–22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	kuntakonsernin osuus (1000 e) omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Tervolan Elinkeinoyhtiö Oy	1755513-3	100	100	34	34	7
Tervolan Energia ja Vesi Oy	1868785-9	100	100	1 240	7 786	353
Tervolan Palveluverkot Oy	2619054-3	100	100	408	2 001	-47
Tervolan Vuokratalot Oy	0836895-0	100	100	321	3 548	50
Kiinteistö Oy Heikkeli	0776660-7	67,9	67,9	128	33	9
Kuntayhtymät						
Kemi-Tornionlaakson koulu- tuskuntayhtymä Lappia	2109309-0	6,18	6,18	1 954	272	44
Lapin Liitto	0937073-7	1,69	1,69	37	12	0
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Paakonkari	0545790-7	25,1	25,1	Tietoja ei saatu		
Yhdistelemättä:						
Meri-Lapin kuntapalvelut Oy	3313879-4	0,1	0,1			
House of Lapland Oy	1544440-5	5,2	5,2			

23. Kunnan saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteisyyshyhteisöiltä

	Kunta			
	2024	2024	2023	2023
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		726 244,91		639 229,24
Lainasaamiset yhteensä	8 593 325,25	73 361,80	7 166 687,05	225 000,00
Muut lainasaamiset				
Muut saamiset	57 378,28		54 928,28	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	8 650 703,53	799 606,71	7 221 615,33	864 229,24

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		80 544,81		79 096,17
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	80 544,81	0,00	79 096,17
Saamiset yhteensä	8 650 703,53	880 151,52	7 221 615,33	943 325,41

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterv.huollosta	7746,54	6 201,99		
Ely palkkatuet	18 476,03	29 401,12	18 476,03	29 401,12
Tapaturm.-ja ryhmähenk.vak.palautus	11 825,88		11 825,88	
Potilasvakuutusmaksu				
Alijäämlaskutus kunnilta				
Muut tulojäämät	70 886,26	89 330,26	19 202,40	31 856,62
Lyhytaik. siirtosaamiset yhteensä	108 934,71	124 933,37	49 504,31	61 257,74

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**25. Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	8 117 252,67	8 117 252,19	8 117 253,08	8 117 253,08
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	8 117 252,67	8 117 252,19	8 117 253,08	8 117 253,08
Muut rahastot 1.1.	74 955,85	93 207,33		
Lisäykset tilikaudella	2 200,96			
Vähennykset tilikaudella		18 251,48		
Muut rahastot 31.12.	77 156,81	74 955,85		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	21 170 890,09	19 094 498,76	19 260 025,98	16 738 775,26
Ed.vuoden yli-/alijäämä	1 401 247,84	2 169 638,39	52 311,14	2 521 250,72
Ed.tilikauden oikaisu	4 434,96	-93 247,06		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	22 576 572,89	21 170 890,09	19 312 337,12	19 260 025,98
Tilikauden yli-/alijäämä	2 652 888,97	1 401 247,84	2 391 638,10	52 311,14
Oma pääoma yhteensä	33 423 871,34	30 764 345,97	29 821 228,30	27 429 590,20

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	22 572 137,93	21 264 137,15	19 312 337,12	19 260 025,98
Tilikauden yli-/alijäämä	2 652 888,97	1 401 247,84	2 391 638,10	52 311,14
Ed.tilikauden oikaisu	4 434,96	-93 247,06		
Kertynyt yli-/alijäämä	25 229 461,86	22 572 137,93	21 703 975,22	19 312 337,12

26. Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa.

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	Kunta	
	2024	2023
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 393 712,00	1 413 235,38
Lainat julkisyhteisöiltä		
	1 393 712,00	1 413 235,38
Muut pitkäaikaiset velat		
Sähköliittymät	950 666,27	950 666,27
Kaukolämpöliittymät	36 624,88	36 624,88
muut velat	3 000,00	3 000,00
	990 291,15	990 291,15
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 384 003,15	2 403 526,53

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut Pakolliset varaukset 1.1.				
Lisäykset tilikaudella		40 000		40 000
Vähennykset tilikaudella	40 000		40 000	
Muut Pakolliset varaukset 31.12.	40 000	40 000	40 000	40 000

30. Kunnan velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- ja omistusyhteisöille

	Kunta			
	2024	2024	2023	2023
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		59 870,90		60 065,23
Siirtovelat				
Yhteensä		59 870,90		60 065,23
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				346,00
Siirtovelat				
Yhteensä		0,00		346,00

Velat osakkuus- ja omistusyhteisöille				
Ostovelat				
Siirtovelat				
Yhteensä		0,00		0,00
Vieras pääoma yhteensä		59 870,90		60 411,23

31. Sekkilimiitti

Ei ilmoitettavaa.

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Liittymismaksut				
Muut velat	494 461,38	537 547,05	115 697,39	120 873,26
Yhteensä	494 461,38	537 547,05	115 697,39	120 873,26

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henk.sivukulu jaksotukset	1 004 844,51	1 248 498,01	754 607,61	815 703,07
Korkojaksotukset	12 402,13	12 927,46	12 402,13	12 927,46
Valtionosuusennakot/palautukset	69 315,64	157 865,64	69 315,64	157 865,64
Muut menojäämät	598 559,37	218 000,98	430 776,33	218 000,98
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 685 121,65	1 637 292,09	1 267 101,71	1 204 497,15
Siirtovelat yhteensä	1 685 121,65	1 637 292,09	1 267 101,71	1 204 497,15

18 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyitä koskevat liitetiedot

34. Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai osakkeita
Ei ilmoitettavaa.

35.–37. Vakuudet
Ei ilmoitettavaa.

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	14 719,54	86 001,40	7 004,52	81 840,86
-siitä seuraavalla tilikaudella maks. osuus	14 719,54	23 381,60	7 004,52	19 221,06
Leasingvastuut yhteensä	3 801,28	10 785,57	2 286,47	9 025,47
- Seuraavalla tilikaudella maksettavat	4 018,52	4 443,93	2 117,04	3 376,44
Yhteensä	18 520,82	96 786,97	9 290,99	90 866,33
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39.–40. Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Konserniyhtiöiden puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			6 101 824,29	6 101 824,29
Jäljellä oleva pääoma			657 244,40	1 448 391,37
Yhteensä	0,00	0,00	657 244,40	1 448 391,37

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2024	2023
Tervolan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	24 466 964,00	23 750 959,00
Tervola mahd. vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	26 255,00	18 906,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

		Osuus 2024
Ympäristöluvan vakuus Perämeren jätehuolto Oy	Takaussitoumus: edunsaaja Lapin ELY-keskus	55 420,45
Liiketoimintajärjestely Tervolan Energia ja Vesi Oy (ent. Tenergia Oy)	Takaussitoumus: edunsaaja Oomi Oy	600 000,00

Olennaiset kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet, joita ei ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin

ANTOLAINAT		Nostopäivä	Viim.eräpv	Lainaa myönnetty	Nostettu	Lainaa jälj. 31.12.2024	
Tervolan Energia ja Vesi Oy							
	Tenergia Oy	1.1.2004	30.12.2042	2 488 658,48	2 488 658,48	2 067 589,19	Koroton jalyh.vapaa 1.1.2015-31.12.2024
	Tenergia Oy	15.3.2013	30.12.2044	408 000,00	408 000,00	408 000,00	Koroton jalyh.vapaa 1.1.2015-31.12.2026
	Tervolan Energia ja Vesi Oy	8.12.2022		7 100 000,00			
		1.2.2024	31.12.2064		1 000 000,00	1 000 000,00	Koroton jalyh.vapaa 1.2.2024-31.12.2025
		1.2.2024	31.12.2064		500 000,00	500 000,00	Koroton jalyh.vapaa 1.2.2024-31.12.2025
	Tervolan Vesi Oy	31.12.2008	31.12.2048	500 000,00	500 000,00	500 000,00	Koroton 1.1.2015-31.12.2024. 1.lyh 31.12.2048
	Tervolan Vesi Oy	29.10.2018	31.10.2028	150 000,00	150 000,00	150 000,00	Koroton jalyh.vapaa 1.1.2023-31.12.2026
	Tervolan Vesi Oy	25.3.2019	31.5.2032	300 000,00	300 000,00	300 000,00	Koroton jalyh.vapaa 1.1.2023-31.12.2026
	Tervolan Vesi Oy	12.8.2019		300 000,00	75 000,00	75 000,00	Lyh.vapaa 31.5.2032
Tervolan Palveluverkot Oy							
	Tlan Palveluverkot Oy	22.6.2015	31.12.2044	2 500 000,00	2 500 000,00	1 600 000,00	Koroton jalyh.vapaa 1.1.2019-31.12.2028
Tervolan Vuokratalot Oy							
	Tlan Vuokratalot Oy	12.8.2019	31.12.2043	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	Koroton 1.1.2023-31.12.2027 lyh.vapaa 1.9.2019-31.5.2029
	Tlan Vuokratalot OY	10.9.2018	31.8.2028	300 000,00	300 000,00	300 000,00	Koroton jalyh.vapaa 1.1.2023-31.12.2026

Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittäviä taloudellista riskiä.

Kunnanvaltuusto on myöntänyt kuntakonserniin kuuluvan Tervolan Energia ja Vesi Oy:n (ent. Tenergia Oy) puolesta Oulun Sähkönmyynti Oy:n liiketoimintajärjestelyihin 1,6 miljoonan euron vakuuden. Oulun Sähkönmyynti Oy:n, Lahti Energia Oy:n, Oulun Seudun Sähkö Keskusosuuskunnan, Pori Energia Oy:n ja Vantaan Energia Oy:n sähkönmyyntiliiketoiminnan yhdistyminen tapahtui 1.4.2020, jolloin vakuus asetettiin. Vakuudesta on käytössä tällä hetkellä 0,6 milj.

Tervolan kunnan ja kunnanjohtajan välillä on johtajasopimus, joka on tullut voimaan vuonna 2017. Sopimukseen sisältyy erokorvaus, joka vastaa yhdeksän kuukauden palkkaa.

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kunta	
	2024	2023
Hallinto-osasto	27	28
Sivistystoimi	81	84
Tekninen toimi	28	38
	136	150

43. Henkilöstökulut

	2024	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 726 868,80	7 224 608,20	12 754 654,60
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin			9 344,55
Yhteensä henkilöstökulut	6 726 868,80	7 224 608,20	12 763 999,15

44. Luottamushenkilön palkoista peritty ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2024	2023
Keskusta Tervolan kunnallisjärjestö ry	1 428,00	1 967,50
Vasemmistoliitto Tervolan kunnallisjärjestö ry	963,02	1 527,90
Tervolan Sos.dem. työväenyhdistys ry	48,00	55,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	2 439,02	3 550,40

45. Tilintarkastajien palkkiot

	Kunta	
	2024	2023
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	16 600,00	13 953,09
Tilintarkastusltk:n sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot	7 610,00	
Palkkiot yhteensä	24 210,00	13 953,09
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	24 210,00	13 953,09

ERITYTETTY KUNNAN SÄHKÖLIIKETOIMINTA

Sähkömarkkinalain 12-luvun mukaisesti eriytetyt laskelmat

TULOSLASKELMA	2024	2023
Liikevaihto	565 176,67	620 016,59
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-139 135,72	-117 469,14
Palvelujen ostot	-7 946,75	-15 017,91
Liiketoiminnan muut kulut		
Liikevoitto/-tappio	418 094,20	487 529,54

TASE	2024	2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 568 632,25	1 568 632,25
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 568 632,25	1 568 632,25
Vaihtuvat vastaavat		
Vaiho-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	46 164,99	77 307,85
Rahat ja pankkisaamiset	3 968 501,37	3 463 175,68
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 014 666,36	3 540 483,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 583 298,61	5 186 423,63

VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	1 568 632,25	1 568 632,25
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 587 825,31	3 100 295,76
Tilikauden yli-/alijäämä	418 094,20	487 529,54
Oma pääoma yhteensä	5 574 551,76	5 156 457,56
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	8 746,85	29 966,07
Siirtovelat		
Vieras pääoma yhteensä	8 746,85	29 966,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 583 298,61	5 186 423,63

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

Säilytys:

- Tasekirja atk-tuloste pysyvästi
- Pääkirja atk-tuloste 10 v.
- Päiväkirja atk-tuloste 10 v.
- Palkkakortit atk-tuloste 50 v.

Sovelluksista/ohjelmista on listattu kuukausi- ja/tai vuosilistat/raportit arkistointia varten.

Listojen ja raporttien säilytysajat ovat Kuntaliiton suositusten ja Arkistolaitoksen määräysten mukaiset. (KH 23.6.2003 § 195)

Kirjanpidossa (pää-, sivu- ja osakirjanpidot) käytetyt ohjelmistot ja sovellukset:

- Populus
 - henkilöstöhallinto
 - liittymä Pro Economica
- Pro Economica Premium:
 - pääkirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra, laskutus, konsernikirjanpito, käyttöomaisuuskirjanpito ja web-ostolaskukierrätys
- MD-Titania:
 - työvuorosuunnitteluohjelma
- Winfile-luotonhallinta
 - ottolainaseuranta
- Maksuliikenne:
 - pankkiliikenne (lähetys, vastaanotto)

Tositteiden säilytysaika 10 vuotta. Eri projektien kirjanpidon säilytysvelvollisuudet käyvät ilmi hanketukien päätöksistä.

ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Allekirjoitukset

Tervolassa, 24. päivänä maaliskuuta 2025

TERVOLAN KUNNANHALLITUS



kunnanhallituksen puheenjohtaja



kunnanjohtaja



Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Tervolassa 19. päivänä touko kuuta 2025KPMG Oy AB
Juhana Väärälä

JHT, KHT

